

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΞΣΓ'

ΤΕΥΧ. Α'

ΙΩ. ΓΕΝΝΑΔΙΟΥ 14-115 21 ΑΘΗΝΑΙΤΗΛ. 72.18.308

1 ΙΟΥΝΙΟΥ 1989

ΑΡΙΘ. 8

ΤΟ ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΚΟΝ ΝΟΗΜΑ ΤΗΣ ΑΝΑΛΗΨΕΩΣ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ

Ἡ Ἀνάληψις τοῦ Κυρίου ὑπῆρξε τὸ ἐπισφράγισμα τῶν τεσσαράκοντα ἡμερῶν μετὰ τὴν Ἀνάστασίν Του, κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν ὁποίων διὰ τῶν ἐμφανίσεων Του ἀπεκάλυψε καὶ ἐφάνερωσεν εἰς ἡμᾶς μίαν ἄγνωστον ἕως τότε ὄντικνὴν διάστασιν καὶ πραγματικότη-
τα. Ὁ Ἄναστας Ἰησοῦς καὶ ὡς ἄνθρωπος ἀπέκτησε νέον, ἀφθαρτον, δεδοξασμένον σῶμα, μετὰ τοῦ ὁποίου ἐνεφανίσθη ἐπανειλημμένως εἰς τοὺς μαθητάς Του καὶ τέλος ὡς «ὁ βασιλεὺς τῆς δόξης», «ἐπαρθεῖσων πνλῶν αἰωνίων» (Ψαλμ. κγ', 7), εἰσῆλθεν εἰς τὸ ἐσω-
τερον τοῦ οὐρανοῦ καταπετάσματος (Ἐβρ. στ', 20) καὶ εἰς τὰ ἀχειροποιήτα Ἅγια τῶν Ἁγίων.

Διὰ τῆς ἐνδόξου Ἀναλήψεως ὁ Κύριος ἀνυψώθη «ὑπεράνω πάντων τῶν οὐρανῶν, ἵνα πληρώσῃ τὰ πάντα» (Ἐφεσ. δ', 10), ἔλαβε πᾶσαν ἐξουσίαν ἐν οὐρανοῖς καὶ ἐπὶ τῆς γῆς, ἀνεδείχθη «ὑπεράνω πάσης ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας καὶ δυνάμεως καὶ κυριότητος καὶ παντὸς ὀνόματος ὀνομαζομένου οὐ μόνον ἐν τῷ αἰῶνι τούτῳ, ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ μέλλοντι» (Ἐφ. α', 21), ἐνεθρονίσθη εἰς τὰ δεξιὰ τοῦ Οὐρανοῦ Πατρὸς ὡς πρωτότοκος ἀδελφός μας, ὡς κεφαλὴ τοῦ μυστικοῦ σώματος τῆς Ἐκκλησίας, διὰ τὴν μεσιτεῦν καὶ λαλῆν διαρκῶς ἀγαθὰ ὑπὲρ ἡμῶν «παρ' αὐτὸ τὸ οὐδὲ τοῦ Ὑψίστου Θεοῦ», διὰ τὴν ἱκετεῦν, ὥστε τὴν ἀποστέλλεται εἰς ἡμᾶς ὁ Παράκλητος, τὸ Πνεῦμα τῆς ἀληθείας, διὰ τοῦ ὁποίου θὰ ὑποδαυλίζωμεν τὴν ἐσχατολογικὴν προσδοκίαν, κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ ἐν δόξῃ Ἀναληφθεὶς Κύριος «ἐλεύσεται, ὄν τρό-

πον» οἱ Ἀπόστολοι «ἐθεάσαντο αὐτὸν πορευόμενον εἰς τὸν οὐρανόν» (Πράξ. α', 11). Διὰ τῆς ἐνεργείας τοῦ ἁγίου τούτου Πνεύματος θὰ περιπατῶμεν «ἐν καινότητι ζωῆς» (Ρωμ. στ', 4) καὶ θὰ ἀποκτήσωμεν καὶ αὐτὴν τὴν ἀφθαρσίαν τῆς σαρκός· «δεῖ γὰρ τὸ φθαρτὸν τοῦτο ἐνδύσασθαι ἀφθαρσίαν καὶ τὸ θνητὸν τοῦτο ἐνδύσασθαι ἀθανασίαν» (Α' Κορ. ιε', 53). Τοιοῦτοτρόπως «τὸ σῶμα τῆς ταπεινώσεως ἡμῶν» θὰ μετασχηματισθῆ «εἰς τὸ γενέσθαι αὐτὸ σύμμορφον τῷ σώματι τῆς δόξης αὐτοῦ» (Φιλιπ. γ', 21).

Οὕτω τὸ βαθύτερον νόημα τῆς εορτῆς τῆς Ἀναλήψεως εἶναι ἡ ἀνύψωσις τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως εἰς τὸν οὐρανόν, ἐνθα ὑπάρχει «τὸ πολίτευμα ἡμῶν» (Φιλιπ. γ', 20). Διὰ τῆς Ἀναλήψεως τοῦ Κυρίου, ὡς τονίζει Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος, «εἰς οὐρανοὺς ἀνήχθημεν... Πρὸς τὴν βασιλείαν ἀνέβημεν τὴν ἄνω, ὑπερέβημεν τοὺς οὐρανοὺς, ἐπελαβόμεθα τοῦ θρόνου τοῦ βασιλικοῦ· καὶ ἡ φύσις, δι' ἣν ἐφύλαττε τὸν παράδεισον τὰ Χερουβεῖμ, αὕτη ἐπάνω τῶν Χερουβεῖμ κάθηται σήμερον». Ὡστε «σήμερον ἀπέλαβον ἄγγελοι, ὃ πάλαι ἐπόθον· σήμερον εἶδον ἀρχάγγελοι, ὃ πάλαι ἐπεθύμουν, τὴν φύσιν τὴν ἡμετέραν ἀπὸ τοῦ θρόνου ἀστράπτουσαν τοῦ βασιλικοῦ, δόξη καὶ κάλλει στίλβουσαν ἀθανάτω» (Ἰωάννου Χρυσοστόμου, Ὁμιλία εἰς τὴν Ἀνάληψιν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, Migne Ἐ.Π. 49, 441 ἐξ.).

Περὶ τοῦ ἀνθρωπολογικοῦ αὐτοῦ νοήματος τῆς Ἀναλήψεως τοῦ Κυρίου χαρακτη-

ΜΝΗΜΟΝΙΟΝ ΤΟΥ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ ΤΗΣ ΓΕΝΕΤΗΣΙΟΥ ΔΙΑΠΑΙΔΑΓΩΓΗΣΕΩΣ*

12. Οί νέοι πρέπει νά διδαχθούν, ὅτι ἡ ἐγκράτεια εἶναι ἀδύνατος εἰς μίαν ἀντιχριστιανικὴν ἀτμόσφαιραν ζωῆς. Ἡ συνεχῆς διέγερσις τῆς σκέψεως καὶ φαντασίας δι' ἐκμαυλιστικῶν ἀναγνωσμάτων ἢ θεαμάτων ἢ συναναστροφῶν ἢ τρόπων ψυχαγωγίας προετοιμάζει τὴν ἤτταν τῶν νέων. Ὡστε οὗτοι δέον νά ἀποφεύγουν πάντα τὰ αἴτια, τὰ ὁποῖα ὀδηγοῦν εἰς τὴν ἠθικὴν πτώσιν. Ἐγκληματολόγοι καὶ κοινωνιολόγοι εἰς τὰ εἰδικὰ συγγράμματα αὐτῶν ἀσχολοῦνται ἐκτενῶς περὶ τὰ ὀλέθρια ἀποτελέσματα τῆς ἀσέμνου καὶ ἀνηθικοῦ λογοτεχνίας καὶ τέχνης, ἡ ὁποῖα ἐξωραΐζει τὸ κακόν²².

Ἐνάλογα ἰσχύουν καὶ περὶ ὠρισμένων «πάρτυς» καὶ χορῶν, οἱ ὁποῖοι μεταβάλλονται εἰς «σεξουαλικούς χορούς» καὶ διεγείρουν τὰ ἔνστικτα. Οὐχὶ θεολόγος τις ἢ ἱεροκήρυξ, ἀλλ' αὐτὸς ὁ ἔχων μεγάλην σχετικὴν πεῖραν Τ. Α. Faulkner, διδάσκαλος τοῦ χοροῦ, ἰδιοκτῆτης τῆς χορευτικῆς ἀκαδημίας τοῦ Los Angeles καὶ πρόεδρος τῆς «ἐταιρείας διδασκάλων τοῦ χοροῦ τῆς ἀκτῆς τοῦ Εἰρηνικοῦ», βεβαιοῖ, ὅτι «τὰ δύο τρίτα τῶν νεανίδων, αἱ ὁποῖαι διαφθείρονται, πίπτουν διὰ τῆς ἐπιδράσεως τοῦ χοροῦ». Ἡ προϋσταμένη ἐνὸς ἀμερικανικοῦ οἴκου περιθάλψεως γυναικῶν ἐλευθερίων ἠθῶν διακηρύσσει,

(*) Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 263 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 7 τεύχους.

22. Κωνσταντίνου Γ. Γαρδίκη, Ἐγκληματολογία³, τόμ. 1, Ἀθήναι, 1948, σ. 331-353.

ὅτι «τὰ ἑπτὰ δέκατα τῶν νεανίδων, αἱ ὁποῖαι ἐγένοντο δεκταὶ εἰς τὸν οἶκον, ἔχουν πέσει διὰ τοῦ χοροῦ». Ὁ καθηγητῆς La Floris, ἔχων ὑπ' ὄψει τὴν ζωὴν 2500 ἐλευθερίων γυναικῶν ἐν San Francisco, λέγει τὰ ἐξῆς: «Δύναμαι νά βεβαιώσω, ὅτι τὰ τρία τέταρτα τῶν γυναικῶν τούτων ὠδηγήθησαν εἰς τὴν πτώσιν διὰ τῆς ἐπιδράσεως τοῦ χοροῦ». Ὁ διευθυντῆς τῆς ἀστυνομίας τῆς Ν. Ὑόρκης ἐπιστοποιεῖ, ὅτι τὰ «τρία τέταρτα τῶν ἐλευθερίων γυναικῶν τῆς Νέας Ὑόρκης κατεστράφησαν διὰ τοῦ χοροῦ». Ἐπίσης ὁ ρωμαιοκαθολικὸς Ἀρχιεπίσκοπος τῆς Ν. Ὑόρκης ἔλεγε πρὸ ἐτῶν, ὅτι «τὰ δέκα ἐννέα εἰκοστὰ τῶν πεπτωκυῶν γυναικῶν, αἱ ὁποῖαι μετανοοῦν καὶ καταφεύγουν εἰς τὴν ἰ. ἐξομολόγησιν, ἀποδίδουν τὴν πτώσιν αὐτῶν εἰς τὴν ἐπίδρασιν τοῦ χοροῦ»²³.

Ἡ ἀγωγή πρέπει ὡσαύτως νά ὑπενθυμίξῃ, ὅτι τὰ οἰνοπνευματώδη ποτὰ²⁴ καὶ τὰ διάφορα παραισθησιογόνα καὶ ἀνθρωποκτόνα ναρκωτικά²⁵ ἀφαιροῦν τὴν αὐτοκυριαρ-

23. Perry Wayland Sinks, Popular Amusements and the Christian Life, Chicago, σ. 44-45.

24. Πρβλ. Tihamer Goth, Οἱ νέοι καὶ τὸ ἄλκολ, μτφρ. Ἰ. Παναγιωτίδου, Ἀθήναι, 1948. W. Fritsch, Sucht, Suchtgefahren, ἐν Lexikon der Pädagogik—Neue Auflage, τόμ. 4, ἐκδ. Herder, Freiburg-Basel-Wien 1971, σ. 193-195.

25. Κ. Δ. Κωνσταντινίδου, Περὶ τοξικομανῶν (Ἡ φωνὴ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας 13), Ἀθήναι, 1949. Κωνσταντίνου Γ. Γαρδίκη, ἐνθ' ἄνωτ., σ. 263-291. W. Becker, Jugend in der Rauschgiftwelle, 1968. H. Braun-Gebhardt, Rauschgift vor jeder Tür, 1970.

ριστικαὶ εἶναι καὶ αἱ ἐξῆς ἐκφράσεις τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ: «Ὡσπερ κατῆλθεν (ὁ Κύριος) οὐ μεταβάς, ἀλλὰ συγκαταβάς, οὕτως ἐπανέρχεται πάλιν, οὐ τῇ θεότητι μεταβαίνων, ἀλλ' ἐνθρονίζων ἄνω τὴν ἡμετέραν ἢν ἀνέλαβε φύσιν». Τοιοῦτοτρόπως παρουσίασε «ὁμόθρονον ὡς ὁμόθεον τὸ ἡμέτερον φύραμα», «ἔδει γὰρ ἀληθῶς ἐκεῖ προσενεχθῆναι τῷ Θεῷ τὴν πρωτότοκον ἐκ τῶν νεκρῶν ἡμῶν φύσιν, οἷόν τινα πρωτογεννημάτων ἀπαρχὴν ὑπὲρ παντὸς τοῦ γένους».

Ὡστε, ὡς προσθέτει ὁ αὐτὸς ἅγιος, κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς Ἀναλήψεως «χαίρομεν, ἐορτάζοντες τὴν τῆς φύσεως ἡμῶν ἀνάστασιν καὶ ἀνύψωσιν καὶ ἀνίδρυσιν» καὶ καλούμεθα νά ἔχωμεν «ἀνατεταμένον τὸ ὄμμα τῆς διανοίας ἀγγελομιμήτως πρὸς τὸν οὐράνιον Δεσπότην» (Γρηγορίου Παλαμᾶ, Ὁμιλία εἰς τὴν Ἀνάληψιν τοῦ Κυρίου, Migne Ἐ.Π. 151, 276 ἐξ.).

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ

χίαν του ατόμου, την ικανότητα της προσοχής και την έτοιμότητα της κρίσεως, διότι παραλύουν τās ανωτέρας έγκεφαλικάς λειτουργίας και καθιστούν ταύτας ανικάνους διά την χαλιναγωγήσιν τών αυτομάτων και ανακλαστικών κινήσεων του σώματος, τών αλόγων όρμων και τών παθών.

13. Γενικώς οί νέοι πρέπει να διδαχθούν, ότι είναι αναγκαίος ό έλεγχος τών σκέψεων, δοθέντος ότι («έγκειται ή διάνοια του ανθρώπου έπιμελώς επί τά πονηρά εκ νεότητος αυτού») (Γεν. η', 21). «Αί επιθυμίας έλαττούνται και ή έγκράτεια καθίσταται ευκολωτέρα, όταν αί διεγερτικά σκέψεις αποφεύγονται έπιμελώς»²⁶.

Έάν ή απόλυτος έγκράτεια είναι δυνατή προς χάριν έπιγείων και ένδοκοσμικών σκοπών (λ.χ. προς χάριν τής έπιτεύξεως ή διατηρήσεως ένός άθλητικού ρεκόρ ή προς χάριν μιās έπιστημονικής ανακαλύψεως έντός ένός έπιστημονικού έργαστηρίου ή σπηλαιου), πολύ περισσότερο ή έγκράτεια είναι δυνατή ως («καρπός του Πνεύματος») (Γαλ. ε', 22) και άποτέλεσμα υγιούς πνευματικού προσανατολισμού. Έντός τής χριστιανικής άτμοσφαιρας αύτη είναι ευκολωτάτη και πηγή άλλθους χαράς και ευτυχίας. Η αγάπη προς τον Θεόν, ή διά τής προσευχής και τών μυστηρίων τής Έκκλησίας παρεχομένη δύναμις, τό διά τής έν Χριστώ ζωής δημιουργούμενον πανίσχυρον σύμπλεγμα τών βουλευτικών κινήτρων και έλατηρίων, ή εκ τής συναισθήσεως τής έσωτερικής έλευθερίας και αυτοκυριαρχίας απορρέουσα πνευματική χαρά και δύναμις, ή αποφυγή τών αιτίων του πειρασμού, ή καθαρότης τής σκέψεως και τής φαντασίας — πάντα ταύτα έξασφαλίζουν ευκόλως εις τους νέους την νίκην.

Η έγκράτεια έπιτυγχάνεται ευκόλως διά τής συναισθήσεως άφ' ένός τής πανταχοϋ παρουσίας του Θεού και άφ' έτέρου τής αξίας του σώματος του ανθρώπου ως ναϋ του Άγίου Πνεύματος. Ο πάγκαλος Ίωσήφ, έχων ύπ' όψει την πανταχοϋ παρουσίαν του Θεού, ήδυνήθη να νικήση εις την ώραν του βιαίου πειρασμού, ειπών: «Πώς ποιήσω τό ρήμα

τό πονηρόν τουτο και άμαρτήσομαι έναντίον του Θεού;» (Γεν. λθ', 9). Και ή συναισθησις, ότι τό σϋμα ήμϋν είναι μέλος του Χριστού και ναός του Άγίου Πνεύματος (Α' Κορ. στ', 15 και 19) καθιστά τον άνθρωπον προσεκτικόν ου μόνον εις τās έξωτερικάς άμαρτίας, αλλά και εις τās σκέψεις και τās επιθυμίας. Η δύναμις του Χριστού δίδει εις τον νέον δυνάμεις, διά να νικά πάντα πειρασμόν, συμφώνως προς τό «πάντα ισχύω έν τϋ ένδυναμοϋντί με Χριστώ» (Φιλιπ. δ', 13). Κατ' έξοχήν ή συχνή Θεία Κοινωνία δύναται να έξαγιάση τό φρόνημα και τās επιθυμίας τών νέων.

Η χριστιανική πίστις διαποτίζει πάσας τās έκδηλώσεις τής ζωής. Η Θρησκεία δέν δύναται να είναι «άπλουδν παράρτημα τής ζωής», «ούτε δύναται να φυλάττηται έκτός τής κατοικίας μας εις ιδιαίτερον οικίσκον, ως ποδήλατον, διά να χρησιμοποιήται, όταν απαιτήται τουτο υπό τών περιστάσεων»²⁷. Η Θρησκεία πρέπει να είναι τό θεμέλιον πασών τών πτυχών τής ζωής. Διά τής «συσχετίσεως προς τον Θεόν όλοκλήρου τής ζωής και όλοκλήρου τής φύσεώς μας... ή δύναμις του πειρασμού έξαφανίζεται... Η Θρησκεία δύναται να κάμη τά πάντα διά σέ, εάν πορωρήσης όλόκληρον τον έαυτόν σου εις αύτήν»²⁸. Ως τονίζει ό έπιφανής παιδαγωγός Foerster, «είναι ουτοπία να νομίζωμε, ότι θά μπορέσωμε να οδηγήσωμε την αιχράλωτη στις αισθήσεις ψυχή σε μιá πνευματική κυριαρχία επί του γενετησιου με άπλές ήθικές συνταγές ή την επίκλησι του κοινου καλιϋ ή με υγιεινές συνταγές. Είναι αδύνατον, χωρίς τή δυνατή και απόλυτη έπιταγή τής παλαιās ήθικής για τον ήρωισμό, τή θυσία, την άγνότητα, την πειθαρχία και χωρίς την ένταξι αύτης τής έπιταγής μέσα σε μιá μετοφυσική βιοθεωρία, να γίνη κανεις κύριος του πάθους. Αυτή είναι ή άλλθινη σεξουαλική διαπαιδαγώγησις»²⁹.

Έκ πάντων τούτων γίνεται φανερόν, ότι ή άντιμετώπισις τής λεγομένης «σεξουαλικής ανάγκης» είναι κατ' ουσίαν ζήτημα ψυ-

26. Perry Wayland Sinks, ένθ' άνωτ.

27. A. Herbert Gray, ένθ' άνωτ., σ. 77.

28. Αύτόθι, σ. 78.

29. Β. Έράστου, Γύρω από τά θεμέλια τής Παιδαγωγικής, περ. «Ακτίνες», 1947, σ. 23.

χικόν και ήθικόν. Τὸ ζήτημα αὐτὸ συνδέεται πρὸς τὴν κατασκευὴν τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως, ἡ ὁποία εἶναι ὑλικὴ καὶ πνευματικὴ, καὶ πρὸς τὴν σύγκρουσιν μεταξὺ πνεύματος καὶ σαρκός, ήθικότητος καὶ φιληδονίας. Ἡ ἀνάγκη αὕτη μόνον ἐκ τῶν ἔσω δύναται τελικῶς νὰ νικηθῇ: διὰ βαθείας καὶ ἰσχυρᾶς πίστεως εἰς τὴν δύναμιν τοῦ πνεύματος καὶ διὰ σταθερᾶς καλλιέργειας τῶν πνευματικῶν δυνάμεων³⁰. «Ἀκόμη δὲν πιστεύομεν ἀληθῶς εἰς τὸ ὅτι δυνάμεθα νὰ εἴμεθα ἐλεύθεροι, οὐδόλως ἀκόμη προαισθανόμεθα πόσον ἡσυχὰ γίνονται τὰ ἐνστικτα καὶ πόσον ἐκουσίως ὑποτάσσονται εἰς τὸ πνεῦμα, ὅταν τοῦτο τελείως ἀποφασιστικῶς συνδέεται μετὰ τὴν πηγὴν του καὶ γνωρίζῃ τὸν ἀνώτερον προορισμὸν του... Ἐὰν τολμήσῃς νὰ ζῆς καθαρῶς, ἐὰν τολμήσῃς ἀληθῶς νὰ καθορίσῃς ἐκ τῶν ἄνω εἰς τὸ ὄργανικόν τὰ δικαιώματά του καὶ τὰ σύνορά του, ἐὰν τολμήσῃς διὰ τὰ προβλήματα αὐτὰ νὰ σκέπτεσαι συνεπῶς, — τότε θὰ βιώσῃς τὸ γεγονός, ὅτι ταχέως ἢ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ δημιουργηθεῖσα φύσις ἀναγνωρίζει τὸν Κύριόν της»³¹.

14. Οἱ παιδαγωγοὶ εἶναι δύσκολον νὰ δώσουν ἀπολύτως ἱκανοποιητικὴν καὶ γενικῶς ἰσχύουσαν ἀπάντησιν ἐπὶ τοῦ ζητήματος ἐὰν εἶναι δυνατὸν νὰ ὑπάρξῃ μεταξὺ ἑτεροφύλων νέων ἀληθῆς, γνησίᾳ καὶ πλήρῃς φιλία.

Γενικῶς δύναται νὰ λεχθῇ, ὅτι, ἐφ' ὅσον μεταξὺ δύο φυσιολογικῶν ἑτεροφύλων νέων, — οἱ ὅποιοι δὲν ἔχουν εἰσέτι εὖρει τὸ πρόσωπον, μετὰ τοῦ ὁποίου θὰ δύνανται νὰ ἔλθουν εἰς γάμου κοινωνίαν—, παρεμβάλλεται φυσικῶς καὶ ἡ ἐνέργεια τοῦ «θείου σπινθῆρος»³² τῆς γενετησίου ἑλξεως, ἐκ καθαρῶς βιολογικῆς ἐπόψεως εἶναι ἀδύνατον ἢ φιλία των νὰ εἶναι παντελῶς ἀπηλλαγμένη τῆς ἑλξεως ταύτης. Ὁ κανὼν οὗτος δὲν ἀποκλείει ἐξαιρέσεις εἰς ἀνθρώπους εἰδικῆς ἰδιοσυγκρασίας ἢ ζωντανὰς ἐν τῇ ἀτμοσφαίρᾳ τῆς Θείας Χάριτος. Καὶ γενικώτερον εἰς τὰς τάξεις τῶν ὀρίμων ἀνθρώπων, οἱ ὅποιοι ἔχουν ἀνώτερον πνευμα-

τικὸν προσανατολισμὸν, ὁ ἄνευ γενετησίου σχέσεως καὶ ἄνευ κοινωνίας γάμου φιλικὸς σύνδεσμος μεταξὺ ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν εἶναι ὑπὸ ὀρισμέναις προϋποθέσεις δυνατὸς καὶ θεμιτός³³.

Ἄλλοσον ἀφορᾷ εἰδικώτερον εἰς τοὺς ἑτεροφύλους νέους, εἰς τοὺς ὁποίους ὁ μνημονευθεὶς «θεῖος σπινθῆρ» τῆς γενετησίου ἑλξεως εἶναι πλέον αἰσθητός, ἢ ἀμερικανὴ συγγραφεὺς καὶ ἰατρός Μαίρη Γούντ Ἄλλεν λέγει σχετικῶς: «Ἀγνὴ φιλία εἶναι σπανιωτάτη, γιὰ νὰ μὴν πῶ ἀδύνατη, ἀνάμεσα σὲ ἀγόρια καὶ κορίτσια»³⁴. Ἡ μεταξὺ ἑτεροφύλων φιλία ὀδηγεῖ συνήθως εἰς τὸ «φλέρτ», τὸ ὁποῖον εἴτε δύναται νὰ εἶναι προοίμιον γνησίας ἐρωτικῆς σχέσεως, εἴτε συνηθέστερον διαστρέβλωσις καὶ παρωδία αὐτῆς³⁵.

Διὰ τὰς περιπτώσεις τῆς μεταξὺ νέων καὶ νεανίδων πιθανῆς ἢ ἀναποφεύκτου συναδελφικῆς ἢ φιλικῆς ἐπικοινωνίας ἐν τοῖς μικτοῖς σχολείοις, ἐν ἀνωτάταις σχολαῖς, ἐν τῷ περιβάλλοντι τῆς κοινῆς ἐργασίας, εἰς φιλικούς ἢ συγγενικούς οἰκογενειακούς κύκλους, εἰς ἐνοριακὰς προσπαθείας, εἰς διαφόρους νεανικὰς ὀργανώσεις κ.τ.τ., πρέπει ἢ ἀγωγή νὰ ὑπομνησῃ, ὅτι ἐπιβάλλονται συνεχῆς πνευματικὴ ἐπαγρύπνησις, αἰσθημα εὐθύνης καὶ ἀποφυγὴ παντὸς ἐγωϊστικοῦ κριτηρίου. Ἡ ἐπικοινωνία αὕτη οὐδέποτε πρέπει νὰ καταργῇ τὴν ἀπόστασιν ἀξιοπρεπείας καὶ ἀμοιβαίου σεβασμοῦ ἢ νὰ ὀδηγῇ εἰς ἐπικίνδυνον ἀποκλειστικότητα. Ἡ ἀποκλειστικότης εἶναι ἀδικαιολόγητος, ὅταν δὲν ὑπάρχῃ ὁ ἀληθῆς ἔρωσ καὶ δὲν ἔχῃ ἀρχίσει ἢ διαδικασία συνάψεως κοινωνίας γάμου³⁶.

(Συνεχίζεται)

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ

Ἄομότιμος Καθηγητὴς τοῦ Παν/μίου Ἀθηνῶν

33. Πρβλ. Fragen menschlicher Geschlechtlichkeit-Katholische Stellungnahme zur Sexualethik und Sexualpädagogik, Hildersheim, 1976, σ. 11.

34. Σταματίας Μαστρογιαννοπούλου, Τὸ κορίτσι μπροστὰ στὴ ζωὴ, Ἀθήναι, 1960, σ. 180.

35. Πρβλ. αὐτόθι, σ. 179.

36. Εἰς ἐκάστην τῶν μορφωμένων νεανίδων θὰ ἠδύνατο νὰ εἶπῃ τὰ ἑξῆς: «Γιὰ σκέψου. Τί μεγάλο πρᾶγμα εἶναι νὰ μὴν ξοδεύῃς ἄσκοπα καὶ ἀσυλλόγιστα τοὺς θησαυροὺς τῆς φρεσκάδας σου καὶ τῆς δροσιᾶς σου, τῆς τρυφερότητος καὶ τῆς ἀγάπης σου στοὺς διαφόρους «φίλους», ἀλλὰ νὰ φυλάξῃς ἀνεγίχτα καὶ ἱερὰ καρδιὰ καὶ σῶμα γιὰ τὸν ἕνα, ποὺ θὰ γίνῃ αὐριο σύντροφός σου ἰσόβιος στὸ γάμο...» (Ἐνθ' ἄνωτ., σ. 181).

30. Johannes Hessen, Τὸ νόημα τῆς ζωῆς, μτφρ. Εὐαγγ. Θεοδώρου, Ἀθήναι, σ. 108.

31. Fr. W. Foerster, Sexualethik und Sexualpädagogik, σ. 58 ἔξ.

32. Andrew Greeley, Erotische Kultur - Wert und Würde der Sexualität (μτφρ. ἐκ τοῦ ἀμερικανικοῦ πρωτοτύπου «Sexual Intimacy», Chicago 1973), Graz-Wien-Köln 1977, σ. 64.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΕΣΩΤΑΤΗΣ ΣΥΜΒΟΥΛΗΣ

ΠΡΟΛΕΓΟΜΕΝΑ

Στὰ δεκαετία ἐποῦτα Κεφάλαια πὸν ὁ Κύριος με ἐλέησε καὶ με ἀξίωσε νὰ τὰ μεταγλωτίσω ἀπὸ τὸ πρωτότυπο κείμενο τῆς ἀγγλικῆς τοῦ δέκατου πέμπτου αἰῶνα, σὴν Ἑλληνικὴ δημοτικὴ γλῶσσα μας, ἀπέδωσα τὸν τίτλο τους σὶὰ Ἑλληνικὰ με τὴν ἐπικεφαλίδα πὸν ἔθεσα σὴν κορυφὴ τους σὰν ὄνομασία τους, Ἐπιστολὴ Ἑσώταιης Συμβουλῆς.

Τὰ Κεφάλαια αὐτὰ ἀποτελοῦν τὸν πνευματικὸν Ἐπίλογο καὶ τὸ Χριστιανικὸ μυστικιστικὸ ἀποκορύφωμα τοῦ βιβλίου τοῦ ἴδιου ἀγνωστοῦ συγγραφέα πὸν ἀποτελεῖται ἀπὸ Ἑβδομήντα Κεφάλαια καὶ τὸ ὅποιο ἀξιῶνθηκα νὰ τὸ ἀποδώσω σὶὰ Ἑλληνικὰ καὶ νὰ τὸ ἐκδώσῃ τὸ ἔτος 1967 ὁ Ἐκδοτικὸς Οἶκος Α. καὶ Ε. Παπαδημητρίου.

Ὅπως γράφω σὶὰ Προλεγόμενα τῆς Α' καὶ Β' Ἐκδόσεως τοῦ «Γνόφου Ἀγνωσίας» ὁ ἀγνωστος συγγραφέας του εἶναι γνήσιος μαθητὴς κατὰ πνεῦμα, κατὰ πράξιν καὶ κατὰ θεωρίαν τοῦ Ἁγίου Διονυσίου τοῦ Ἀρεοπαγίτη. Εἶναι δηλαδὴ γνήσιος θεωρητικὸς πραγματοποιὸς καὶ ἱεροουργὸς τῆς θείας θεωρίας σὴν ὅποια ἀσκήθηκα κὶ ἀπ' τὴν ὅποια ἐχαριτώθησάν πάμπολλοι ἄνθρωποι τῆς Ἁγίας Ὁρθοδοξίας μας καὶ χαριτώνονται καὶ ἀκοῦνται.

Ἦδη με τὴν παράδοση τῆς παρούσης μεταγλώττισης τῆς Ἐπιστολῆς Ἑσώταιης Συμβουλῆς, διὰ τῶν φιλόξενων σελίδων τοῦ ἀγαπητοῦ Περιοδικοῦ τῆς Ἐκκλησίας, σὴν Ἑλληνικὴ Ὁρθοδοξία συμπληρώνεται καὶ σὲ Ἑλληνικὴ ἀπόδοση ἢ Τριλογία τοῦ ἁγιοδιονυσιοαρεοπαγιτικοῦ συγγραφέα με τὰ τρία Βιβλία του, α) τοῦ Γνόφου Ἀγνωσίας, β) τῆς Ἐπιστολῆς Ἑσώταιης Συμβουλῆς καὶ με τὸ, γ) μιὰ μικρὴ Διατριβὴ πὸν δείχνει πῶς ἡ ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου ἐδημιουργήθη καὶ Ἐικόνα καὶ κατ' Ὁμοίωσιν τῆς Ἁγίας Τριάδας. (Τὸ τελευταῖο ἐκκυκλοφόρησε σὲ μεταγλώττιση τῆς ἐλαχιστοτήτάς μου ἀπὸ τὶς σελίδες τῆς «Ἐκκλησίας», καὶ σὲ ἀνάτυπο. Ἀθήνα 1989).

Ἡ μεταγλώττιση σὴν Ἑλληνικὴ γλῶσσα μας ἦταν πολὺν δύσκολο πρᾶγμα, ἦταν σχεδὸν τὸλμημα, ὄχι μόνον ἐξ αἰτίας τῆς παλαιοαγγλικῆς γλώσσας του (15ου αἰῶνα), γιατί ἀπὸ τὸ ἴδιο γλωσσικὸ ἴδιωμα μεταγλώττισα πρὶν χρόνια τὸν «Γνόφο Ἀγνωσίας»,

ὅσον, γὰρ τὶς ἀνυπέροβλητα, μερικὲς φορές, βαθεῖες, δυσκολότητες καὶ ἀνεπαράληπτες βιωματικὲς ἐννοιες τῆς ἐν λόγῳ Ἐπιστολῆς Ἑσώταιης Συμβουλῆς. Ἐπὶ 25 ὀλόκληρα χρόνια δὲν τολμοῦσα νὰ καταπιασθῶ με τὴν μεταγλώττισίν της. Τελικὰ μετὰ ἀπὸ πολλὰς ἀμφοταλαντεύσεις, μετὰ ἀπὸ ἀρκετὲς ἀναγνώσεις της καὶ μετὰ ἀπὸ ἀπασχόλησίν μου καὶ προσπάθειές μου, ἐμβάθυνσης σὲ Χριστιανομυστικιστικὰ κείμενα, πὸν ἔχουν κορωνίδα τὴν Φιλοκαλία τῶν Ἱερῶν Νηπιτικῶν, εἰς τὴν ὅποιαν ὡς γνωστὸν ἔχω συντάξει ἐκ 211 μεγάλων δίσηλων σελίδων Κλεῖδα, ἐτόλμησα τὰ ἀτόλμητα καὶ παραδίδω με φόβο καὶ με τρέμο, τῆς Ἐπιστολῆς με τὰ 13 Κεφάλαια, τὴ μεταγλώττιση πὸν προσέκλυε μετὰ πολὺν χρόνον, κόπο, μόχθο, εὐθύνη καὶ προσευχὴ, σὲ δημοσίευση διὰ τῶν πάντοτε προθύμων καὶ φιλόξενων σελίδων τοῦ παλαιῶτου καὶ σημαντικοῦ Περιοδικοῦ τῆς Ἐκκλησίας μας, «Ἐκκλησία».

Ἔχω τὴν πεποίθησιν, ὅτι καὶ τὸ τρίτο ἐποῦτο Βιβλίον, θὰ ὠφελήσῃ πνευματικὰ τοὺς Ὁρθόδοξους Χριστιανοὺς καὶ θὰ προαγάγῃ καὶ θὰ συμπληρώσῃ τὴν Ὁρθόδοξον Χριστιανικὴν Πνευματικότητα, ἢ ὅποια εἶναι τὸ μόνον ἀληθινόν, γνήσιον καὶ ἀποτελεσματικὸν χριστιανικὸν ἀπίδοτο, σὶὰ θολὰ ρεύματα τοῦ Ἰνδουισμοῦ μυστικισμοῦ καὶ τοῦ Γκουρουνδισμοῦ, πὸν ξαπλώνονται τὶς τελευταῖες δεκαετίες καὶ σὴν Ἑλλάδα, προσπαθῶντας με ἄρρωστα, ἀνεπαρκῆ, ἐπικίνδυνα καὶ ἀπελπισμένα μέσα, νὰ ἀναπληρώσουν, πρὸ παντὸς σὴν νεολαία, τὸ κενὸ πὸν δημιουργήσαν σὶς ψυχὰς τους, τὰ ὑλιστικὰ διώματα, φρονήματα καὶ οἱ ἀθεοῦλιστικὲς σύγχρονες θεωρίες.

Ἔχω ἀκόμη τὴν βεβαιότητα ὅτι, οἱ βαθύτερον πνευματικοῦ, Ὁρθόδοξου, ἐποικοδομητικοῦ, μυστικιστικοῦ καὶ ἐπωφελέστατου περιοχόμενου, προμνημονευθεῖσες μεταφράσεις, μαζὶ με αὐτὲς με τοὺς τίτλους, Οἱ Περιπέτειες ἐνὸς Προσκνητοῦ, καὶ Ἀγρία πὸν ὀδηγοῦν σὴν Οὐράνια Βασιλεία με θεωρητικὸ πνευματικὸ ἀποκορύφωμα, τὴν παρούσα Ἐπιστολὴ Ἑσώταιης Συμβουλῆς, πὸν εἰδικὰ χαρίζει τὴν βίωση καὶ τὴν ἀφαιρετικὴν προεμπειρία τῆς μέθεξης σὴν Οὐράνια Χριστιανικὴ Πολιτεία, θὰ ἀποτελοῦν πάντοτε, πνευματικὴ ἐντροφητικὴ τροφή γιὰ πολλὰς Ὁρθόδοξες Χριστιανικὲς ψυχὰς καὶ σὶὰ Πρακτικὸ ἀλλὰ καὶ σὶὰ Θεωρητικόν, ἢ με ἄλλα λόγια, Θεοπικὸν πεδίο, πρὸς Δόξαν Θεοῦ, πρὸς Θεῖαν ἀνάστασιν Ὁρ-

θοδόξων χριστιανικῶν ψυχῶν καὶ πρὸς ἔλεος Θεοῦ δι' ἐμὲ τὸν ἐλαχιστότατον ἐν Ἐπισκόποις δοῦλον Του.

Κόρινθος, Πάσχα 1989

† Ὁ Κορίνθου ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΩΝ

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΕΣΩΤΑΤΗΣ ΣΥΜΒΟΥΛΗΣ

Π Ρ Ο Λ Ο Γ Ο Σ

Πνευματικὲ φίλε ἐν Κυρίῳ,

Θίγοντας τὴν ἐσωτερικὴ σου πνευματικὴν ἀπασχόληση μὲ τὴν ὁποία πιστεύω ὅτι ἔχεις καταπιαστῆ, μέχρις ἐδῶ πέρα, γράφω ιδιαίτατα γιὰ σένα καὶ ὄχι γιὰ ὄλους ὅσους ἀπλᾶ ἐδιάβασαν τὰ ἐβδομήντα πέντε κεφάλαια τοῦ Βιβλίου μου, πού ὀνομάζεται Γνόφος Ἀγνωσίας. Τοῦ πάρα πάνω Βιβλίου, δηλαδή τοῦ Γνόφου Ἀγνωσίας ἢ ἐπιστολῆ μου ἐτούτη ἀποτελεῖ τὸ δεύτερο μέρος, συμπληρώνει δὲ τὴν πνευματικὴ διδασκαλία καὶ ἀποτελεῖται ἀπὸ δέκα τρία κεφάλαια. Τὰ λίγα ἐτοῦτα κεφάλαια εἶναι γιὰ σένα. Δὲν εἶναι γιὰ ὄλους, γιατί ἐάν μποροῦσε νὰ εἶναι γιὰ ὄλους, ὅ,τι γράφω ἐδῶ, θὰ τὰ ἐνσωμάτωνα στὶς σελίδες τοῦ Γνόφου Ἀγνωσίας. Ἀφοῦ λοιπὸν ἀποφάσισα νὰ γράψω αὐτὴ τὴ φορά ἰδιαίτερα γιὰ σένα, εἶναι εἰδικὰ ὅσα γράφω μόνον καὶ ἀποκλειστικὰ γιὰ σένα, γιὰ τὴν ψυχικὴ σου γρηγοράδα, καθὼς καὶ γιὰ τὴν εἰδικὴ πνευματικὴ διάθεσή σου. Ἐάν ὅμως καὶ κάποιος ἄλλος εἶναι διατεθειμένος καὶ ὑψωμένος πνευματικὰ, θελήσῃ δὲ σὰν καὶ ἐσένα νὰ διαθέσῃ τὴν ἐπιστολὴν ἐτούτη καὶ μπορέσῃ νὰ ἀποκομίσῃ ὄφελος, τόσο τὸ καλύτερο, ἐάν δὲ ἔτσι ἔχει τὸ πρᾶγμα, θὰ μοῦ εἶναι τοῦτο πάρα πολὺ εὐχάριστο. Πάντως ὅσον ἀφορᾷ στὴν τωρινὴ πνευματικὴ διάθεσή σου, αὐτὴ ἔχει νὰ κἀνῃ μόνον μὲ αὐτὴ καὶ μόνῃ τὴν πνευματικὴ διάθεσή σου, ὅπως ἤμπορῶ νὰ καταλάβω τὴν ἀνάλογη κατάσταση καὶ τὸ κέντρισμα πού ὑπάρχει στὸν ἑαυτό μου. Γιαυτὸ γιὰ σένα προσωπικὰ καὶ γιὰ κάθε ἕνα πού θὰ διαθέτῃ τὶς ἀνάλογες προϋποθέσεις, ἔχω νὰ πῶ αὐτὰ πού διατυπώνω στὰ κεφάλαια πού ἀκολουθοῦν δηλαδή τὰ γράφω γιὰ ὄλους ὅσους ὄφελήθησαν καὶ ἀνέβησαν πνευματικὰ ἀπὸ τὴν ἐφαρμογὴ ὅσων διάβασαν στὸν Γνόφο Ἀγνωσίας, δηλαδή γιὰ τὰ πνευματοφόρα αὐτὰ ἄτομα πού ἀσκοῦνται στὴ Μυστικὴ Θεωρία καὶ ἐπιποθοῦν νὰ μποῦνε μέσα στὴν Θεϊκὴ Ἀγάπη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

Ὅτι τοῦτο τὸ ἔργο εἶναι μιὰ ἐργασία πού ἀγωνίζεται νὰ ὀδηγή πρὸς τὸν Θεό, ἐκεῖ ὅπου ὁ ἄνθρωπος προσφέρει τὸν ἑαυτό του στὸ Θεό,

ὄντας ὑπαρξὴ πρὸς Ὑπαρξην, χωρὶς περιέργες ἀναζητήσεις καὶ ἐξερευνήσεις στὶς ιδιότητες εἴτε τῆς ὑπαρξῆς του, εἴτε στὰ ιδιώματα τῆς Ὑπαρξῆς τοῦ Θεοῦ.

Ὅταν θυσιστης στὸν ἑαυτό σου μὴ σκέπτεσαι ἀπὸ πρὶν, τί θὰ κἀνῃς ὕστερα, ἀλλὰ ἔχευσε καὶ τίς καλὲς καὶ ἄγαθὲς σκέψεις καὶ τίς κακὲς καὶ πονηρὲς καὶ μὴ προσεύχεσαι μὲ τὸ στόμα σου, ἐκτὸς ἐάν τὸ ἐπιθυμῆς αὐτὸ πολὺ. Ἐάν ὅμως θ' ἀποφάσιζες ἔτσι, δηλαδή νὰ προσευχηθῆς μὲ λόγια, μὴ σὲ νοιάζῃ πόσα πολλὰ ἢ πόσα λίγα θὰ πῆς, οὔτε πόσο σπουδαῖα ἢ ὄχι σπουδαῖα τὰ λόγια αὐτὰ θὰ εἶναι, οὔτε τί εἶδους καλῆς προσευχῆς λόγια εἶναι οὔτε τί σημαίνουν, οὔτε ἐάν εἶναι παρμένα ἀπὸ βιβλίο προσευχῶν ἢ δεήσεων, οὔτε ἐάν εἶναι Δαυιδικοὶ Ψαλμοὶ, οὔτε ἐάν εἶναι λόγια ὕμνων καὶ ὠδῶν, οὔτε καὶ ἂν εἶναι ὁποιαδήποτε προσευχὴ γενικὴ ἢ εἰδικὴ, νοερὴ καὶ διανοητικὴ ἢ μὲ φωνητικὰ λόγια, ἀλλὰ προσευχὴ πού δὲν ἀκούγεται νὰ προσφέρεται οὔτε μιὰ λέξη. Καὶ κοίταξε τίποτα νὰ μὴν παραμείνῃ μέσα στὸ ἐνεργοποιημένο μυαλό σου παρὰ μόνον ὁ γυμνὸς σκοπὸς τῆς ἀνατακτικῆς προσήλωσής σου πρὸς τὸν Θεό, γυμνὸς καὶ ἄνυτος ἀπὸ κάθε ἐξειδικιασμένη σκέψη περὶ τοῦ ἴδιου τοῦ Θεοῦ, γιὰ τὸ πῶς εἶναι Ἐκεῖνος μὲ τὸν ἑαυτό Του, ἢ γιὰ τὸ πῶς εἶναι τὰ διάφορα ἔργα Του, παρὰ νὰ κυριαρχῆ μόνον τὸ ὅτι Αὐτὸς εἶναι Ἐκεῖνος, ὁ Ὡν. Ἔτσι σὲ παρακαλῶ νὰ πράξῃς καὶ νὰ ἐνεργήσῃς καὶ ὀπωσδήποτε ὄχι διαφορετικὰ, ἐπάνω στὴν ἐντατικὴ αὐτὴ προσπάθειά σου γιὰ τὸν Θεό. Μὴ ζητᾷς τίποτε ἄλλο, ὅσον ἀφορᾷ σ' Ἐκεῖνον μὲ τὸ μυαλό σου, καὶ οὔτε ἀκόμα καὶ μὲ τὴν ραφιναρισμένη διανοήσή σου. Ἔτσι κἀνε καὶ γι' αὐτὴν τὴν ἀποψη καὶ θεμελιώσου στὴν πίστη. Αὐτὸς ὁ γυμνὸς σκοπός, ὅταν μὲ ἐλεύθερη γρηγοράδα θεμελιωθῆ σὲ τούτη τὴν ἀποψη ἢ μᾶλλον σὲ τούτη τὴν πίστη, θὰ κἀνῃ ὥστε νὰ μὴν ἐπηρεασθοῦν καθόλου, οὔτε ἡ σκέψη σου, οὔτε τὰ αἰσθηματὰ σου, παρὰ μόνον ἀπὸ μιὰ γυμνὴ σκέψη σου καὶ ἀπὸ ἕνα τυφλὸ αἰσθημά σου, γιὰ αὐτὴ τούτη τὴν ὑπαρξὴ σου, ἔτσι πού νὰ μπορῆς νὰ πῆς στὸν Θεὸ μέσα ἀπ' αὐτὲς τὶς ἔννοιες: «Καλέ μου Κύριε, αὐτὸς πού εἶμαι, ὅπως εἶμαι προσφέρομαι σὲ Σένα χωρὶς καμμιὰ ματιὰ ἢ ἔρευνα στὰ ιδιώματα καὶ στὴν φύση τῆς Ὑπαρξῆς Σου, παρὰ μόνον ὅτι Σὺ εἶσαι, Αὐτὸς πού εἶσαι, ὁ Ὡν καὶ τίποτ' ἄλλο».

Ἄς γίνῃ αὐτὸς ὁ ἀπαλὸς γνόφος, ὁ καθρέφτης σου καὶ ἡ μοναδικὴ σου σκέψη καὶ φροντίδα. Σὲ προτρέπω ἀκόμη, κἀπως σὰν ἐπιτακτικὰ, νὰ μὴν σκέφτεσαι γύρω ἀπὸ τὸν ἑαυτό σου, τίποτα, ὅπως καὶ γιὰ τὸν Θεό, χωρὶς καμμιὰ διαφορὰ, γιατί ἔτσι θὰ γίνῃς, μὲ τὸν τρόπον αὐτό, ἕνα μὲ Αὐτὸν κατὰ πνεῦμα, χωρὶς

κανένα σκόρπισμα του μυαλού σου και χωρίς κανένα ανάλογο άτυχη χωρισμό της σκέψης σου.

Μην ξεχνάς ούτε λεπτό, ότι Έκείνος είναι ή ύπαρξή σου και ότι Σ' Αυτόν εσύ είσαι αυτό που είσαι, όχι μόνον εκ λόγου αιτίας και ύπαρξης, αλλά ακόμη και για το ότι Αὐτός είναι για σένα, μέσα σου και τα δύο και σαν αίτια σου και σαν ύπαρξή σου. Γιαυτό να σκέπτεσαι για το Θεό, κατά την άπασχόλησή σου τούτη, όπως θα σκεφτόσουν για σένα και επίσης να σκέπτεσαι για σένα, όπως θα σκεφτόσουν για τον Θεό, ότι δηλαδή Έκείνος, είναι Έκείνο που είναι και εσύ είσαι αυτό που είσαι. Με αυτόν τον τρόπο ή σκέψη σου δεν θα σκορπίζεται ούτε θα διχωρίζεται, αλλά θα γίνεται μία, θα ένώνεται επάνω σ' Έκείνον, στον Θεό. Αυτό είναι το άπαντο. Κι' όσο τυχόν θα διατηρήσ τή διαφορά που είναι δυνατόν να υπάρξει, εάν δεν τηρηθούν τα πάρα πάνω, έννοω τή διαφορά μεταξύ Έκείνου κι' εσένα, τότε θα άντιστραφούν τα πράγματα και θα σκέπτεσαι ότι Έκείνος είναι και ή ύπαρξή σου και ότι εσύ δεν είσαι Έκείνου. Όλα όμως πρέπει να γίνουν καλά, ώστε ή σκέψη να θεωρη ή όλα υπάρχουν σ' Έκείνον και εκ λόγου αιτίας και εκ λόγου ύπαρξης και ότι Αὐτός είναι των πάντων και ή αίτια τους και ή ύπαρξή τους, κι' ακόμη μόνον ότι σ' Έκείνον είναι Έκείνος, κι' επί πλέον ότι μόνον σέ Έκείνον είναι ή Έκείνου αίτια και ή Έκείνου ύπαρξη, δηλαδή και ή αυτοαιτία και ή αὐθυπαρξία. Κι' όπως τίποτε δεν είναι δυνατόν να υπάρξει χωρίς Αὐτόν κατά τον ίδιο τρόπο δεν νοείται Αὐτός να υπάρξει χωρίς τον Έαυτό Του.

Έκείνος είναι ή Ύπαρξη και για τα δύο, και για τον Έαυτό Του και για όλα τα όντα, για όλα τα δημιουργήματα. Κι' ή μόνη διαφορά σαν διαίρεση υπάρχει σ' Αὐτόν, το ότι Έκείνος είναι ή Ύπαρξη και του Έαυτού Του και των Όντων. Έτσι Αὐτός είναι το Ένα για όλα και τα όλα σ' Έκείνον δηλαδή όλα τα όντα έχουν τήν ύπαρξή τους σ' Αὐτόν, κι' Αὐτός είναι ή αίτια και ύπαρξη των όντων. (Μπορείς να διαβάσης για τήν φύση της ένωσης της ψυχής με τον Θεό, στο 67ο Κεφάλαιο του Γνώφου Άγνωσίας).

Έτσι ή σκέψη σου και τα αίσθήματά σου πρέπει να γίνουν ένα μ' Έκείνον, διά μέσου της Χάρης και χωρίς διαίρεση. Όλες τις με περιέργεια αναζητήσεις με τήν παράξενη ποιότητα της τυφλής σου ύπαρξης για σένα και γι' Αὐτόν, πέταξέ τις. Κατ' αυτόν τον τρόπο με τήν σκέψη σου γυμνωμένη και με τα αίσθήματά σου έντελώς άποκαθαρμένα και άμόλυντα, κι' εσύ γυμνωμένος, όπως θα είσαι, θα διατραφής και θα δυναμωθείς με το άγγιγμα και με τή βοήθεια της Χάρης, ιδιαίτερα ως προς τα αίσθήματά σου, μόνον γι'

Αὐτόν κι' όπως Έκείνος είναι. Έν τῷ μεταξύ τυφλά και βαθμιαία, όπως γίνεται και σε περιπτώσεις της παρούσας ζωής, θα συμβάλνη έτσι ώστε ή σφοδρή επιθυμία για τον Θεό, να καθίσταται ολο και πιο πολύ ενεργητική.

Κοίταξε τρυφερά προς τα άνω, λοιπόν, και πές στον Κύριό σου, είτε με λόγια του στόματος, είτε με άφθογγα λόγια της καρδιάς: «Κύριε, όπως είμαι αυτός που είμαι, προσφέρομαι σε Σένα, γιατί Έσύ είσαι ή Ύπαρξη, ο "Ων". Και διαλογίσου γυμνά, άνείδεα δηλαδή χωρίς σχήμα, απλά και άτάραχα, επάνω στο αυτός που είσαι, όπως είσαι, και χωρίς κανένα σχήμα, τρόπου περιέργειας.

Νομίζω ότι κάτι τέτοιο δοηθάει στην αυτοκυριαρχία για πράξη ή για συλλογισμό και γίνεται, όπως θα γινόταν συνηθέστατα σ' έναν άπαιδέυτο άντρα ή γυναίκα που ζούν στην συνηθισμένη καθημερινή ζωή. Κατά συνέπεια, άπαλά, κι' άλλοτε με θλίψη κι' άλλοτε χαμογελαστά, εκπλήσσομαι όταν άκούω μερικούς άνθρώπους να λένε, ότι με τα γραφόμενά μου δεν άπευθύνομαι σε άπλους και σε μικρής μόρφωσης άνδρες ή γυναίκες, αλλά σε γραμματισμένους και σε άτομα με πολλές και μεγάλες γνώσεις, κι' ότι τα γραπτά μου έτοιυτα για σένα και για τους άλλους ενδιαφερόμενους, είναι τόσο θαρειά, τόσο ύψηλά, τόσο δυσνόητα και τόσο αλλόκοτα, που δύσκολα θα μπορούσαν να τα άντιληφθούν κι' ο πιο γραμματισμένος κι' ο πιο πολυμαθής άνδρας ή μία παρόμοια γυναίκα.

Άλλά σ' αυτούς τους άνθρώπους θα ήθελα να άπαντήσω και να τους είπω ότι δεν έχουν δίκιο και ότι είναι πολύ καλύτερο να λυπούνται. Γι' αυτούς δε που αγαπούν τον Θεό, είναι προτιμώτερο να γίνουν ελαφρό άντικείμενο είτε ειρωνείας είτε πικρής καταφοράς στις σημερινές ήμέρες, που όχι μόνον λίγα άτομα, αλλά γενικά όλοι σχεδόν οι άνθρωποι —με έξαιρεση ίσως μόνον ενός ή δύο προσώπων σε κάθε περιοχή που διαθέτουν πολλή χάρη Θεού μέσα τους— έχουν σκοτιστή από τον ιδιάζοντα τρόπο μόρφωσής τους και μάθησής τους κι' από τή φύση και δεν άντιλαμβάνονται: ότι ή άληθινή σύλληψη τούτου του λαμπρού και φωτεινού έργου, διά του οποίου κι' ή πιο άπλου κι' άμόρφωτου άνθρώπου, ψυχή, είτε άνδρα είτε γυναίκας στην παρούσα ζωή, έχει τή δυνατότητα άληθινής πραγματοποίησής του, με θελκτική ένότητα με το Θεό και με τέλεια εύμένεια και Χάρη. Γιαυτό μη τους σκέπτεσαι πιά, μη τους παίρνεις στα σοβαρά, και αναλογίσου τήν πνευματική μυωπία τους και τήν παραξενιά τους σε τέτοια θέματα, που εάν συγκριθ ή γνώση ενός τέτοιου ακόμη και από τους πιο μορφωμένους με τήν πνευμα-

Η ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΤΟΥ ΟΣΙΟΥ ΝΙΚΑΝΟΡΟΣ ΚΑΙ ΤΟ ΚΕΙΜΗΛΙΟΦΥΛΑΚΙΟΝ ΑΥΤΗΣ(*)

178. (Λούγδουνον 1541). Ἡ Κ α ι ν ἡ Δ ι α -
θ ἡ κ η - NOVUM TESTAMENTUM. Τυπογρ.
σημα: Δένδρον εἰς τὸ ὁποῖον ἐλλίσσεται εὐβοῖτος ἄμ-
πελος. Ἀνδρική δὲ μορφή ἄπειται τῶν βότρων. Ἀ-
ριστερὰ ἴπαιται ταινία φέρουσα ἐπιγραφὴν: NON
SOLUS. LUGDUNI BATAVORUM EX OSTI-
CINA C/) /)(XLI.

Σελ. 746.

Ὅμοῦ δεμένα τὰ κάτωθι: DIATRIBE DE LIN-
GUAE GRAECAE NOVI TESTAMENTI PY-
RITATE AMSTERDAMI APUD GUILIEL-
MUM BLAEV MDCXXXIII.

Σελ. 130.

SYLLABUS SEN IDEA GRAECO - LATI-
NA MDCXXXIII.

Σελ. 166.

179. (; 1629). Τ ἡ ς Κ α ι ν ἡ ς Δ ι α -
θ ἡ κ η ς ἄ π α ν τ α. Η ANOVIAE TYPIS
WECHELIANIS, SUMPTIBUS CLEMENTIS
SCHLEICHII PETRI DE ZETTER MDCXXIX

Σελ. 947. Βιβλιοδεσία δερματόδετος.

180. (Λονδίνον 1815). Ἡ Κ α ι ν ἡ Δ ι α -
θ ἡ κ η τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, μεταφρα-
σθεῖσα εἰς κοινὴν διάλεκτον ἐν Λονδίῳ, ἐξευπώθη
παρὰ Τ. PYTT, ἔτει αἰοιδ'.

Διαστάσεων 10X16. Σελ. 537. Βιβλιοδεσία δερ-
ματόδετος.

(*) Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 216 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 6 τεύχους.

τική ἐμπειρία καὶ γνώση τῶν ἀπλῶν, τῶν χαριτωμέ-
νων ἐκλεκτῶν τοῦ Θεοῦ, ἐτούτων, μοιάζει ὁ πρῶτος
σχετικὰ μὲ τούς δευτέρους, μὲ τὴν γνώση πού ἔχει
ἕνας μαθητῆς πού θρῆσκεται ἀκόμα στὴ μάθηση τοῦ
ἀλφάβητου. Ἔτσι λόγῳ τῆς πνευματικῆς μυωπίας καὶ
ἀνεπάρκειάς τους, ὀνοματίζουσι, τὴν πνευματικὴ ἐτούτη
διδασκαλία, λαθασμένα, περιέργεια τοῦ νοῦ, πού ἀν-
τίθετα στὴν πραγματικότητα, ἐὰν παρατηρηθῆ θὰ ἀπο-
δειχθῆ ὅτι δὲν εἶναι παρὰ μιὰ ἀπλή καὶ φωτερὴ μά-
θηση εὐκολη καὶ γιὰ τὸν πῖδ ἀπλὸ ἀκόμα καὶ ἀπαίδευ-
το πρόσωπο. Ἐγὼ θὰ χαρακτηρίζω πολὺ ἀπλὸ καὶ ἀ-
μόρφωτο ἕνα πρόσωπο, ὅταν δὲν ἡμπορῇ νὰ σκεφθῆ καὶ
νὰ αἰσθανθῆ γιὰ τὸν ἑαυτό του, αὐτὸ πού εἶναι αὐτός,
ὄχι τί εἶναι αὐτός, ἀλλὰ αὐτὸ ἀκριβῶς πού εἶναι, ἐκεῖ-
νος. Γιατὶ αὐτὸ εἶναι ἀπλοῦστατα καθαρὸ καὶ γιὰ τὰ
ἄλλα ζωὰ —ὅπως θὰ μπορούσαμε ἢ ὄχι, νὰ προσδιο-
ρίσουμε πῖδ ζωὸ εἶναι καλύτερο ἢ ἐξυπνότερο ἀπ' τὸ
ἄλλο— νὰ αἰσθάνωνται ἐνστικτωδῶς ἐκεῖνο πού αὐτὰ
εἶναι. Πολὺ περισσότερο ὅμως εἶναι ἐφικτὸ γιὰ κάθε
ἀνθρώπινο πλάσμα πού διαθέτει μοναδικά, στὸ κάτω-
κάτω, λογικὸ, ἐπάνω καὶ ἀπὸ κάθε ζωὸ, νὰ αἰσθάνε-
ται πραγματικὰ αὐτὸ πού εἶναι ἡ ὑπόστασή του.

Γιαυτὸ κατέδα στὸ χαμηλότερο σημεῖο τῶν διανοη-
τικῶν σου δυνάμεων, γιὰ τίς ὁποῖες μερικοὶ ὑποστηρί-
ζουν ὅτι δὲν εἶναι τὸ χαμηλότερο σημεῖο αὐτὸ ἐκεῖ,
ἀλλ' ἀποδείκνουν γερὰ ὅτι εἶναι, ἀντίθετα τὸ ὑψηλότε-
ρο, καὶ διαλογίσου κατὰ τὸν ἀπλοῦστερο τρόπο, ὅ-
πως μερικοὶ καὶ ἀπ' τούς πῖδ σοφοὺς διαλογίζονται ὄχι

τί εἶναι αὐτοί, ἀλλὰ αὐτὸ πού πράγματι εἶναι ἡ ὑπό-
στασή τους.

Γιὰ νὰ σκεφθῆς καὶ νὰ διαλογισθῆς μὲ ὅλες τίς
ιδιότητές σου ἐσύ, τί εἶσαι, χρειάζεται μέθοδος, γνώ-
σεις, παιδεία, καὶ ἀκόμη λεπτότατη ἔρευνα, διὰ μέ-
σου τῶν φυσικῶν σου διανοητικῶν δυνάμεων. Καὶ τὸ
ἔπραξες αὐτὸ γιὰ πολλὰς ἡμέρας ἤδη, μὲ τὴ βοήθεια
τῆς Θείας Χάρης, ὡς ἐκ τούτου δὲ γνωρίζεις τώρα
ἀρκετά, αὐτὰ πού σου εἶναι ὠφέλιμα περιπτωσιακά,
ὅτι εἶσαι ἕνας ἄνθρωπος σπαραγμένος ἀπὸ τὴν ἁμαρ-
τωλότητα, ἀγωνιζόμενος ἐναντία στὸ μέσα σου κακὸ
καὶ στὴν ἁμαρτία, πού τὴν γνωρίζεις ἤδη ἀρκετά καὶ
ἐκεῖνη, καθὼς καὶ τὰ δλέθρια ἀποτελέσματά της. Ἰ-
σως ἀκόμη οἱ λογισμοὶ σου σὲ ὀδηγοῦν νὰ σκεφθῆς
καὶ νὰ θῆς πολὺ καλὰ ὄλους τούς ρύπους πού ἀκολου-
θοῦν τὴν ἁμαρτία, καὶ ὅλα αὐτὰ σὲ ρίχνουν σὲ κατα-
στρεπτικὴ ἀπογοήτευση. Γιὰ τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ περι-
φρόνησέ τα ὅλα τούτα. Σὲ προτρέπω, σὲ συμβουλεύω
καὶ ἀκόμα σὲ παρακαλῶ, νὰ τὰ θγάλης ὅλα αὐτὰ ἀπὸ
τὸ νοῦ σου, καὶ ἀπὸ τούς διαλογισμούς σου καὶ νὰ τὰ
πετάξης μακριά. Μὴν τὰ ἀνακατεύεις ὅλα αὐτὰ περὶ
ἁμαρτίας, περὶ κακοῦ, περὶ ἁμαρτωλότητας, γιατί ὅσο
περισσότερο τὰ σκαλίζεις, τόσο περισσότερο ἔχουν τὴ
δυνατότητα νὰ μυρίζουν ἀσχημώτερα. Κάνε το δὲ αὐ-
τό, ἔστω καὶ παρὰ τὴν ἀμάθειά σου, καθὼς καὶ μὲ τὴν
ἀπλότητά σου, χωρὶς μεγάλες ἀπαιτήσεις γνώσεων καὶ
μάθησης ἢ γιὰ ὅλα ἢ καὶ γιὰ τὴ γύρω σου φύση.

(Συνεχίζεται)

† Ὁ Κορίνθου ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΩΝ

Χειρόγραφος σημείωσις: «Τὸ βιβλίον τόδε ἠγοράσθη παρ' ἐμοῦ τοῦ ἐλαχίστου Κ. Παπαευαγγέλου καὶ ὅποιος τολμήσῃ καὶ τὸ ἀφαιρέσῃ ἢ μᾶλλον νὰ τὸ κλέψῃ πῶς ἄσβεστον νὰ πέσῃ νὰ τὸν κατακεῦθῃ Ἀμὴν ποδὰρ νὰ μὴν ἀπομείνῃ».

181. (; 1824). Ἡ Κ α ι ν ῆ Δ ι α θ ῆ κ η, δίστηλος καὶ δίγλωττος. Ἐξετυπώθη ἔτει ἀπὸ τῆς τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐνοσαρκώσεως αὐτῶν, παρὰ Ἰωάννου Τυλλίγγου καὶ Ἰωσήφ Σ. Οὔγου.

Διαστάσεων 10X18. Σελ. 1106. Βιβλιοδεσία δερματόδετος.

Χειρόγραφος σημείωσις: «Ἐδώθη τὸ παρὸν τετραβάγγελον χάριν δωρεᾶς παρὰ τῶν εὐλογημένων χριστιανῶν Ναουσέων, ἐν τῇδε τῇ Ἱερῶ καὶ Σιαυροπηγίῳ Μονῇ Ζάβορδας 1837 ἐν μηνὶ Νοεμ. 29».

182. (; 1824). Ἡ Κ α ι ν ῆ Δ ι α θ ῆ κ η, τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, δίστηλος καὶ δίγλωττος, τοῦτ' ἔστι τὸ θεῖον Ἀρχέτυπον καὶ ἡ αὐτοῦ μετάφρασις εἰς κοινὴν διάλεκτον μετὰ πολλῆς ἐπιμελείας διορθωθέντα καὶ νεωσιὶ μετατυπωθέντα. Ἐξετυπώθη ἔτει ἀπὸ τῆς τοῦ Χριστοῦ Ἐνοσαρκώσεως αὐτῶν, παρὰ Ἰωάννου Τυλλίγγου καὶ Ἰωσήφ Σ. Οὔγου.

Διαστάσεων 10X18. Σελ. 1106. Βιβλιοδεσία δερματόδετος.

183. (Βενετία ;). Π ρ ὶ κ ρ ῖ τ ῶ ν Ἀποστόλων καὶ τῶν ἀκολουθούντων ἕως καὶ τῆς Ἀποκαλύψεως.

184. (Βενετία ;). Π ρ ὶ κ ρ ῖ τ ῶ ν Ἀποστόλων, καὶ τῶν ἀκολουθούντων βιβλίων ἕως καὶ τῆς Ἀποκαλύψεως, Τόμος Β'. Τυπογραφικὸν Σῆμα: Ἐστειμένη γυμνὴ γυναικεία μορφή, καταλήγουσα εἰς δύο οὐράς ἰχθύων, κρατοῦσα ταύτας διὰ τῶν χειρῶν. Ἐκατέρωθεν τὰ ἀρχικά Ν. Σ.

Διαστάσεων 9X13. Σελ. ἀπὸ 453 ἕως 950. Βιβλιοδεσία ξυλίνη μετὰ δερματίνου περιβλήματος.

185. (; 1564). Κ α ι ν ῆ Δ ι α θ ῆ κ η. Ἐτος ἐκδόσεως 1564, τυπογρ. σῆμα: Κεφαλή παιδίου ἀπολήγουσα εἰς δρακοντοειδὲς σῶμα, εἰς χεῖρας αὐτοῦ ἐλίθονται ὄφεις. Ἄνευ λοιπῶν στοιχείων.

Διαστάσεων 8X11, φύλλα 360. Βιβλιοδεσία δερματόδετος.

186. (1710). Ἡ Κ α ι ν ῆ Δ ι α θ ῆ κ η τοῦ Κυρίου καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, δίγλωσσος, τοῦτ' ἔστι, τὸ Θεῖον ἀρχέτυπον καὶ ἡ αὐτοῦ μετάφρασις εἰς κοινὴν διάλεκτον μετὰ πάσης ἐπιμελείας διορθωθέντα, καὶ νεωσιὶ μετατυπωθέντα ἐν Ἀλλῆ τῆς Σαξονίας ἐν τῷ Τυπογραφίῳ τοῦ Ὁρφανοτρο-

φείου. Ἐτει ἀπὸ τῆς Ἐνοσαρκώσεως τοῦ Κυρίου καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἀρτ', 1710. Τυπογρ. σῆμα: Σύμπλεγμα ἀρχικῶν γραμμῶν, χρώματος ἐρυθροῦ.

Διαστάσεων 8X15. Σελ. ἄ.ἀ. 72 καὶ 1106. Βιβλιοδεσία ξυλίνη μετὰ δερματίνου περιβλήματος.

187. (1710). Δεύτερον ἀντίτυπον τῆς ὡς ἄνω ἐκδόσεως.

188. (1710). Τρίτον ἀντίτυπον τῆς αὐτῆς ἐκδόσεως.

189. (Πειρούπολις 1817). Ἡ Κ α ι ν ῆ Δ ι α θ ῆ κ η τοῦ Κυρίου καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μεταφρασεῖσα εἰς κοινὴν διάλεκτον. Ἐξετυπώθη δαπάναις τῆς Ρωσσοικῆς Ἀγιογραφικῆς Ἐταιρείας κατὰ τὸν στερεὸν τύπον. Ἐν Πειρουπόλει ἐν τῇ Τυπογραφίᾳ Ν. Γρετοχου ἀρτίζ'.

Διαστάσεων 10X16. Σελ. 557. Βιβλιοδεσία δερματόδετος.

190. Κ α ι ν ῆ Δ ι α θ ῆ κ η, σελ. 748, ἀκέφαλος καὶ κολοβομένη, ἴσως τοῦ 17ου αἰῶνος.

191. (Βενετία 1778). Τὰ τ ἑ σ σ ε ρ α θ ε ῖ α καὶ ἰ ε ρ ἄ Εὐαγγέλια νεωσιὶ μετατυπωθέντα εἰς χαρακτηριστὰ μέγαν εἰς χρῆσιν τῶν εὐλαβεστάτων Ἱερῶν καὶ πάντων τῶν εὐσεβῶν Χριστιανῶν προσηθείσης ἐν τῷ τέλει καὶ τῆς Ἱερῶς Ἀποκαλύψεως τοῦ Εὐαγγελιστοῦ Ἰωάννου, μετὰ καὶ τῆς προσθήκης τῶν εἰκονογραφικῶν ἐν ἀρχῇ τοῦ Εὐαγγελίου ἐκάστου Εὐαγγελιστοῦ, καὶ μετὰ πολλῆς τῆς ἐπιμελείας διορθωθέντα. Ἐνετίησιν παρὰ Νικολάου Γλυκεῖ τῷ ἔξ Ἰωαννίνων ἀρτίζ'. Τυπογρ. σῆμα: Μέλισσα καὶ ἀρχικά Ν. ΓΑ. Ἐπίτιλον κόσμημα. Πλαίσιον ἐκ κίονων καὶ ἀειώματος. Ἄνω ὁ Κύριος εὐλογῶν εἰς τοὺς κίονας ἀνά εἰς ἄγγελος.

Διαστάσεων 12X18. Σελ. 557. Βιβλιοδεσία δερματόδετος.

192. (Βενετία 1539). Ἰ ε ρ ὸ ν Εὐαγγέλιον. Ἄνευ προμετωπίδος, ἀρχή: Τῇ ἀγία καὶ μεγάλῃ Κυριακῇ τοῦ Πάσχα. Ἐκ τῆς τελευταίας ἐκτὸς κειμένου σελ. πληροφοροῦμεθα: REGISTUM ἀβγδ κ.λπ. ἕως φ. - OMNES SUNT QUATERNIONES PRAETER αβ QUINTENIONES ET ULTIMUM TERNIONEM. - VENETIIS PER STEPHANUM SABION. SUMPTU VERO DUI HIERONYMI GIRALDI DE MARENDELLIS VICENTINI, ET DUI DAMIANI DE SANCTA MARIA MDXXXIX. NON SINE PRIVILEGIO, MUTAQUE PECUNIARIA, ET EXCOMMUNICATIONIS POENA, PRO UT IN MULTIS

NOSTRIS PRIVILEGIIS CONTINETUR. Τυπογραφικὸν σῆμα εἰς τὸ τέλος: Διάδημα ἡγεμονικὸν μὲ ἐπιγρ. CABIO, εἰς τὸ κάτω μέρος γέφυρα ἐπὶ ποταμοῦ. Ἐκατέρωθεν, СΤΕΦΑΝΟС CABIOС.

Διαστάσεων 21X31.

193. (Βενετία 1539). Δεύτερον ἀντίτυπον τῆς αὐτῆς ἐκδόσεως, ἦτοι τοῦ MDXXXIX. Ἐλλείπει ἢ πρώτη σελίδα.

194. (Βενετία 1550). Ἰ ε ρ ὀ ν Ε ὕ α γ γ ἑ λ ι ο ν. Ἐνετίησιν ἐν οἰκίᾳ Ἀνδρέου τοῦ Πινέλλου μονεταρῶ τῆς Γερονσίας τῶν Ἐνετιῶν. Ἐπιμελεία δὲ Βασιλείου Ἱερέως τοῦ Βαλορίδος. Ἔτει ἀπὸ τῆς Ἐνσάρκου Οἰκονομίας τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ χιλιοσιῶ πεντακοσιοσιῶ πενηκοσιῶ μηνὶ μαῖω δεκάτῃ. Εἰς τὴν τελευταίαν ἐκτὸς κειμένον σελ.: Ἐνετίησιν ἐν οἰκίᾳ Ἀνδρέου τοῦ Πινέλλου τῷ κομματιοτυπωτῇ τῆς ἐνδοξοσιῶτης γερονσίας τῶν Ἐνετιῶν. Ἐπιμελεία δὲ, Βασιλείου Ἱερέως τοῦ Βαλορίδος. Ἔτει τῷ ἀπὸ τῆς Ἐνσάρκου Οἰκονομίας τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μηνὶ Ἰουνίῳ 15. Ἡ τῶν τετραδίων κατὰ τάξιν ἀκολουθία α - ψ. Ἐπίτιλον κόσμημα: Κίονες ἄνευ ραβδώσεων εἰς οὗς ἐλίссονται ἄνθη, εἰς τὸ κέντρον ἄνω ἀμφορεύς.

195. (Βενετία 1559). Τὸ παρὸν Ἰ ε ρ ὀ ν Ε ὕ α γ γ ἑ λ ι ο ν, τετύπεται ἐνετίησιν παρὰ τοῖς κληρονόμοις Πέτρον τοῦ Τζαννέτου ἀναλώμασιν μὲν τοῖς αὐτῶν, ἐπιμελεία δὲ καὶ ἐπιδιορθώσει Διονυσίου Ἱερομονάχου τοῦ Κατηλιανοῦ μαθητοῦ τοῦ πανιερωτάτου καὶ σοφωτάτου Φιλαδελφείας κυρίου Γαβριήλ. Περιέχον καὶ τὰ τῶν Εὐαγγελίων κεφάλαια καὶ τὸν σκοπὸν καθ' ἐκάστου κεφαλαίου ἅτινα οὐχ ὑπῆρχον ἐν τοῖς προτυποθεῖσιν Εὐαγγελίοις ὡς καὶ ἐν τῷ πίνακι δεικνύται. Ἔτει ἀπὸ τῆς Ἐνσάρκου Οἰκονομίας ἀφῆθ'. Πρὸ ἐκάστου κειμένου τῶν Εὐαγγελίων ὁλοσέλιδος εἰκὼν, ἐνὸς ἐκάστου τῶν Εὐαγγελιστῶν. Τυπογραφικὸν σῆμα ἐκδότου εὐρισκόμενον εἰς τὸ τέλος τοῦ βιβλίου: Ἀκόνια τρία καθέτως ἰστάμενα ἐντὸς πλαισίου μετὰ τριῶν κεφαλῶν.

Διαστάσεων 21X31. Φύλλα α - φ ἅπαντα τριάδια πλὴν τοῦ ν ὁ ἐστὶν δυάδιον. Βιβλιοδεσία ξυλίνη μετὰ δερματίνου περιβλήματος.

196. (Βενετία 1581). Ἰ ε ρ ὀ ν Ε ὕ α γ γ ἑ λ ι ο ν. Ἐνετίησιν ἐν οἰκίᾳ Χριστοφόρῳ τῷ Τζανέτῳ, ἐπιμελεία δὲ πολλῇ Θεοφάνους Ἱερομονάχου τοῦ Κυρίου. Ἔτει τῷ ἀπὸ τῆς Ἐνσάρκου Οἰκονομίας τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἀφῆθ'. Πρὸ τοῦ κειμένου ἐκάστου Εὐαγγελιστοῦ ὑπάρχει ὁλοσέλιδος εἰκὼν αὐτῶν.

Διαστάσεων 21X31 Φύλλα α - ψ ἅπαντα τριάδια, πλὴν τοῦ ψ ὅπερ δυάδιον.

197. (Βενετία 1590). Ἰ ε ρ ὀ ν Ε ὕ α γ γ ἑ λ ι ο ν. Τὸ παρὸν τετύπεται ἐνετίησιν παρὰ τῶν κληρονόμων Χριστοφόρου τοῦ Τζανέτου, ἀναλώμασι μὲν τοῖς αὐτοῦ. Ἐπιμελεία δὲ καὶ ἐπιδιορθώσει Γεωργίου Ἱερέως Βλαστοῦ κρητὸς τοῦ ἐπονομαζομένου Πουνιαλέιου. Ἔτει ἀπὸ τῆς ἐνσάρκου οἰκονομίας ἀφῆθ'. Ἐπίτιλον κόσμημα: Κίονες μετὰ ἀειώματος.

Διαστάσεων 31X21. Φύλλα α - ν ἅπαντα εἰσὶ τριάδια, πλὴν τοῦ ν ὅπερ δυάδιον. Βιβλ. Δερματ. εἰς τὸ ἔμπροσθεν ἐξώφυλλον σιδηραὶ παραστάσεις, μετὰ 16 πολυτίμων λίθων.

Χειρόγραφος σημείωσις: «Διὰ συνδρομῆς καὶ ἐξόδου Ἡσαίου Ἱερομονάχου καὶ ἴτης βουληθῆ ἀποξενῶσαι αὐτῷ οὐκ ἀτιμώρητος ἔσσι ἐκ τῆς μονῆς τοῦ σωτήρος Τζάμπουρδας.

198. (Βενετία 1614). Θεῖον καὶ Ἰ ε ρ ὀ ν Ε ὕ α γ γ ἑ λ ι ο ν. Τὸ πάλαι μὲν παρ' Ἐμμανουήλου τοῦ Γλυζονίου τυπωθὲν νῦν δὲ παρὰ Ἀντωνίου Πινέλου τοῖς ἴσοις τύποις μετατυπωθὲν καὶ ἐπιμελῶς διορθωθὲν παρὰ Θεοφάνους Ἱερομονάχου Ξενακίου τοῦ Κυρίου, ἀκροατοῦ τοῦ πανιερωτάτου καὶ σοφωτάτου Μητροπολίτου Φιλαδελφείας τοῦ Σεβήρου καὶ Ἐξάρχου Πατριαρχικοῦ. Ἔτει ἀπὸ τῆς Ἐνσάρκου Οἰκονομίας τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτήρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἀφῆθ'. Ἐπίτιλον κόσμημα: ἅπας ὁ τίτλος ἐντὸς πλαισίου ἐκ κίωνων δωρικοῦ ρυθμοῦ, εἰς τὰς ὁποίας ἐλίссεται ἄμπελος. Εἰς τὸ ἄνω μέσον εἰκὼν τοῦ Θεοῦ εἰς τὰς τέσσαρας γωνίας οἱ Εὐαγγελισταί. Εἰς τὸ κέντρον κυπάρισσος ἔχουσα ἐκατέρωθεν τὰ γράμματα Α. Π.

Διαστάσεων 21X31. Φύλλα α - σκζ καὶ 13 ἁ.ἁ. Βιβλιοδεσία ξύλο μετὰ δερματίνου περιβλήματος.

(Συνεχίζεται)

† Ὁ Γρεβενῶν ΣΕΡΓΙΟΣ

ΒΑΣ. ΜΟΥΣΤΑΚΗ

Ι Ω Β

✦ Ἡ Ζωὴ καὶ τὰ πάθη του ✦

(Τόμοι Α' καὶ Β')

Κυκλοφορεῖ ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως
τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας

Σελίδες 366 καὶ 302. Δραχ. 650 ἕκαστος.

ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΙΑΣ (*)

Εορτάζει η Έκκλησία μας σήμερα την μνήμη των Αγίων και Θεοφόρων Πατέρων που συνεκρότησαν την Έβδομη Οικουμενική Σύνοδο, το 787 μ.Χ., στην Νίκαια της Βιθυνίας και συγχρόνως την νίκη και τον θρίαμβο της Όρθοδοξίας.

Στά πλαίσια αυτού του εορτασμού έρχονται στη μνήμη μας τὰ θλιβερά γεγονότα της Εικονομαχίας, που ταλαιπώρησαν και συνεκλόνησαν Έκκλησία και Κράτος περισσότερο από εκατό χρόνια, από τότε δηλαδή που ο αυτοκράτορας Λέων ο Γ', ο Ίσαυρος «ήρξατο... κατά των αγίων και σεπτών εικόνων λόγον ποιέσθαι» μέχρι την άνοιξη του 843 μ.Χ., όταν έπαυσαν οι αυτοκράτορες να χρησιμοποιούν το ξίφος τους σαν θεολογικό έπιχείρημα και σταμάτησαν να αναμειγνύονται στα Έκκλησιαστικά.

Δέν επιτρέπει ούτε ο χώρος, ούτε ο χρόνος, αλλά δέν είναι και επιδίωξίς μας, να δούμε αν το ιδιόμορφο και πολυσήμαντο εκείνο γεγονός της Εικονομαχίας ήταν ανταγωνισμός Κράτους και Έκκλησίας, αν πίσω απ' την θρησκευτική μορφή του άγωνος υπήρχαν αίτια πολιτικά και κοινωνικά, αν ήταν κοινωνική μεταρρύθμιση ή απλό πρόσχημα για άλλες, και βαθείες ανακατατάξεις, αν απέβλεπε στον περιορισμό της Έκκλησίας και στην μείωση της έπιρροής του μοναχισμού ή ακόμη αν ήταν ένα θρησκευτικό και πνευματικό κίνημα¹.

Όλα αυτά τὰ αντιπαρερχόμεθα και θα έπικεντρώσουμε το ένδιαφέρον, με την λίγη ικανότητα που διαθέτουμε, περιληπτικά στα έξης:

1. Στην δόδασκαλία της Ζ' Οικουμενικής Συνόδου για τις εικόνες και την ύλη με τις ανθρωπολογικές της διαστάσεις.

2. Θα παραθέσουμε άποσπάσματα κειμένων της κορυφής των δύο θεσμών, Έκκλησίας και Πολιτείας, που δδήγησαν την βάση, τον λαό, σε φρικιαστικά γεγονότα. (Και τούτο, για παράδειγμα προς άποφυγή, γιατί ο πειρασμός αυτός έλλοχεύει και σήμερα μέσα στα τείχη).

3. Για τις δυνατότητες της Όρθοδοξίας σήμερα.

* Λόγος που εκφωνήθηκε την Κυριακή της Όρθοδοξίας, άποφάσε: της Ίερας Συνόδου, στον Καθεδρικό ναό Άθηνών (19.3.1989).

1. Ν. Ζία, Νίκαια, σελ. 83 κ.έ.

Α'.

Η άναστήλωση των εικόνων είναι έορτή με θαύτατο περιεχόμενο. Χριστολογικό δόγμα σ' αυτή και ανθρωπινή λύτρωση συνδέονται άμεσα, διότι η άρνηση της εικόνας σήμαινε άρνηση του γεγονότος της ένανθρωπήσεως του Χριστού και άρνηση της τιμής στην εικόνα του Χριστού σήμαινε άρνηση της πραγματικότητας της Θεότητός Του. Για τον λόγο αυτό οι Πατέρες, που σήμερα εορτάζονται, πολέμησαν την νέα αίρεση όπως κάθε αίρεση.

Οι έβδομήκοντα έρμήνευσαν «ως εικόνα» την έννοια της έβραϊκής λέξεως «Τσελέμ», που σημαίνει «έμφάνιση» - «άντιπροσώπωση» - «ίσοτιμία» - «ύποκατάστατο». Και έτσι, όταν στην Καινή Διαθήκη λέγεται, ότι ο Χριστός είναι «ή εικών του άοράτου Θεού» σημαίνει, ότι είναι η έμφάνιση του Θεού, η φανέρωση του Θεού. Ο Χριστός λοιπόν πραγματική εικόνα του Θεού αλλά και άνθρωπος είναι κατ' εικόνα Θεού, που τελικά σημαίνει ότι και ο άνθρωπος είναι εικόνα Χριστού. Και άφου ο Χριστός ως εικόνα «Θεού του άοράτου» είναι η δόξα του Θεού και ο άνθρωπος σαν εικόνα Χριστού είναι δόξα Χριστού δηλαδή μπορεί να φανερώσει την δόξα, το μεγαλείο του Θεού².

Για τούτο η πρόσκληση των Χριστιανών να γίνουν «σύμμορφοι της εικόνας του υιού του Θεού» έχει ανθρωπολογικές έπιπτώσεις κεφαλαιώδους σημασίας. Το χριστολογικό δόγμα ύποβαστάζει όλη την ανθρωπολογία της Έκκλησίας μας. Μ' άλλα λόγια, η χριστιανική άποψη για τον άνθρωπο και την λύτρωσή του, για την καθημερινή πράξη και τον τελικό στόχο του βασίζεται στην πίστη στην θεανθρώπινη μορφή του Χριστού. Όταν έχουμε σωστή γνώση για το ποιός είναι ο Χριστός, καταλαβαίνουμε σωστά και ποιός είναι ο άνθρωπος, που άποκτά την μορφή του Χριστού, ο Χριστιανός. Γιατί ο Χριστός είναι το μέτρο συγκρίσεως, ο καθρέπτης που δείχνει την όμοιότητα και τις διαφορές μας με το πρότυπο που ακολουθούμε. Η τιμή που άποδίδουμε στην εικόνα είναι συνέπεια της όρθης πίστεώς μας. Έτσι λοιπόν θωρακίζουμε την Όρθοδοξία πριν προχωρήσουμε στην όρθοπραξία μας³.

Οι Πατέρες ακόμη χρησιμοποίησαν για τον Θεό τον όρο πρόσωπο και έδωσαν όντολογία σ' αυτό, δηλα-

2. Περ. «Σύνορο».

3. Β. Σ τ ο γ ι ά ν ο υ, 'Η Έκκλησία στην Ίστορία και στο παρόν, σελ. 145.

δή ταύτισαν τὸ πρόσωπο μὲ τὴν ὑπόστασι. Ἔτσι ἀφοῦ ὁ Χριστὸς εἶναι πρόσωπο, σημαίνει ὅτι καὶ ὁ ἄνθρωπος, πού εἶναι κατ' εἰκόνα Θεοῦ, καὶ αὐτὸς εἶναι πρόσωπο, ὅταν συνδέεται μὲ τὸ ἀρχέτυπό του, πού εἶναι ὁ Χριστὸς, καὶ ὡς πρόσωπο διακρίνεται γιὰ τὴν ἀγάπη, τὴν ἐλευθερία καὶ τὴν αἰωνιότητά του.

Τοῦτο ἔχει πολλές πρακτικές καὶ κοινωνικές συνέπειες. Ὁ ἄνθρωπος ὡς πρόσωπο δὲν μπορεῖ νὰ μαζοποιηθεῖ, δὲν μπορεῖ νὰ θεωρηθεῖ ἕνα ἀντικείμενο ἐκμεταλλεύσεως καὶ ἡδονῆς, γιὰτὶ ἔτσι θεωρεῖται μᾶλλον ὡς ἄτομο καὶ εἶναι γνωστὸν, ὅτι ὑπάρχει μεγάλη διαφορὰ μεταξύ ἀτόμου καὶ προσώπου. Τὸ ἄτομο ἀριθμεῖται, τὸ πρόσωπο ὅμως ἔχει ἰδιαιτερότητα, πού σημαίνει δὲν ὑποτάσσεται σὲ ἀρχές καὶ σκοπιμότητες.

Ἡ Ἐβδόμη Οἰκουμένηκή Σύνοδος καθώρισε τὴν διδασκαλία καὶ τὴν θέση τῆς Ἐκκλησίας ἀπέναντι τῆς ὕλης. Δὲν ὑπάρχει διαλεκτική ἀντίθεση μεταξύ ὕλης καὶ πνεύματος, μεταξύ σώματος καὶ ψυχῆς. Τὸ ἀνθρώπινο πρόσωπο εἶναι ἡ ὑποστατική «σύγκρασις» καὶ «ζευξίς» ὕλης καὶ πνεύματος. Ὁ Ἅγιος Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς γράφει: «Μὴ ἂν ψυχὴν μόνην, μήτε σῶμα μόνον λέγεσθαι ἄνθρωπον, ἀλλὰ τὸ συναμφοτέρον, ὃν δὴ καὶ κατ' εἰκόνα πεποιημένοι Θεὸν λέγεται».

Στὸν «ὄρο πίστεως» μεταξύ τῶν ἄλλων διαβάζουμε: «ὀρίζομεν σὺν ἀκριθείᾳ πάση καὶ ἐμμελείᾳ, παραπλησίως τῷ τύπῳ τοῦ τιμίου καὶ ζωοποιοῦ σταυροῦ ἀνατίθεσθαι τὰς σεπτὰς καὶ ἁγίας εἰκόνας, τὰς ἐκ χρωμάτων καὶ ψηφίδος καὶ ἐτέρας ὕλης ἐπιτηδεύειος ἐχούσης, ἐν ταῖς ἁγίαις τοῦ Θεοῦ ἐκκλησίαις, ἐν ἱεροῖς σκεύεσι καὶ ἐσθῆτι, τοίχοις τε καὶ σάνισιν, οἴκοις καὶ ὁδοῖς». Στὴν ἀπόφαση αὐτὴ τῶν Ἁγίων Πατέρων φαίνεται καθαρὰ ἡ σημασία καὶ ἡ ἀξία τῆς ὕλης, ὅταν προσφέρεται πρὸς τὸν Θεὸν καὶ ἀγιάζεται ἀπὸ τὴν ἀκτιστὴ ἐνέργειά Του.

Χαρακτηριστικὸ εἶναι τὸ κείμενο τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ: «Νῦν δὲ σαρκὶ ὀφθέντος Θεοῦ καὶ τοῖς ἀνθρώποις συναναστραφέντος, εἰκονίζω Θεοῦ τὸ ὀρώμενον. Οὐ προσκυνῶ τῇ ὕλῃ, προσκυνῶ δὲ τὸν τῆς ὕλης δημιουργόν, τὸν ὕλην δι' ἐμὲ γενόμενον, καὶ ἐν ὕλῃ κατοικήσαι καταδεξάμενον, καὶ δι' ὕλης τὴν σωτηρίαν μου ἐργασάμενον, καὶ σέδων οὐ παύσομαι τῇ ὕλῃ, δι' ἧς ἡ σωτηρία μου εἰργασται».

Β'.

Ἡ περίοδος τῆς εἰκονομαχίας χαρακτηρίζεται ἀπ' τὶς θιαϊότητες, τὸν φανατισμὸ, τὴν θαναυσότητα καὶ τὰ φρικιαστικὰ γεγονότα. Περίοδος πού διήρρησε, περίοδος πού γίνεται παράδειγμα πρὸς ἀποφυγὴ. Καὶ τὸ τραγικὸ, ὅτι καὶ τότε χρησιμοποιεῖται τὸ πρόσχημα τῆς δῆ-

θεν βελτιώσεως τῶν ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων. Πρόσχημα πού χρησιμοποιήθηκε πολλές φορές στὸ νεώτερο Ἑλληνικὸ Κράτος καὶ ἀκόμη τὰ τελευταῖα χρόνια, τὸν Ἀπρίλιο τοῦ 1967 καὶ τὸν Μάρτιο τοῦ 1987.

Παραθέτουμε τὰ κείμενα αὐτοῦ τοῦ πνεύματος γιὰτὶ πιστεύουμε ὅτι μποροῦν νὰ βοηθήσουν πολὺπλευρα.

Γράφει ὁ Πάπας Ρώμης Γρηγόριος πρὸς τὸν αὐτοκράτορα Λέοντα τὸν Γ', ὑπογραμμίζοντας ὅτι σὲ ζητήματα Ἐκκλησίας ἀρμόδιοι εἶναι οἱ Ἀρχιερεῖς καὶ ἔχι οἱ Βασιλεῖς καὶ τὸν προτρέπει: «μαρτυρομέθα σοι ἀδελφέ ἐν Χριστῷ εἰσελθε πάλιν εἰς τὴν ἀλήθειαν, ὅθεν ἐξῆλθες, ἀπόρριψον τὴν ὑψηλοφροσύνην καὶ τὸ πείσμα σου κατάρρησον...».

Ὁ Λέων ὁ Γ' ἀπαντᾷ ἀλαζονικά: «Βασιλεὺς εἰμι καὶ ἱερεὺς... ἀποστελῶ ἐν Ρώμῃ καὶ τοῦ Ἁγίου Πέτρου τὴν εἰκόνα κατακλάσω καὶ Γρηγόριον τὸν ἐκεῖσε Ἀρχιερέα δεμένον ἀνακομίσω...», γιὰ νὰ δεχθεῖ τὴν ἀπάντησι: «οὐ μετέγνωσ, ἀλλὰ τοῖς αὐτοῖς κακοῖς ἐπιμένεις μὴ φρονῶν τὰ τοῦ Χριστοῦ... ἐξηκολούθησας τῷ πείσματι τοῖς ἐνοίκοις σου πάθεισιν καὶ ἔγραψας ὅτι βασιλεὺς καὶ ἱερεὺς εἰμι». Ἀποκαλυπτικὸ εἶναι τὸ κείμενο τοῦ Πάπα Γρηγορίου πού ἀναφέρεται στὴν ἐπιδρομὴ τοῦ Ἰουδίνου, τὸν θάνατόν του ἀπ' τὶς εὐσεβεῖς γυναῖκες καὶ τὴν ἐν συνεχείᾳ σφαγὴ καὶ λεηλασία. «Ἀπέστειλας τὸν Ἰουδῖνον τὸν σπανθαροκανδιδάτον εἰς τὰ Χαλκοκρατεῖα εἰς τὸν Σωτήρα καταλῦσαι καὶ κατακλάσαι τὸν λεγόμενον τοῦ Ἀντιφωνητοῦ, ὅπου καὶ πολλὰ θαύματα γεγονάσι (καὶ) εὐρέθησαν ἐκεῖ γυναῖκες ζηλωτρίαι καὶ μυροφόροι παρακαλοῦσαι τὸν σπανθαροκανδιδάτον, μὴ καὶ μὴ ποιήσων ταῦτα λέγουσαι. Καὶ μὴ δεξάμενος τὴν παράκλησιν αὐτῶν, στήσας τὴν κλίμακα ἀνῆλθε καὶ τρίς τύψας μετὰ τῆς ἀξίνης εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ χαρακτηῆρος τοῦ Σωτήρος, ἰδοῦσαι αἱ γυναῖκες καὶ μὴ φέρουσαι τὴν παρανομίαν, σύρασαι τὴν κλίμακα καὶ ἀποτυμπανίσασαι αὐτὸν ἐκεῖ τὸν τάφον αὐτοῦ ἐποίησαντο. Σὺ δὲ ὁ ζηλωτῆς τοῦ κακοῦ, πέμψας οὐκ οἶδα πόσας γυναῖκας ἐφόνευσας ἐκεῖσε».

Κι ὅμως ὑπῆρχε τρόπος καταλλαγῆς, ἂν δὲν κურίευν τὸ πείσμα, ἡ ἀλαζονεία καὶ τὰ πάθη. Εἶναι χρήσιμο νὰ παρατεθεῖ ἕνα ἀπόσπασμα ἐπιστολῆς πρὸς τὸν αὐτοκράτορα πού δείχνει ὅχι μόνον μεγαλεῖο ψυχῆς ἀλλὰ κυρίως τὴν εὐρύτητα καὶ τὴν οἰκονομίαν πού θέλησε νὰ χρησιμοποιήσῃ καὶ πρέπει πάντοτε νὰ χρησιμοποιεῖ ἐξαντλητικὰ ἢ Ἐκκλησία, πού συμπεριφέρεται ὅχι σὰν δύναμι, ὅχι σὰν ἐξουσία, ἀλλὰ σὰν μητέρα.

«Ἴδου καὶ νῦν παρακαλοῦμεν σε, μετανόησον καὶ ἀπόστρεψον, καὶ εἰσελθε εἰς τὴν ἀλήθειαν... ἔάν τοῦτο

έρυθριάς ως βασιλεύς αιτιολογήσει εαυτόν, γράφον εις πάσας τὰς χώρας, ὡς ἐσκανδάλισας, ὅτι Γρηγόριος ὁ Πάπας Ρώμης ἔσφαλλε περὶ τῶν εἰκόνων καὶ Γερμανός, ὁ Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως, καὶ ἡμεῖς ἀναδεχόμεθα τὸ σφάλμα τῆς ἁμαρτίας...».

Πάπας καὶ Πατριάρχης ἀναλαμβάνουν τὴν εὐθύνη τῆς πρὸς τὰ ἔξω διευθετήσεως τοῦ προβλήματος.

Γ'.

Ἄλλὰ ἡ Ἐκκλησία, ἀγαπητοὶ ἀδελφοί, δὲν ἔχει μόνον ἱστορία. Ζεῖ καὶ στὸ παρὸν καὶ ἀπευθύνεται στὸν σύγχρονο ἄνθρωπο. Καὶ θὰ ἦταν κρίμα νὰ τυποποιήσουμε τὴν σημερινή ἑορτή, νὰ τὴν δοῦμε ἀπλῶς ὡς μιὰ ἱστορική ἀνάμνηση. Ἡ σύναξη κλήρου καὶ λαοῦ, ἀρχόντων καὶ ἀρχομένων ἐπὶ τὸ αὐτὸ σήμερα, πρέπει νὰ εἶναι ἐκδήλωση πραγματικῆς ἀγάπης πρὸς τὴν Ὁρθοδοξία, πού δὲν εἶναι ἄλλο παρὰ ἡ Ἐκκλησία, πού διασώζει τὴν πραγματικὴ ἀξιοπρέπεια τοῦ ἀνθρώπου, ἀφοῦ διατηρεῖ καὶ χορηγεῖ στὸν ἄνθρωπο τὴν δυνατότητα νὰ φθάσει στὸν προσορισμὸ του, πού εἶναι ἡ θέωση.

Καὶ τοῦτο εἶναι ἀνάγκη περισσότερο ἀπὸ κάθε ἄλλη ἐποχή. Ἡ ἐποχή μας ἀναζητᾷ καὶ διψᾷ γιὰ τὴν διδασκαλία τῆς Ζ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου καὶ τῆς Ὁρθοδοξίας γενικότερα, γιὰ τὴν εἰκόνα τοῦ ἀνθρώπου καὶ τὸ πρόσωπό του. Τὸ ἀνθρώπινο πρόσωπο εἶναι παντοῦ τὸ ζητούμενο σήμερα.

Οἱ φιλοσοφικῆς, κοινωνικῆς, πολιτικῆς, οἰκονομικῆς καὶ ἄλλες ἰδεολογίες ἔχουν καταστήσει τὸν ἄνθρωπο ἢ τουλάχιστον θέλουν νὰ τὸν θεωροῦν ἕνα νοῦμερο πού θὰ ὑποτάσσεται ἀναγκαστικὰ σὲ μερικῆς ἀνάγκης ἢ μονάδα παραγωγῆς καὶ ἐκμεταλλεύσεως. Ἡ ξεκάθαρη θέση τῆς Ὁρθοδοξίας πού εἶναι ἐπίκαιρη, μὲ τὸ δυναμικὸ της περιεχόμενο ἐπιδιώκει νὰ ἐλευθερώσει τὸν ἄνθρωπο ἀπὸ κάθε τυραννία καὶ ὑποδούλωση, νὰ τὸν καταστήσει ἐλεύθερο, νὰ τοῦ δώσει ὄχι ἀπλῶς τίς ἀτομικῆς ἐλευθερίες, ἀλλὰ τὴν ἐλευθερία τοῦ προσώπου. Καὶ ξέρουμε ὅλοι πολὺ καλά ὅτι ἄλλο εἶναι οἱ ἀτομικῆς ἐλευθερίες καὶ ἄλλο εἶναι ἡ ἐλευθερία τοῦ προσώπου. Ἄλλο εἶναι τὸ πνεῦμα τῆς δυνάμεως καὶ ἄλλο εἶναι ἡ δύναμις τοῦ πνεύματος. Ἡ ἐποχή μας εἶναι αἰρετικὴ. Αἰρετικὴ μὲ τὴν ἔγνοια ὅτι διασπᾷ τὴν καθολικότητα τῆς ἀληθείας, ἀπολυτοποιεῖ τὸ ἐπὶ μέρους καὶ παραθεωρεῖ τὸ καθόλου.

Γιὰ τοῦτο ἔχει ἀνάγκη τῆς Ὁρθοδοξίας. Γιατί ἡ Ὁρθοδοξία δὲν ἀπολυτοποιεῖ τὸ ἐπὶ μέρους, δὲν καθολικοποιεῖ τὴν μερικότητα, δὲν ὑπερτονίζει τὸ ἐπὶ μέρους εἰς βάρος τῆς καθόλου ἀληθείας, γιατί ἡ ἀπολυτοποίηση καὶ ἡ διάσπαση συνιστᾷ αἰρετικὸ τρόπο ζωῆς.

Γι' αὐτὸ ἀκριβῶς ἡ Ὁρθοδοξία λέει ὄχι στὸν πολυ-

συζητούμενο Ἀνθρωπισμὸ, χωρὶς Χριστό, γιατί εἶναι μιὰ αὐτανόμηση τοῦ ἀνθρώπου καὶ ἐπομένως μιὰ διάσπαση ἀπὸ τὴν ὁλότητα καὶ τὴν ὁλοκληρώσή του. Ὅχι στὸν Καπιταλισμὸ, διότι ἐν ὀνόματι τῆς ἐλευθερίας τοῦ ἀτόμου καταργεῖ τὴν ἐνότητα τῆς κοινωνίας. Ὅχι στὸν Μαρξισμό, διότι ἐν ὀνόματι τῆς ἐνότητος τοῦ συνόλου καταργεῖ τὴν ἐλευθερία τοῦ ἀνθρώπου. Ἀκόμη ὄχι στὴν ἀναρχία, διότι ἐδῶ ἐν ὀνόματι τῆς ἐλευθερίας τοῦ κάθε ἐνὸς καταστρατηγεῖται ἡ ἀγάπη ἀλλὰ καὶ ἡ ἐνότητα τῆς κοινωνίας, ἀλλὰ ὄχι καὶ στὴν δικτατορία ὅπου ἐν ὀνόματι τῆς ἐνότητος τοῦ λαοῦ ἀφανίζεται ἡ ἐλευθερία τοῦ προσώπου.

Σ' ὅλα αὐτὰ τὰ ρεύματα, σ' ὅλες τίς θέσεις αὐτῆς ἡ Ὁρθοδοξία σήμερα δὲν ἔχει ἀπλῶς λόγο, ἀλλὰ τὸν μοναδικὸ Λόγο.

Μακαριώτατε,

Αὐτὸ τὸ πνεῦμα τῆς Ὁρθοδοξίας σμιλευμένο στὸ ἐργαστήρι τοῦ Ἑλληνισμοῦ ξύπνησε συνειδήσεις, ὀδήγησε λαοὺς ἀπὸ τὴν βαρβαρότητα στὸ φῶς τῆς ἀληθείας, διετήρησε τὴν ταυτότητα τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους καὶ σήμερα εἶναι ἕνα αἰσιόδοξο ἀνοιγμα, μιὰ ἐλπίδα. Πολὺς λόγος γίνεται τελευταία γιὰ τὸ ἔτος 1992 καὶ δικαιολογημένα, γιατί ὅπως φαίνεται θὰ εἶναι τὸ ὀρόσημο τοῦ Νέου Ἑλληνισμοῦ. Ἡ Ὁρθοδοξία δὲν ἔχει νὰ φοβηθεῖ τίποτε στὴν νέα πραγματικότητα ὅπως δὲν φοβήθηκε στὸ διάβα τῶν αἰώνων. Τουναντίον ἔχει πολλὰ νὰ προσφέρει. Ὅχι μόνον ὡς ἀσπίδα καὶ θώρακας αὐτοῦ τοῦ χώρου στὴν χοάνη τῆς Εὐρώπης πού ξανοίγεται, ἀλλὰ κυρίως ὡς ζύμη στὶς ἀναζητήσεις τῆς Δύσεως.

Καὶ ἐδῶ ἡ εὐθύνη Ἑλληνικῆς Πολιτείας καὶ Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας γίνεται κάθε μέρα μεγαλύτερη. Στὴν Ἀμερικὴ καὶ τίς χώρες τῆς Εὐρώπης δημιουργοῦνται Κέντρα Ἐρευνῶν, πανεπιστημιακῆς ἔδρας, μὲ ἀντικείμενο τὴν μελέτη τῆς Ὁρθοδοξίας, τοὺς νηπιτικούς Πατέρες, τὴν λατρεία, τὴν τέχνη, τὴν ἱστορία. Κι ὅλα αὐτὰ μὲ ἀνύπαρκτη ἢ ἐλάχιστη τὴν συμβολή μας. Μπροστὰ σ' αὐτὴ τὴν πραγματικότητα εἶναι πολυτέλεια ἂν ὄχι ἐγκληματικὴ κάθε ἐπιπόλαια ἀντιπαράθεση Ἐκκλησίας καὶ Κράτους. Τουναντίον ἀπαιτεῖται στενὴ συνεργασία καὶ ὅταν δημιουργοῦνται ἀνθρώπινες κρίσεις, φυσικὸ ἄλλωστε, τότε εἶναι ἀνάγκη νὰ ἀναζητεῖται τὸ πνεῦμα συνδιαλλαγῆς τοῦ Πάπα Ρώμης Γρηγορίου καὶ τοῦ Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως Γερμανοῦ, ὅπως εἶδαμε παραπάνω.

Ἀγαπητοὶ ἀδελφοί,

Τὴν ἀνοιξη τοῦ 843 ἀναστηλώθηκαν οἱ εἰκόνες. Σήμερα εἶναι ἀνάγκη νὰ ἀναστηλωθεῖ ἡ ἄλλη εἰκόνα,

ΤΟ ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΟΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑ*

ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΟΥ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΟΣ

Ἡ δημογραφική παρακμή τῆς χώρας μας ἔμπορει νὰ σταματήσει μόνο με μέτρα σέ ἐθνικό ἐπίπεδο καί φυσικά με μέτρα στίς παραμεθόριες ἰδιαίτερος περιοχές. Ἐἶναι τὰ μέτρα πού θά περιορίσουν τήν ὑπογεννητικότητα καί θά εξαλείψουν τὰ αἷτια πού τήν προκαλοῦν, ἤτοι μέτρα κοινωνικά καί οἰκονομικά: ὡς τοιαῦτα προτείνονται:

α) Ἐπιστημονική διερεύνηση τοῦ φαινομένου με τήν σύσταση Κέντρου Δημογραφικῶν Μελετῶν ἀντίστοιχο τουριστικό λειτουργεῖ ἐδῶ καί 15 χρόνια.

β) Ἐνημερωτική προσπάθεια γιά τὸ μέγεθος τοῦ προβλήματος με τὰ μέσα μαζικῆς Ἐνημερώσεως, πού σήμερα ἀσκοῦν ἀντίθετη προπαγάνδα. Στὰ πλαίσια τῆς προσπάθειάς αὐτῆς θά πρέπει νὰ ἀπαλειφθοῦν ἀπό τὰ σχολικά βιβλία ἀντιεπιστημονικές καί ἀποπροσανατολιστικές ἀπόψεις. Νὰ καταδληθεῖ προσπάθεια ἀπό τὰ Σχολεῖα προετοιμασίας τῶν νέων γιά νὰ γίνουν ὑπεύθυνοι πολῖτες καί γονεῖς.

γ) Ἐνίσχυση γιά τήν ἀπόκτηση τρίτου παιδιοῦ χωρὶς νὰ παραθλέπεται θεαίως ἡ ἐνίσχυση τῆς πολυμελοῦς οἰκογένειας, ἰδίως στίς δημογραφικά ὑποβαθμισμένες περιοχές, καθὼς καί τὰ γενικώτερα μέτρα γιά τήν ἐκτόνωση τῶν δυσκολιῶν τῶν μητέρων, ὅπως εἶναι ἡ ἀπασχόληση, ἡ εἰσοδηματική ἐνίσχυση, περίθαλψη κ.λπ.

δ) Ἡ παροχή σέ κάθε μητέρα πού ἀποκτᾷ τρίτο παιδί καί ἄνω, μηνιαίου ἐπιδόματος 30.000 δρχ. τὸ λιγότερο, πού θά καταβάλλεται ἐπὶ τρία χρόνια.

ε) Παραχώρηση οὐσιαστικῆς φορολογικῆς ἀπαλλαγῆς σέ γονεῖς με τρίτο παιδί καί προτεραιότητα βοηθείας γιά τήν ἀπόκτηση στέγης με ἐνοίκιο ἢ δανεισμό στήν πολύτεκνη οἰκογένεια.

στ) Ἀνάληψη ἀπὸ τὸ κράτος τῆς εὐθύνης γιά τίς «ἀνεπιθύμητες κινήσεις».

Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 272 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 7 τεύχους.

ἡ εἰκόνα τοῦ πεσμένου ἀνθρώπου. Ἴδου τὸ χρέος Ἐκκλησίας καί Πολιτείας, τὸ χρέος ὄλων μας.

Καί ὑπάρχει τὸ προηγούμενο μιᾶς τέτοιας πορείας σ' ἕνα δοκιμασμένο καί ἐπιτυχημένο δρόμο, σ' ἕνα σύστημα σχέσεων «συναλληλίας».

† Ὁ Θῆβων καί Λεβαδείας ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ

ζ) Αὐξηση καί ἐπέκταση τῶν ὑπαρχόντων βρεφονηπιακῶν καί παιδικῶν σταθμῶν καί τῶν σταθμῶν ἀρωγῆς πρὸς τήν μητέρα καί τὸ παιδί.

η) Καταπολέμηση τῶν ναρκωτικῶν.

θ) Χωροταξική ἀνακατάταξη τῶν πλουτοπαραγωγικῶν μονάδων, χάραξη γενναίας ἀγροτικῆς πολιτικῆς.

ι) Ἄμεσες νομικές ρυθμίσεις γιά τήν ἐνίσχυση τοῦ θεσμοῦ τῆς οἰκογένειας ὅπως ἀπαιτεῖ τὸ ἄρθρο 21 τοῦ Συντάγματος.

Ὁ Βουλευτὴς Ἐπικρατείας κ. Ν. Ψαρουδάκης εἰσηγήθη τήν διάθεση τοῦ 1ο) ο τοῦ κρατικοῦ Προϋπολογισμοῦ γιά τήν χορήγηση τοῦ μηνιαίου βοηθήματος στίς πολύτεκνες μητέρες, ἀσχοληθεῖς δὲ ἰδιαίτερος με τὸ δημογραφικό πρόβλημα καί τονίζοντας τήν ἐθνική σημασία τοῦ θέματος, προτείνει καί δικαιολογεῖ τήν ἔδρυση Ὑπουργείου Οἰκογένειας, σὸ ὁποῖο θά περιέλθουν ὀρισμένες ἀρμοδιότητες τῶν Ὑπουργείων Προνοίας, Ἐργασίας, Νέας Γενιάς κ.λπ.

Προσφάτως ἰδρύθηκε ἀπὸ εὐαίσθητοποιουμένους πολῖτες γιά τὸ κύριο διαρθρωτικό πρόβλημα τῆς σημερινῆς ἐλληνικῆς κοινωνίας καί οἰκονομίας τὸ «ΙΔΡΥΜΑ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΕΩΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΟΥ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΟΣ» ὑπὸ τήν προεδρίαν τοῦ Μακαριωτάτου. Στὴν τελευταία ἐκδήλωση τοῦ Ἰδρύματος ἄκουσα τὸν καθηγητὴ κ. Τζιαφέτα, Ἀ' Γραμματέα, νὰ λέγη στήν εἰσηγήση πού ἔκανε: «Τὸ Ἰδρυμα δὲν θά λύσει τὸ πρόβλημα, ἀλλὰ θά ἐπισημάνει τὸ πρόβλημα με τήν εὐρύτερη ἐνημέρωση γιά τίς σοβαρότατες ἐπιπτώσεις, καί θά πιέσει, κατὰ τὸ δυνατόν, τοὺς ὑπευθύνους φορεῖς γιά τήν λήψη τῶν ἀναγκαίων μέτρων πού πρέπει νὰ ληφθοῦν. Εὐελπιστοῦμε ὅτι ἡ κοινωνία θά ἀφυπνωθεῖ καί θά ἀντιληφθεῖ τὸ συμφέρον τῆς, ἐνῶ οἱ ὑπεύθυνοι φορεῖς πού εἶναι ἡ Κυβέρνηση, τὰ πολιτικά κόμματα καί ἡ Διοίκηση γενικότερα, θά ἐνεργήσουν κατὰ τὸ συμφέρον τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους, τῆς φυλῆς τῶν Ἑλλήνων».

Παράλληλα ἰδρύθηκε Σωματεῖο με τίτλο «ΦΙΛΟΙ ΤΟΥ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΕΩΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΟΥ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΟΣ» (Διεύθυνση: ὁδὸς Σαριπόλου 9, 106 88 Ἀθήνα, τηλέφ. 822.8266), με ἀποκλειστικό σκοπὸ τήν με κάθε νόμιμο μέσο ἠθική καί ὕλική ἐνίσχυση νὰ κάνει ἐκκλήση πρὸς ὄλους τοὺς Ἑλλήνες νὰ ἐγγραφοῦν, ὅσο τὸ δυνατόν περισσό-

τεροι, στο Σωματείο τῶν «ΦΙΛΩΝ», ἀφοῦ ὁ σκοπός του εἶναι καὶ ἱερός καὶ ἅγιος καὶ ἐθνικός.

Μακαριώτατε ἅγιε Πρόεδρε,

Ἡ παρουσίαση τοῦ θέματος αὐτοῦ μέσα σ' αὐτὴ τὴν αἴθουσα ἐνώπιόν Σας, δὲν εἶχε σκοπὸ τὴν ἄμεση ἐξεύρεση λύσεως. Ἡ Ἐκκλησία μας ἔχει κάθε λόγο νὰ ἐνδιαφέρεται γιὰ κάθε θέμα πού ἔχει σχέση μὲ τὸν λαό μας, μὲ τὸ πλήρωμά της. Τὸ θέμα εἶναι πολυδιάστατο καὶ τὸ ἔργο ἀναμφισβήτητα δύσκολο, ἀλλὰ ἡ πραγματοποίησή του εἶναι γιὰ μᾶς τελικά θέμα πίστεως. Ὅταν ὑπάρχει πίστη στὸν λόγο τοῦ Θεοῦ καὶ ἀγάπη στὸν ἄνθρωπο, τὸ παιδί τοῦ Θεοῦ, κανένα καλὸ ἔργο δὲν εἶναι ἀδύνατο, γιατί τὴν ἀδυναμία τοῦ ἐργάτη, τὴν συμπληρώνει ἡ δύναμη τοῦ Θεοῦ.

Ἄν ἀντιμετωπίζουμε σήμερα τόσο ἔντονα τὸ δημογραφικὸ πρόβλημα πού ὑπάρχει, σκεφθήκαμε, καὶ ἂν ναι, ὅσο πρέπει, ὄχι: τὸ πρόβλημα, ἀλλὰ τὰ προβλήματα πού θὰ ἀντιμετωπίσουμε τὸ 1992 στὴν χώρα μας; Δὲν θὰ σταματήσω, ἔστω καὶ γιὰ λίγο, στὶς διοικητικές καὶ ἐμπορικές ἐπενδύσεις τῶν ξένων πού θὰ ἐπικαλύψουν ἢ θὰ ἐξοκτώσουν τὶς δικές μας πού εἶναι ἀναμικτές, οὔτε τὰ πελώρια οἰκονομικά τράστς πού θὰ κατακλύσουν τὸν ἑλληνικὸ χῶρο· θὰ σταθῶ μόνο στὴν πιθανότητα ἐγκαταστάσεως ἐδῶ χιλιάδων Εὐρωπαίων μὲ τὶς οἰκογένειές τους, τοὺς Ναοὺς τους, τὰ Σχολεῖα τους, τὶς αἱρέσεις τους, τὰ ἥθη καὶ τὰ ἔθιμά τους. Τί θὰ κάνουν τότε οἱ Ἕλληνες, τί θὰ κάνουμε τότε ἐμεῖς; Ἦδη προσφέρεται ἀπ' αὐτοὺς σὰν ἀντάλλαγμα γιὰ τὴν πώληση τῶν κτημάτων ποσὸ ἀνώτερο τοῦ συνήθους. Τί θὰ κάνουμε τότε μὲ τὴν σωρεία τῶν μικτῶν γάμων ὄχι τόσο μεταξὺ Ὀρθοδόξων καὶ Εὐρωπαίων Ρωμαιοκαθολικῶν ἢ Διαμαρτυραμένων ἀλλὰ καὶ ἀλλοθρήσκων; Πῶς θὰ συντηρήσουμε καὶ θὰ διατηρήσουμε τὰ ἑλληνορθόδοξα ἥθη μας, πῶς θὰ κρατήσουμε αὐτὰ τὰ παιδιά, τὰ δικά μας παιδιά, γιὰ τὰ ὁποῖα τόσος λόγος γίνεται σήμερα, ἀφοῦ ἀποτελοῦν τὸ κέντρο τοῦ δημογραφικοῦ προβλήματος πού ἡ χώρα μας ἀντιμετωπίζει; Σήμερα δοκιμάζεται τὸ ἑλληνικὸ πνεῦμα καὶ κρίνεται ἢ συνέχισι ἢ μὴ ὑπάρξεως τοῦ ἑλληνικοῦ φοίνικα. Ἄν δηλαδὴ θὰ ξαναγεννηθεῖ ἢ ἂν θὰ ἐξαφανισθεῖ. Ἄν θὰ ζήσει: γιὰ νὰ ὑπάρχει καὶ αὔριο ἢ ἂν ὄχι καὶ θὰ ἀνήκει ἀπλᾶ στὸ χθές, στὸ παρελθόν. Καὶ τότε ἡ Ἱστορία θὰ γράψει τὸν ἐπίλογο. Ἐνα ἐπίλογο, ὅμως, φοβερό. Ἐδῶ ἔζησε κάποτε μιὰ φυλὴ, ἡ φυλὴ τῶν σοφῶν καὶ τῶν ἡρώων πού ἐπὶ αἰῶνες δλοκλήρους τροφοδότησε μὲ τὴν σοφία της καὶ τὸ πνεῦμα της ὀλόκληρο τὸν κόσμο, πού ἔπαψε ὅμως πιά νὰ ὑπάρχει, χάθηκε ἀπὸ τὴν ἀπρονοησία της.

Μακαριώτατε,

Δὲν εἶμαι ἀπόφοιτος καμμιάς Σχολῆς κινδυνολογίας. Ὅλοι μας ἀγαποῦμε τὴν Πατρίδα μας καὶ τὸν λαό μας, τὸν ὁποῖο προσπαθοῦμε ὅσο πιδ πολὺ μπορούμε νὰ ὑπηρετήσουμε σωστά καὶ πιστά. Ὁ κίνδυνος εἶναι μεγάλος. Προσπάθειες ἀντιμετωπίσεως του μεμονωμένες γίνονται. Δὲν μπορεῖ κανεὶς νὰ τὸ ἀμφισβητήσει. Δὲν ἀρκοῦν ὅμως. Αὐτὸ πού κυρίως χρειάζεται εἶναι ὅλοι μαζί Ἐκκλησία, Πολιτεία, Παιδεία, Οἰκογένεια, οἱ πάντες νὰ φροντίσουμε νὰ παγιωθοῦν μέσα στὶς καρδιές τῶν νέων μας τὰ ἑλληνορθόδοξα ἰδεώδη, γιὰ νὰ μπορέσουν νὰ σταθοῦν ὄρθιοι, μένοντας ζωηρὰ δεμένοι μὲ τὶς ρίζες μας.

Εἶμαι νησιώτης καὶ ὑπηρετῶ σὲ μιὰ νησιώτικη μητροπολιτικὴ περιφέρεια. Ζῶ ἀνάμεσα σὲ ἀνθρώπους πού ἔχουν καθημερινὴ ἐπαφὴ μὲ χιλιάδες ξένους Εὐρωπαίους καὶ μὴ, χριστιανούς καὶ ὄχι. Ἡ ἐπικοινωνία αὐτὴ τῶν ὁραίων, ἀγαθῶν καὶ ἀπλοϊκῶν νησιωτῶν μας, τοὺς ἔχει δώσει μιὰ δυνατότητα. Νὰ γερμίζουν καθημερινὰ καὶ περισσότερο τὰ πορτοφόλια τους μὲ χρήματα. Αὐτὸ εἶναι διαπιστωμένο. Ὅμως, ταυτόχρονα καθημερινὰ καὶ περισσότερο ἀδειάζουν οἱ καρδιές τους ἀπὸ αἰσθήματα. Κι ἐδῶ εἶναι τὸ δράμα. Στὴν ἀντιμετώπιση τοῦ ὁποῖου καλεῖται ὁ καθένας μας χωριστὰ καὶ ὡς Ἐκκλησία ὅλοι μαζί νὰ προσφέρουμε ὅ,τι ἔχουμε. Τὴν ἀγάπη μας.

(Τέλος)

† Ὁ Θῆρας ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΩΝ

«ΠΑΝΤΑ ΤΑ ΕΘΝΗ»

Ἡ Ἀποστολικὴ Διακονία μὲ τὸ εἰδικὸ ἱεραποτολικὸ περιοδικὸ «Πάντα τὰ Ἐθνη»

★ πληροφορεῖ υπεύθυνα γιὰ τὸ ἱεραποτολικὸ ἔργο πού ἀσκεῖ σήμερα ἡ ὀρθόδοξη Ἐκκλησία,

★ περιγράφει τὸ περιβάλλον μέσα στὸ ὁποῖο ἀσκεῖται ἡ ἱεραποστολή.

Ὅσοι ἐπιθυμοῦν νὰ ἐγγραφοῦν συνδρομητὲς μποροῦν νὰ στείλουν τὴν ἐτήσια συνδρομὴ τους (300 δρχ.) στὴ διεύθυνση:

Ἀποστολικὴ Διακονία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος — «Πάντα τὰ Ἐθνη», Ἰω. Γενναδίου 14, 115 21 Ἀθήνα. Τηλ. 7212.112.

Η ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΗ ΕΟΡΤΗ ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΙΑΣ*

ΕΟΡΤΗ ΤΗΣ ΒΑΘΥΤΕΡΑΣ ΑΥΤΟΣΥΝΕΙΔΗΣΙΑΣ ΑΥΤΗΣ¹

«Ἡμέρα χαρμόσυνος, καὶ εὐφροσύνης ἀνάπλευς, πεφαι-
νέρωται σήμερον»
φαιδρότης δογμάτων γάρ, τῶν ἀληθεστάτων, ἀστράπτει
καὶ λάμπει, ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ
κεκοσμημένη ἀναστηλώσεσιν, εἰκόνων τῶν ἁγίων νῦν,
ἐκτυπωμάτων καὶ λάμψεσι
καὶ ὁμόνοια γίνεται, τῶν πιστῶν θεοδράβετος»².

Εὐλόγως ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία, ὅπως ἐμφαίνει
ἡ σχετικὴ ὕμνογραφία καὶ κατ' ἐξοχήν τὸ οἰκεῖον
«Συνοδικόν» τῆς Ζ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου συνῆψεν
ἀρρήκτως τὴν ἐπέτειον τῆς ἀναστηλώσεως τῶν ἁγίων
εἰκόνων μὲ τὸν ἑορτασμὸν τῆς περιφανοῦς νίκης τῆς
ὀρθοδόξου πίστεως τῆς ἐναντι πασῶν τῶν αἰρέσεων,
νίκης εὐαγγελιζομένης καὶ προσιωνιζομένης τὸν ὀρι-
στικὸν θρίαμβον τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ τὴν καθολικὴν
ἐπικράτησιν τῆς Μιάς, Ἁγίας, Καθολικῆς καὶ Ἀπο-
στολικῆς Ἐκκλησίας.

Αὐτὴν ταύτην λοιπὸν τὴν Ὁρθοδοξίαν πανηγυρί-
ζομεν κατὰ τὴν Α' Κυριακὴν τῶν Νηστειῶν, ἡ ὁποία
ἐντεῦθεν ἀπεκλήθη «Κυριακὴ τῆς Ὁρθοδοξίας»³.

Καὶ θεδαίως ἔχει **θ α θ ὄ τ ε ρ ο ν ν ὀ η μ α**
ἡ ἔνταξις τοῦ ἐντονώτατα χαρμόσυνου καὶ θριαμβευτι-
κοῦ⁴ πανηγυρισμοῦ εἰς τὴν Μεγάλην Τεσσαρακοστήν,

* Ὁμιλία γενομένη τὴν 18.3.89 εἰς τὰ πλαίσια τοῦ κατ' ἔτος πανηγυρισμοῦ τῆς ἑορτῆς τῆς Κυριακῆς τῆς Ὁρθοδοξίας, περὶ τοῦ ὁποίου βλ. κατωτέρω (ὅποσημ. 15), ὁφείλεται εἰς τὸν σεπτὸν μας διδάσκαλον ἀοίδιμον ΠΑΝΑΓΙΩ-
ΤΗΝ Ι. ΜΗΡΑΤΣΙΩΤΗΝ.

1. Ὁ τοσοῦτον προσφύης χαρακτηρισμὸς τῆς Κυριακῆς τῆς Ὁρθοδοξίας, περὶ τοῦ ὁποίου βλ. κατωτέρω (ὅποσημ. 15), ὁφείλεται εἰς τὸν σεπτὸν μας διδάσκαλον ἀοίδιμον ΠΑΝΑΓΙΩ-
ΤΗΝ Ι. ΜΗΡΑΤΣΙΩΤΗΝ.

2. Στιχηρὸν προσόμιον τῶν Αἰνῶν τῆς Α' Κυριακῆς τῶν Νηστειῶν - τῆς Ὁρθοδοξίας. Ἀκολουθοῦμεν καὶ τὴν στιχὴν τῆς ἐκδόσεως τοῦ Τριωδίου ὑπὸ ΜΙΧ. Ι. ΣΑΛΙΒΕΡΟΥ, Ἀθήναι 1905, ἐπισημασία Γ. Σ. ΓΕΓΑΒ.

3. Ἐνδεικτικὴ εἶναι ἡ συχνὴ παρουσία τῶν ὄρων «Ὁρθόδοξος», «Ὁρθόδοξια» κ.λπ. εἰς τὴν ὕμνογραφίαν τῆς ἑορτῆς, ἐκ τῆς ὁποίας καὶ τὸ ἐξῆς χαρακτηριστικὸν α' τροπάριον τῆς γ' ὠδῆς τοῦ ὄρθρου (ποίημα ΘΕΟΦΑΝΟΥΣ): «Ὁδέκει τῶν ἀσεβῶν, αἰρετικῶν νῦν ἡ δφρὸς αἰρεται / ἡ γάρ Θεοῦ δύναισι, τὴν Ὁρθοδοξίαν ἐκράτουνε».

4. Ὁ χαρμόσυνος καὶ θριαμβευτικὸς χαρακτήρ κυριαρχεῖ εἰς τὴν ὕμνογραφίαν τῆς ἑορτῆς κατὰ τρόπον ἐντυπωσιακόν, λόγῳ καὶ τῶν ἐντόνων σχετικῶν ἐκφράσεων (π.χ. χρήσις ρημάτων καὶ φράσεων ὡς: «εὐφραίνομαι», «ἀγάλλομαι», «χεῖρας κροτῶ», «σκιρτῶ μετ' εὐφροσύνης», «φαιδρότης ἐκλάμπει», «συγχορεύω τῇ φαιδρότητι», «μετ' εὐφροσύνης ἄδω», «εορτάζω πανηγυρίζω», «ἀγαλλιῶ» κ.ἄ.). Ἐντεῦθεν εὐστόχως ὄσον καὶ χαρακτηριστικῶς παρατηρεῖ ὁ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ (Ἡ Μορφωτικὴ Ἀξιὸς τοῦ Ἰσχύοντος Τριωδίου, Ἀθήναι 1958, σελ. 49) ὅτι ἡ Κυριακὴ τῆς Ὁρθοδοξίας ἔχει εἰς τὸ Τριώδιον θέσιν «καὶ ὡς πασχαλίου χαρακτήρος ἑορτή».

μάλιστα δὲ ἐπικεφαλῆς αὐτῆς. Εἰς τὴν κατανοητικωτέ-
ραν δηλαδὴ καὶ ἐξαιρετικῶς πένθιμον, τοσοῦτον δὲ ση-
μαντικὴν περίοδον ὀλοκλήρου τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἔ-
τους.

Προφανῶς ἠθέλησεν ἡ Ἐκκλησία εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς
νὰ ὑπογραμμίσῃ ὅτι διὰ τοὺς Ὁρθοδόξους ὁ κυριαρχῶν
χαρακτήρ τῆς Μ. Τεσσαρακοστῆς εἶναι ἡ δίωσις τῆς
«χαρμολύπτης»⁵, ἡ πραγμάτωσις τοῦ «χαροποιούντος
πένθους»⁶ καταλήγοντος ὅπως ἴδωμεν, εἰς τὴν ἀτελεύ-
τητον εὐφροσύνην τῆς Ἀναστάσεως.

Συγχρόνως ἔμως ἡ Ἐκκλησία ἐθεώρησε σκόπιμον
νὰ ἐπισημάνῃ εἰς τοὺς πιστοὺς ὅτι θεμιλίον καὶ ἀφε-
τηρία τῆς τοιαύτης γνησίας κατανώξεως, τῆς ἀρμοζού-
σης δηλ. προετοιμασίας πρὸς ὑποδοχὴν τοῦ φρικτοῦ πά-
θους καὶ τῆς λαμπροφύρου Ἀναστάσεως τοῦ Θεανθρώ-
που Ἰδρυτοῦ καὶ Ἀρχηγοῦ τῆς εἶναι ἡ ὀρθόδοξος πί-
στις καὶ τὸ ὀρθόδοξον φρόνημα. Ἡ ἀπαραίτητος προϋ-
πόθεσις πάσης ὀρθοπραξίας.

Παραλλήλως ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας, ἰδιαιτέρως μά-
λιστα κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς Μ. Τεσσαρακοστῆς, περί-
οδου λατρευτικῆς ἐξάρσεως καὶ σταδίου κορυφώσεως τοῦ
πνευματικοῦ ἀγῶνος τῶν πιστῶν ὑφούται πανηγυρικῶς
εἰς προσκύνησιν πρὸς ἐνδυνάμωσιν των «ἡ Ἀχραντος
Εἰκῶν»⁷ τοῦ ὑπερτάτου προστύπου των, τοῦ Κυρίου Ἰη-
σοῦ Χριστοῦ. Δεδομένου ὅτι καὶ κατὰ τὸν ὕμνογράφον
«ἡ τιμὴ τῆς εἰκόνος, ὡς φησι Βασίλειος, ἐπὶ τὸ πρωτό-
τυπον διαβαίνει»⁸, προβάλλονται ἐπίσης καὶ αἱ «σεβά-
σμοι εἰκόνες»⁹ τῆς Θεομήτορος καὶ πάντων τῶν Ἀ-
γίων πρὸς παραδειγματισμὸν, ἐνίσχυσιν καὶ ἀνακούφι-

5. «Κατέχων κάτεχε τὴν μακαρίαν τῆς δόξιας κατανώξεως
χαρμολύπτην» προτρέπει ὁ ΙΩΑΝΝΗΣ ΤΗΣ ΚΑΙΜΑΚΟΣ, Λό-
γος Ζ', Ρ.Γ. τ. 88, στ. 804 Β.

6. «Περὶ τοῦ χαροποιούντος πένθους» ἐπιγράφεται ὁ Λόγος
Ζ' (ἡ ἡ Βαθμὴς Ζ') τῆς «Κλίμακος» του, μν. ἐργ., στ. 801 C.
Βλ. καὶ ΑΝΔΡΕΟΥ ΘΕΟΔΩΡΟΥ, Τὸ χαροποιὸν Πένθος τῆς
Ἐκκλησίας. Σχόλιον εἰς τὴν Ἀγίαν καὶ Μεγάλην Ἐβδομά-
δα, Ἀθήναι 1974 καὶ IRÉNÉE HAUSHERR, SJ, PEN-
THOS, The Doctrine of Compunction in the Christian
East (Cisterian Studies Series 53) Kalamazoo, Michigan
1982.

7. Ἀπολυτίκιον τῆς ἑορτῆς.

8. Δοξαστικὸν Ἰδιόμελον τῶν Ἀποστίχων τοῦ Μεγάλου
Ἐσπερινοῦ τῆς ἑορτῆς. Πρὸς ἐπίσης τὸ δ' Στιχηρὸν προσό-
μιον (ποίημα ΝΙΚΟΛΑΟΥ) τοῦ Μικροῦ Ἐσπερινοῦ τῆς ἑορ-
τῆς, ὡς καὶ τὸ β' τροπάριον τῆς γ' ὠδῆς τοῦ ὄρθρου κ.ἄ.

9. Βλ. Θεοτοκίον Ἐξαποστειλάριον τοῦ ὄρθρου τῆς ἑορ-
τῆς, ὡς καὶ τὸ β' τροπάριον τῆς θ' ὠδῆς τῆς.

σιν τῶν πιστῶν, ἐφ' ὅσον οἱ εἰκονιζόμενοι διὰ πίστεως τελειωθέντες καὶ κατὰ χάριν θεωθέντες Ἅγιοι, πολιτὰι ἤδη τῆς Βασιλείας τῶν Οὐρανῶν, ἀποτελοῦν τὰ κατὰ μίμησιν πιστὴν τοῦ θεανδρικοῦ προτύπου αὐθεντικὰ ὑποδείγματα γνησιωτάτου ὀρθοδόξου φρονήματος καὶ βιοτῆς.

Ὡστε καὶ διὰ τῆς τιμῆς τῶν ἁγίων εἰκόνων¹⁰ ἡ ἐπὶ γῆς στρατευομένη Ἐκκλησία ἐπιβεβαιώνει τὸν ὑφιστάμενον στενόν, μυστικόν ὀργανικόν της σύνδεσμον καὶ τὴν ζῶσαν κοινωνίαν αὐτῆς πρὸς τὴν ἐν Οὐρανοῖς θριαμβεύουσαν Ἐκκλησίαν, πρὸς τὴν ὁποῖαν σταθερῶς προσδίδει καὶ ἀδιακόπως κατατείνει μὲ τελικὸν σκοπὸν τὴν θριαμβευτικὴν μετ' αὐτῆς αἰωνίαν καὶ ἀδιάλυτον συνένωσιν. Ταῦτα πάντα θεδαίως νοοῦνται ἐν τῷ πλαίσίῳ τῆς Ἱ. Παραδόσεως, ἀδιαφύστου ἀποδείξεως τοῦ ἐσωτάτου πνευματικοῦ συνδέσμου τῆς στρατευομένης πρὸς τὴν θριαμβεύουσαν Ἐκκλησίαν.

Καὶ εἶναι ἰδιαίτερος χαρακτηριστικὸν τὸ γεγονός ὅτι κατὰ τὴν «Κυριακὴν τῆς Ὁρθοδοξίας», δίδεται ἐξαιρετικὴ ἔμφασις εἰς τὴν θριαμβευτικὴν ἐπικύρωσιν τῆς Ἱερᾶς Παραδόσεως, ὡς τοῦ κανόνος καὶ τοῦ μέτρου τῆς Ὁρθοδοξίας, ἀλλὰ καὶ ὡς τοῦ θεμελίου καὶ τῆς πεμπτουσίας αὐτῆς. Ἡ γνησιότης δὲ τῆς ἀληθείας τῆς Ὁρθοδοξίας στηρίζεται ἀποκλειστικῶς ἐπὶ τοῦ ἀνοθεύτου τῆς Ἱερᾶς Παραδόσεως καὶ τῆς ἐμμονῆς εἰς αὐτήν, συμφώνως πρὸς τὸ μήνυμα τῆς ἑορτῆς. Ἐντεῦθεν ἡ ἰδιαίτερα ἑξαρσις τῆς σημασίας τῆς Ἱ. Παραδόσεως διὰ τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν ἀποτελεῖ ἐν τέλει τὸ θαυτέρον νόημα τοῦ Παναγγελισμοῦ, ὁ ὁποῖος ἐπιστέφεται χαρακτηριστικῶς μὲ τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ περιφήμου «Συνοδικοῦ»¹¹ κατὰ τὴν λιτάγειυσιν τῶν ἁγίων εἰκόνων: «Οἱ Προφῆται ὡς εἶδον, οἱ Ἀπόστολοι ὡς ἐδίδαξαν, ἡ Ἐκκλησία ὡς παρέλαβεν, οἱ Διδάσκαλοι ὡς ἐδογματίσαν, ἡ Οἰκουμένη ὡς συμπεφρόνηκεν, ἡ χάρις ὡς ἔλαμψεν, ἡ ἀλήθεια ὡς ἀποδέδεικται... οὕτω φρονοῦμεν, οὕτω λαλοῦμεν, οὕτω κηρύσσομεν... Αὕτη ἡ πίστις τῶν Ἀποστόλων, αὕτη ἡ πίστις τῶν Πατέρων, αὕτη ἡ πίστις τῶν Ὁρθοδόξων, αὕτη ἡ πίστις τὴν οἰκουμένην ἐστήριξεν».

Βαρυσήμαντος δὲ ἐν σχέσει πρὸς τὴν ἔννοιαν καὶ τὴν σπουδαιότητα τῆς Ἱ. Παραδόσεως κατὰ τὴν συνείδησιν τῶν Πατέρων εἶναι ἡ διακήρυξις τῆς Ζ' Οἰ-

κουμενικῆς Συνόδου, περὶ τοῦ ἔργου αὐτῆς εἰς τὸν οἰκεῖον «ὄρον πίστεως»¹²: «...Ὅπως ἡ ἔνθεος παράδοσις τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας κοινῇ ψήφῳ ἀπολάβῃ τὸ κύρος. Μετὰ πάσης τοίνυν ἀκριβείας ἐρευνησαντὲς τε καὶ διασκεψάμενοι, καὶ τῷ σκοπῷ τῆς ἀληθείας ἀκολουθήσαντες, οὐδὲν ἀφαιροῦμεν, οὐδὲν προστίθεμεν, ἀλλὰ πάντα τὰ τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας ἀμείωτα διαφυλάττομεν...». Ἐξ ἴσου διαφωτιστικὰ εἶναι ἐν προκειμένῳ ὅσα σχετικὰ ὑπὸ τῶν αὐτῶν Πατέρων διατυποῦνται κατὰ τὴν δ' συνεδρίαν τῆς εἰρημένης Συνόδου¹³: «Ἡμεῖς δὲ κατὰ πάντα τῶν αὐτῶν θεοφόρων Πατέρων ἡμῶν τὰ δόγματα καὶ πράγματα κρατοῦντες, κηρύσσομεν ἐν ἐνὶ στόματι καὶ μὲν καρδίᾳ, μηδὲν προστιθέντες, μηδὲν ἀφαιροῦντες τῶν ἐξ αὐτῶν παραδοθέντων ἡμῖν ἀλλὰ τούτοις θεβαλούμεθα, τούτοις στηρίζομεθα οὕτως ὁμολογοῦμεν, οὕτως διδάσκομεν καθὼς αἱ ἅγιοι καὶ οἰκουμενικαὶ ἔξ Ἱνῶδοι ὤρισαν καὶ ἐβεβαίωσαν».

—Ἐπίσης καὶ ἡ ὑμνογραφία τῆς ἑορτῆς, ἀπηχοῦσα τὴν ἀνωτέρω διδασκαλίαν τῆς Ζ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου, ἐκφράζει εὐγλώττως τὸν καταστατικὸν ρόλον τῆς Ἱερᾶς Παραδόσεως καὶ τὴν εἰς αὐτὴν ἐμμονὴν τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, ὡς μαρτυρεῖ τὸ ἐξῆς χαρακτηριστικὸν ἀ' τροπάριον τῆς ἡ' ὠδῆς τοῦ ὄρθρου τῆς ἑορτῆς: «Θεσμούς Ἐκκλησίας πατρικοὺς διαφυλάττοντες, εἰκόνας γράφομεν καὶ ἀσπαζόμεθα στόμασι καὶ καρδίᾳ καὶ θελήματι...».—

Τὰ ἤδη ἐκτεθέντα περὶ τοῦ θαυτέρου νοήματος τοῦ πανγγελισμοῦ τῆς «Κυριακῆς τῆς Ὁρθοδοξίας» ἐπιτρέπουν εἰς ἡμᾶς, νομίζομεν, νὰ τὴν χαρακτηρίσωμεν ὡς τὴν π α ν ἡ γ υ ρ ι ν τ ῆ ς Ἱ ε ρ ᾶ ς Π α ρ α δ ὄ σ ε ω ς. Πρὸ παντὸς ἕμως δικαίωνουν τὴν θέσιν σεπτῶ διδασκάλου, ὁ ὁποῖος —συνεργασθεῖς, μάλιστα, μετὰ τοῦ ἀειμνήστου ἐπιφανοῦς Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν Χρυσοστόμου Α' διὰ τὴν «ἐπαναφορὰν εἰς τὴν ἐνέργειαν τῆς τέως παρημελημένης λιταγέυσεως τῶν ἱερῶν εἰκόνων... συμφώνως πρὸς τὸ τυπικὸν τῆς Ἐκκλησίας»¹⁴— θεωρεῖ τὴν πανήγυριν «ὡ ς τ ἡ ν ὀ ν ο μ α σ τ ι κ ἡ ν ἑ ο ρ τ ῆ ν τ ῆ ς Ὁ ρ θ ο δ ὄ ξ ο υ Ἐ κ κ λ η σ ί α ς καὶ δὴ ὡ ς ἑ ο ρ τ ῆ ν τ ῆ ς θ α θ υ τ ἔ ρ α ς α ὕ τ ο σ υ ν ε ι δ ῆ σ ί α ς α ὕ τ ῆ ς»¹⁵.

Σήμερον ὁ πανγγελισμὸς τῆς τοσοῦτον σπουδαίας

10. Δηλωτικὸν τῆς θαυτέρας σημασίας τῶν ἁγίων εἰκόνων διὰ τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν εἶναι καὶ χαρακτηρισμοὶ τῶν ὑπὸ τῆς ὑμνογραφίας τῆς ἑορτῆς ὡς: «κάλλος» καὶ «στολή» «ὑπέριτος κόσμησις» καὶ «ὑπερκόσμιος κόσμος» τῆς Ἐκκλησίας καὶ «Ὁρθοδόξιας Σύμβολα» κ.ἄ.

11. Συνοδικὸν τῆς Ἀγίας καὶ Οἰκουμενικῆς Ζ' Συνόδου ὑπὲρ τῆς Ὁρθοδοξίας, ἐκ τοῦ Τριπλίου ἐκδόσεως Μ. Ι. ΣΑΛΙΒΕΡΟΥ, ἐνθ' ἄν., σελ. 212.

12. Ὅρος Πίστεως τῆς ἐν Νικαίᾳ Ζ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου, ἐν ΙΩΑΝΝΟΥ Ν. ΚΑΡΜΙΡΗ, Τὰ Δογματικὰ καὶ Συμβολικὰ Μνημεῖα τῆς Ὁρθοδόξου Καθολικῆς Ἐκκλησίας, τόμ. Ι', Ἀθήναι 1960², σελ. 239.

13. Ι. Ν. ΚΑΡΜΙΡΗ, ἐνθ' ἄν., σελ. 242.

14. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ Ι. ΜΠΡΑΤΣΙΩΤΟΥ, Ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τῆς Ὁρθοδοξίας (Ἀνάπτυον ἐκ τῆς «Ἐκκλησίας»), Ἀθήναι 1968, σελ. 4 ἐξ.

15. Π. Ι. ΜΠΡΑΤΣΙΩΤΟΥ, μν. ἐργ., σελ. 4.

διά τους Ὁρθοδόξους ἐπετείου ἀποκτᾶ ἰ δ ι α ἰ τ ε ρ ο ν γ ό η μ α. Διότι ὁ ὀρθόδοξος Λαός τοῦ Θεοῦ πολιορκεῖται στενωῶς ἀπό ἔκπαλαι γνωστούς ἐχθρούς καὶ δὴ καὶ ἀπό νεοφανεῖς προδατοσχήμους λύκους. Ἀλλὰ καὶ ἐντὸς αὐτῆς τῆς αὐλῆς του ἐνίστε ἀπειλεῖται, ἐκτιθέμενος εἰς τὰς διαβρωτικὰς τοῦ γνησίως Ὁρθοδόξου Φρονήματος καὶ τοῦ ἀκεραίου Ὁρθοδόξου Ἡθους τοῦ ἐπιδράσεως τῶν Σειρήνων. Καὶ δὲν εἶναι ὀλίγοι ἐκαῖνοι, οἱ ὅποιοι καλοπίστως ἢ καὶ εὐπίστως ὑπόκεινται ἢ ὑποκύντου εἰς τὴν γοητεῖαν τῶν παντὸς εἶδους καὶ βαθμοῦ κακοδοξιῶν των, μάλιστα ἐν ὀνόματι πατερικωτέρας Ὁρθοδοξίας καὶ γνησιωτέρου Ὁρθοδόξου Ἡθους.

Κατ' ἐξοχήν λοιπὸν σήμερον ὁ ἀρμόζων πανηγυρισμὸς τῆς «Κυριακῆς τῆς Ὁρθοδοξίας», «ὡς τῆς ὀνομαστικῆς ἑορτῆς τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ δὴ ὡς ἑορτῆς τῆς θαυτέρας αὐτοσυνειδησίας αὐτῆς» ἐπιβάλλει τὸ α ἴ τ η μ α τ ῆ ς τ ο ι α ὕ τ η ς α ὕ τ ο σ υ ν ε ι δ ῆ σ ῖ α ς ὡς στοιχειῶδες ὅσον καὶ ἱερώτατον καθήκον ἀπάντων κατ' ἀρχὴν τῶν Ὁρθοδόξων. Ἰδιαίτατα ὁμως ἐν ὄψει τῶν ἀνωτέρω ἐπισημανθέντων καὶ μάλιστα δεδομένου καὶ τοῦ διαλόγου μετὰ τῶν ἐτεροδόξων¹⁶, ὑπογραμμίζει τὸ αἴτημα τοῦτο ὡς ε ἰ δ ι κ ῶ τ ε ρ ο ν χ ρ έ ο ς τῶν ποικιλιῶντων, τῶν μοναχῶν καὶ ὄχι ὀλιγώτερον τῶν λαϊκῶν θεολόγων, γὰρ προσδιορίζουν καὶ γὰρ διακηρύσσου τὴν αὐτοσυνειδησίαν τῆς Ὁρθοδοξίας πρὸς τὸν πιστὸν Λαὸν τοῦ Θεοῦ. Νὰ τὴν εὐαγγελίζωνται δὲ καὶ πρὸς τοὺς ἔξω τῆς αὐλῆς τῆς Ὁρθοδοξίας. Πρωτίστως ὁμως γὰρ μὴ ὑποκύντου εἰς οὐδένα πειρασμόν, ἔστω καὶ ἀγγελόμορφον, ὥστε γὰρ συμβιθασθοῦν, ἐκπίπτοντες καὶ εἰς τὸ φαινομενικῶς μόνον ἐλάχιστον τῆς αὐθεντικῆς Ἱεράς Παραδόσεως. Νὰ μὴ δέχωνται δὲ, προφάσει ἀγίων σκοπῶν, γὰρ ὑποστελλοῦν ἔστω καὶ ἀνεπαίσθητος τὸ πάνσεπτον τῆς Ὁρθοδοξίας Λάδαρον, ἀλλ' ἀντὶ πάσης θυσίας γὰρ κρατοῦν τοῦτο πάντοτε ὑψηλὰ ἀναπεπταμένον. Μακρὰν δὲ παντὸς ἐξἄλλου φανατισμοῦ καὶ ἀλαζόνος μισαλλοδοξίας, προδιδόντων ἀβεβαιότητα καὶ ἀστάθειαν φρονήματος, ἐν τῇ στερεῶ πεποιθήσει ὑπεροχῆς τῆς πληρότητος ἀληθείας τῆς ἀγίας Ὁρθοδοξίας, μετὰ πάσης ταπεινοφροσύνης, σεμνότητος, καὶ ἀγάπης, φρόνιμοι καὶ ἀκεραίοι, μὲ ἀκμαῖον τὸ φρόνημα, εὐγενὲς τὸ ἦθος, ἀνυ-

ποχώρητοι καὶ γενναῖοι, κραταιοῦμενοι καὶ ἐμπνεόμενοι ἀπὸ τὸ ἐπισκιάζον αὐτοὺς νέφος ἀγίων μαρτύρων Ὁμολογητῶν, γὰρ ὑπερασπίζονται αὐτῆς μέχρι θανάτου, διακηρύσσοντες μετὰ τοῦ Μοναχοῦ Ἰωσήφ τοῦ Βρυεννίου¹⁷: «Κἂν ἄλλος ἡμῖν ἐπαναστῆ σου λογιώτερος, καὶ τῶν ἀπάντων σοφώτερος, τὸ πατροπαραδότου σέβας οὐκ ἀρνησόμεθα: οὕτω γὰρ ἡμεῖς τῆς πατροπαραδότου ταύτης ὀμολογίας περιεχόμεθα, ὡς καίπερ πολλαῖς περικυκλούμενοι συμφοραῖς, ἄκραν νομίζειν εὐδαμονίαν, τὸ μετ' αὐτῆς ζῆν καὶ μόνον, καὶ τὸ δι' αὐτὴν τεθνήσκει οὐκ ἐλάχιστον οἶσθαι κέρδος: ὥσπερ γὰρ καὶ φρονούμεν, οὕτω καὶ λέγομεν, ὅτι τοῦτο ἔστι μόνον τὸ εἶναι ἡμῖν ἢ πίστις ἡμῶν, μεθ' ἧς ἄρα τὸ ζῆν, ἄκρα ἔστι δόξα, καὶ τὸ δι' ἦν ἀποθανεῖν κέρδος αἰώνιον. Ἐν τούτῳ ἐγεννήθημεν, εἰς τοῦτο ἐδαπτίσθημεν, τούτῳ συνανετράφημεν, ἐν τούτῳ ζῶμεν, καὶ ἐν τούτῳ κοιμηθησόμεθα: εἰ δὲ καὶ καιρὸς καλέσει, μυριάκις ὑπὲρ τούτου ἀποθανούμεθα, καὶ οὐδεὶς ἡμᾶς τῆς ἀληθοῦς ταύτης ὀμολογίας χωρίσαι δύνησεται. Μὴ μεταίρει ὄρια αἰώνια, μηδὲ μετατίθη νομοθεσίας ἀρχαίας».

Οἴκοθεν δεδαίως νοεῖται ὅτι προπαντὸς ἄλλου ἀπαράιτητος ἐν προκειμένῳ προϋπόθεσις εἶναι γὰρ ἐγκύπτουσαι οἱ θεολογοῦντες νυχθημερόν εἰς τὴν «πηγὴν ὕδατος ἀλλομένου εἰς ζωὴν αἰώνιον»¹⁸, τὴν Ἀγίαν Γραφήν, τὴν Παλαιὰν Διαθήκην, ἐξ ἴσου δεδαίως πρὸς τὴν Καινὴν Διαθήκην¹⁹. Νὰ ἐντροφῶν δὲ εἰς τοὺς «φορεῖς καὶ φύλακας τῆς γνησίας Ἀποστολικῆς Παραδόσεως»²⁰, «μικραδικούς ἐρμηνευτὰς τῶν Ἀγίων Γραφῶν»²¹ καὶ

17. Λόγος Η'. Περὶ τῆς Ἀγίας Τριάδος (ἐν: τοῦ αὐτοῦ, Τὰ εὐρεθέντα, ἐκδ. ΕΓΓΕΝΙΟΥ ΒΟΥΓΑΡΕΩΣ, τόμ. Α', Λειψία 1768, σελ. 147). Διετηρήσαμεν τὴν στίξιν καὶ ὀρθογραφίαν τῆς ἐκδόσεως.

18. Ἰωάν. 4,14.

19. Ἀξία ἰδιαίτερας μνείας εἶναι ἐνταῦθα ἡ φερομένη ὡς ἀνήκουσα εἰς τὸν ἸΩΑΝΝΗΝ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΝ (Ὁμιλία εἰς τὸ «ἐξῆλθε δόγμα παρὰ Καισαρος Αὐγούστου» καὶ εἰς τὴν ἀπογραφὴν τῆς Ἀγίας Θεοτόκου, Ρ.Γ., τόμ. 50, στ. 796) ἐξῆς ῥήτραν, ἡ ὁποία πάντως πιστότατα ἀποδίδει τὴν ἐν προκειμένῳ διδασκαλίαν τῆς τε Καινῆς Διαθήκης καὶ τῶν Πατέρων: «Προέλαβε τὴν Καινὴν ἢ Παλαιὰν, καὶ ἡρμήνευσε τὴν Παλαιὰν ἢ Καινὴν. Καὶ πολλάκις εἶπον, ὅτι δύο Διαθῆκαι: καὶ δύο παιδίσκαι καὶ δύο ἀδελφαὶ τὸν ἕνα Δεσπότην δορυφοροῦσι. Κύριος παρὰ προφήταις καταγγέλλεται: Χριστὸς ἐν Καινῇ κηρύσσεται: Ὁδὸ καινὰ τὰ καινὰ: προέλαβε γὰρ τὰ παλαιὰ: οὐκ ἐσβέσθη τὰ παλαιὰ: ἡρμηνεύθη γὰρ ἐν τῇ Καινῇ».

20. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ Ν. ΤΡΕΜΠΕΛΑ, Ἡ Ἄδολος Ἀποστολικότης τῆς Ἑλληνικῆς Ὁρθοδοξίας, (Ἐκδόσεις Πανελληνίου Ἐνώσεως Θεολόγων), Ἀθήναι: 1968, σελ. 17, ἐπιγραφή τῆς § 6. Ἐπίσης πρβλ. Ι. Ν. ΚΑΡΜΙΡΗ, Χαρακτηριστικὰ τινα Γνωρίσματα τῆς Ὁρθοδόξου Θεολογίας, ἰδίᾳ σελ. 6 ἐξ.

21. Π. Ν. ΤΡΕΜΠΕΛΑ, μν. ἔργ. σελ. 19, ἐπιγραφή τῆς § 7. Σημειωτέον ὅτι ὁ αἰθιμὸς Π. Ν. Τρεμπέλας εἰς τὴν ἐν λόγω ὀμιλίαν του παραλλήλως πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν Ὁρθοδοξίαν ἐξυμνεῖ καὶ τοὺς Πατέρας τῆς Ἐκκλησίας, τοὺς ὁποίους δεδαίως περισσότερον ἴσως παντὸς ἄλλου συγχρόνου θεολόγου ἐγνώριζε καὶ ἐχρησιμοποιοῖ, ὡς ἐμφαίνει ἰδίᾳ τὸ δογματικὸν καὶ ἐρμηνευτικὸν του ἔργον.

16. Πρβλ. ἐνταῦθα ὅσα θαρσύνοντα ἦδη τὸ 1931 εἰς κύριον ἄρθρον του ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τῆς Ὁρθοδοξίας» (Ἐκκλησία, τόμ. Θ', τευχ. 9, σελ. 65-66) παρατηρεῖ ὁ Π. Ι. ΜΠΡΑΤΣΙΩΤΗΣ (ὑπὸ τὸν αὐτὸν τίτλον καὶ εἰς τὸ αὐτὸ περιοδικὸν ἐπανῆλθεν οὗτος τὸ 1968, ἑλ.π. ὑπόσημ. 14). Ἐξ ἄλλου ἀξία μνείας εἶναι ἐν προκειμένῳ ὅσα παρατηρεῖ ὁ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Ε. ΠΑΠΑΠΕΤΡΟΥ, Ἡ «Ἀνατολή», ἢ «Ἄβυσος» καὶ τὸ Μέλλον τῆς Ὁρθοδοξίας (ἐν: Προσβάσεις, Ζητήματα Ἀπολογητικῆς Θεολογίας καὶ Φιλοσοφικῆς Κριτικῆς τοῦ Καιροῦ μας, Ἀθήναι 1979, σελ. 119 - 122).

ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ ΚΑΙ ΟΙΚΟΛΟΓΙΑ^(*)

Ἀπὸ τότε ἀρχίζει ἡ αὐτάρεσκη ἐξέλιξι, πὺν βιώνεται σήμερα μὲ καταναλωτικὴ μανία, ἀλλὰ καὶ μὲ ἀμέτρητο ἄγχος καὶ ἀγωνία, διότι ἡ μονιστικῶς ἀνθρωποκεντρικὴ ἐρμηνεῖα καὶ χρῆσι τοῦ φυσικοῦ κόσμου, ὠδήγησε, μὲ ὄργανο τὴν ἐν τῷ μεταξὺ ἀναπτυχθεῖσα Τεχνολογία, στό, πανανθρωπίνως ὁμολογούμενο, χεῖλος τῆς καταστροφῆς καὶ ἐξαφανίσεως τοῦ ἀνθρώπου.

Ἡ Τεχνολογία ἔγινε τὸ δραστήριο ὄργανο ἐκπληρώσεως τῆς κυριαρχικῆς ἐπὶ τοῦ φυσικοῦ κόσμου βουλῆς τοῦ ἀνθρώπου καὶ ἀναζητήσεως τῆς ἰσοθείας.

Ἄλλὰ τί εἶναι Τεχνολογία;

Ἐτυμολογικῶς, ὁ ἀθῶος αὐτὸς ὄρος σημαίνει τὴν τέχνη τοῦ λόγου καὶ μὲ αὐτὴν τὴν ἔννοια ἀπαντᾶται καὶ στόν Κλήμεντα τὸν Ἀλεξανδρέα: «Καθόλου δὲ ἡ περὶ τὸν φύβον αὐτοῦ (δηλ. τοῦ Θεοῦ) Τεχνολογία σωτηρίας ἐστὶ πηγὴ»³³.

Ἀπὸ τοῦ 17ου αἰῶνος ἄρχισε νὰ σημαίη τὴν δια-

πραγμάτευσι περὶ τῶν ἐφαρμοσμένων τεχνῶν, δηλαδὴ αὐτό, πὺν σήμερα ὀνομάζεται Τεχνογνωσία (Know How). Κατήντησε ὁμῶς, τὸν 20ὸν αἰῶνα, νὰ σημαίη τὴν «μέθοδο ἢ τὴν δραστηριότητα διὰ τῆς ὁποίας ὁ ἄνθρωπος ἐπιδιώκει νὰ ἀλλάξῃ ἢ νὰ χειρουργήσῃ τὸ περιβάλλον του»³⁴.

Νὰ ἀλλάξῃ (!) τὸ θεόδοτο καὶ θεσπέσιο φυσικὸ του περιβάλλον, σύμφωνα μὲ τὶς ἐμπορικῆς, πολιτικῆς κ.ἄ. ἀντιλήψεις του, πὺν στεροῦνται προτεραιότητος, διότι «ὁ τῆς σοφίας (δηλαδὴ τῆς ἀληθινῆς γνώσεως, τῆς θεογνωσίας) νόμος πρεσβύτερος ἐστὶ τῶν ἐπιτηδεύματων τῆς τέχνης», κατὰ Μ. Βασίλειον³⁵. Ἡ ἀναζητήσι τῆς σοφίας τοῦ Θεοῦ στόν κόσμο πρέπει νὰ προηγῆται τῆς χρήσεως τοῦ κόσμου. Ἡ πατερικὴ σκέψι δὲν στρέφεται κατὰ τῆς Τεχνολογίας, διότι, ὅπως ἐρμήνευσε καὶ ὁ Μ. Φώτιος τὸ «κατ' εἰκόνα», ἡ κατασκευαστι-

* Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 282 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 7 τεύχους. 33. Παιδαγωγός Α, 9 (ΒΕΠΕΣ 7, 118).

34. Encyclopedia Britannica 55, 233).

35. Νόθα, Εἰς τὸ «μὴ δῶς...» ΒΕΠΕΣ 57, 166.

στολοβάτας τῆς ὀρθῆς πίστεως θεοφόρος Πατέρας χωρὶς καὶ νὰ παραθεωροῦν τὴν μελέτην καὶ τῶν αὐθεντικῶν ἐρμηνησιῶν ἐκείνων, ἐπιφανῶν διδασκάλων τῆς γνησίας Ὀρθοδοξίας, πρὸς ὀρθὴν καὶ θαυτέραν αὐτῆς γνῶσιν. Νὰ ἐνστερνίζωνται δὲ τὰς θεμελιώδεις ἀρχὰς αὐτῆς, αὐστηρῶς προσηλούμενοι εἰς τὰς ἐπιταγὰς τῆς καὶ ἀπαρεγκλίτως συμμορφούμενοι πρὸς τοὺς ἱεροὺς αὐτῆς Κανόνας. Ταῦτα πάντα βεβαίως εἶναι ἀδιανόητα χωρὶς τὴν ἀδιάλειπτον προσευχὴν, ἀδιασπᾶστος συνουσιμένην ἀπὸ ἀδιάκοπον δοξολογικὴν²², λειτουργικὴν²³ καὶ δὴ μυστηριακὴν βίωσιν καὶ ἐντεῦθεν μέθεξι

εἰς τὸ ζεῖδωρον πνεῦμα τῆς Ὀρθοδοξίας. Οὕτω μόνον οἱ θεολογοῦντες δύνανται κατ' ἐπίγνωσιν νὰ διδάξουν τὴν Ὀρθοδοξίαν ἐξ ἴσου καὶ μὲ τὸν βίον των²⁴, συμφῶνως πρὸς τὴν ὑπόδειξιν τοῦ Μεγάλου Βασιλείου «ὅτι ἡ περὶ τοῦ πῶς χρῆξῃ τὸν χριστιανὸν διδασκαλία οὐ τοσοῦτον δεῖται λόγον, ὅσον τοῦ καθημερινοῦ ὑποδείγματός»²⁵, ἀφοῦ καὶ κατὰ τὸν Θεολόγον Γρηγόριον «Διὰ πολιτείας ἀνελεθε' διὰ καθάρσεως κτῆσαι τὸ καθαρόν. Βούλει θεολόγος γενέσθαι καὶ τῆς θεότητος ἄξιος; Τὰς ἐντολὰς φύλασσε' διὰ τῶν προσταγμάτων ὀδουσον' πράξις γὰρ ἐπίδασις θεωρίας»²⁶.

(Συνεχίζεται)

ΝΙΚ. Π. ΜΠΡΑΤΣΙΩΤΗΣ

Καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

22. Πρβλ. ἐν προκειμένῳ ὅσα ὁ ἀείμνηστος διαπρεπῆς τῆς Θεολογικῆς Ἐπιστήμης θεράπων ΝΙΚΟΛΑΟΣ Α. ΝΗΣΙΩΤΗΣ (Ἡ Θεολογία ὡς Ἐπιστήμη καὶ Δοξολογία, Ἀθῆναι 1962) τοσοῦτον εὐστόχως περὶ τῆς «δοξολογικῆς Θεολογίας» παρατηρεῖ. Ἐπίσης πρβλ. Κ. Ε. ΠΑΠΑΠΕΤΡΟΥ, Ἡ Ὀδὸς τῆς Θεολογίας, Ἀθῆναι 1970, ἰδίᾳ σελ. 159 ἐξ., 198 ἐξ. καὶ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ Β. ΣΚΟΥΤΕΡΗ, Ἡ ἔννοια τῶν ὄρων «Θεολογία», «Θεολογεῖν», «Θεολόγος» ἐν τῇ διδασκαλίᾳ τῶν Ἑλλήνων Πατέρων καὶ Ἐκκλησιαστικῶν Συγγραφέων μέχρι καὶ τῶν Καππαδοκῶν, Ἀθῆναι 1972, ἰδίᾳ σελ. 81 ἐξ.

23. «Εἶναι εὐλογία ἢ μετάφρασις ἀπὸ τοῦς Ἀνατολικῶς τοῦ ὄρου «Ὀρθοδοξία» σάν «ὀρθὴ λατρεία» καὶ ὅχι, ὅπως συχνὰ γίνεται στὴ Δύσι, «ὀρθὴ γνώμη». Ἐν πάσῃ περιπτώσει, στὴν Ἀνατολικὴ παράδοσι, ἡ ἐνότητι τῆς διδασκαλίας καὶ τῆς λατρείας τονίζεται πολὺ ἰσχυρὰ. ὀπογραμμίζει ὁ ἐπιφανὴς Ρῶσος Ὀρθόδοξος Θεολόγος π. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΦΛΩΡΟΦΣΚΙ, Θέματα Ὀρθόδοξου Θεολογίας, Ἀθῆναι 1973, 9. Ὀρθόδοξος Λατρεία, σελ. 159.

24. Βλπ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ Γ. ΜΠΡΑΤΣΙΩΤΟΥ, Ὅποιος πρέπει νὰ εἶναι ὁ Ὀρθόδοξος Θεολόγος, Ἀθῆναι 1959 (ἦδη ἐν: «Κοινωνία» 1982, τεύχ. 1, σελ. 13-18), ἰδίᾳ σελ. 5 ἐξ. (σελ. 15 ἐξ.).

25. Ἐπιστ. 150,4, P.G. 32, 605 BC. Πρβλ. σχετικῶς Ἐπιστ. 42, 4, P.G. 32, 356 BC. («Πολλῶν μὲν ἀκήκοα λόγων ψυχοφελῶν πλὴν παρ' οὐδενὶ τῶν διδασκάλων εὑρον ἀξίαν τῶν λόγων τὴν ἀρετὴν») καὶ δὴ Ἐπιστ. 246, P.G. 32, 928 A. («Μόνον μὴ ἀποκείμετε προσευχόμενοι, ἀλλ' ὦν λόγοις ἐστὲ διδασκαλοὶ, τούτων ἐπὶ τοῦ παρόντος καιροῦ ἔργῳ πᾶσιν ἐναργῆ σπουδάσατε προθεῖναι τὰ ὑποδείγματα»).

26. Περὶ δόγματος καὶ καταστάσεως ἐπισκόπων, Λόγος Κ', 12, P.G. 36, 1080 B.

κή δραστηριότητα τοῦ ἀνθρώπου πηγάζει ἐξ αὐτοῦ, ὡς μίμησι τῶν ἔργων τοῦ Δημιουργοῦ. Ὁ Θεὸς ἔδωσε εἰς τὸν ἄνθρωπον τὴν ἐπινοητικότητα, τὴν δύναμι εὐρέσεως τῶν ζητουμένων καὶ τὴν τεχνικήν. Κατὰ τὸν Γρηγόριον τὸν Νύσσης: «... οὐκοῦν ὁ δοῦς τῆ φύσει τὴν ἐπινοητικὴν καὶ εὐρετικὴν τῶν ζητουμένων δύναμιν, αὐτὸς ἡμᾶς πρὸς τὰς τέχνας ἤγαγε... Καὶ πᾶν ὄπερ ἐστὶ κατὰ τὴν ἀνθρωπίνην ζωὴν ἐξευρημένον κατ' εἰρήνην καὶ πόλεμον, πρὸς τι τῶν χρησίμων ἐπιτηδείως ἔχον, οὐδαμῶθεν ἡμῖν ἔσχε τὴν πάροδον, ἀλλὰ τοῦ νοῦ τὰ καθ' ἕκαστον ἡμῖν καταλήλωσεν ἐπινοοῦντος καὶ ἐφευρίσκοντος· νοῦς δὲ ἔργον Θεοῦ· οὐκοῦν ἐκ Θεοῦ πάντα ὄσα διὰ τοῦ νοῦ ἡμῖν πεπόρισται»³⁶.

Ὁ ἀνθρώπινος νοῦς, ὡς θεόδοτος δημιουργεῖ καὶ τὴν Τεχνολογία. Ὁ νοῦς ὅμως ἔχει, ἐκτὸς τῆς δημιουργικῆς καὶ φυλακτικῆς καὶ προορατικῆς δράσεως, «τοιοῦτος ἡμῖν δέδοται καὶ ὁ νοῦς, φυλακτικὸς τῶν ἀγαθῶν, προορατικὸς τῶν ἐπιβούλων»³⁷.

Ἴδού, λοιπόν, ἡ εὐθύνη τῆς ἀνθρωπίνης διανοίας καὶ κατ' ἐπέκτασι κάθε ἀντιοικολογικῆς ἐπιστημονικῆς, τεχνολογικῆς, οἰκονομικῆς καὶ πολιτικῆς δραστηριότητος.

Εἶναι φανερόν ὅτι ἡ καταστρεπτικὴ πορεία τοῦ πολιτισμοῦ ὀφείλεται στὴν ἐμπράκτως ἀποδεικνυομένη σήμερα λανθασμένη κοσμολογικὴ καὶ ἀνθρωπολογικὴ ἀντίληψι, μετὰ τῆς ὁποίας συμφέρεται καὶ ἡ περὶ Θεοῦ, περιοριστικὴ ἀρχικῶς, ἀρνητικὴ μετὰ ταῦτα, ἀντίληψι^{37α}.

Ὁ ἀνθρώπος ἐγκατέλειπε τὸν «νοῦν τῆς ψυχῆς, ἐν ᾧ τῆς σοφίας ὑπάρχει τὸ χρῆμα» καὶ ἐστηρίχθη εἰς τὴν «αἴσθησιν», κατὰ Μάξιμον, πού «ἔχει δύναμιν διακριτικὴν ἠδονῆς σωματῶν καὶ ὀδύνης» καὶ ἔστρεψεν τὴν πορείαν τοῦ πολιτισμοῦ πρὸς τὸ χρήσιμον καὶ τὸ εὐχάριστον, κηρύσσων πόλεμον κατὰ τοῦ φυσικοῦ κόσμου. Ὅπως, ὅμως, παρατηρεῖ ὁ Μάξιμος³⁸ «Καλὴ παρατήρησις ὅτι

μὴ τὴν κτίσιν πολεμεῖσθαι παρ' ἡμῶν, ἥς ἐστὶ δημιουργὸς ὁ Θεός, ἀλλὰ τὰς ἐπ' αὐτῆ τῶν ἐν ἡμῖν κατ' οὐσίαν δυνάμεων ἀτάκτους καὶ παρὰ φύσιν κινήσεις καὶ ἐνεργείας».

Ὁ πόλεμος κατὰ τῆς φύσεως ἀποτελεῖ βέλος ἐπιστρεφόμενον, διότι «κατήγορος ἡ κτίσις γίνεται, φησὶν, τῶν ἀσεβῶν ἀνθρώπων, διὰ μὲν τῶν ἐν αὐτῆ λάγων τὸν ἑαυτῆς κηρύττουσα ποιητήν, διὰ δὲ τῶν ἐν αὐτῆ κατ' εἶδος ἕκαστον φυσικῶν νόμων πρὸς ἀρετὴν παιδαγωγοῦσα τὸν ἄνθρωπον· οἱ μὲν οὖν λόγοι ἐν τῆ συνοχῆ τῆς τοῦ καθ' ἕκαστον εἶδους γνωρίζονται μονιμότητος, οἱ δὲ νόμοι ἐν τῆ ταυτότητι φαίνονται τῆς τοῦ καθ' ἕκαστον εἶδους φυσικῆς ἐνεργείας· οἷς μὴ ἐπιβάλλοντες κατὰ τὴν ἐν ἡμῖν νοερὰν δύναμιν τὴν τε τῶν ὄντων ἠγνοήσαμεν αἰτίαν καὶ πᾶσι τοῖς παρὰ φύσιν προστετήκαμεν πάθεσιν»³⁹.

Ἡ προσθήκη τῶν «παρὰ φύσιν παθῶν» συνιστᾷ τὴν ἀνθρώπινη ἐπιβουλὴ κατὰ τῆς Φύσεως καὶ τὴν πρακτικὴ καὶ νοσηρὴ ἰδιομορφία τῶν συγχρόνων σχέσεων μὲ τὸν φυσικὸν κόσμον.

Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία, ὅτι ἡ ἀντίληψι περὶ ἀπολύτου κυριαρχίας τοῦ ἀνθρώπου στὸν κόσμον προῆλθεν ἀπὸ τὴν ἀποσύνδεσι τοῦ «κατακυριεύσατε» ἀπὸ τὸ «ἐργάζεσθαι αὐτὸν καὶ φυλάσσειν» καὶ τὴν ἀνθρωποκεντρικὴ διαστρέβλωσι καὶ ἀπολυτοποίησι τοῦ ρόλου τῶν δυνατοτήτων καὶ δικαιωμάτων τοῦ ἀνθρώπου στὸν κόσμον. Ὁ «μικρόθεος» ἀνθρώπος, καί, κατὰ τὸν Μάξιμον τὸν Ὁμολογητῆ⁴⁰ «μέσος ὢν Θεοῦ καὶ ὑλῆς... πρὸς τὸν Θεὸν ὡς αἰτίαν καὶ τέλος τῆς οἰκειίας γενέσεως μὴ κινήθεις, ἀλλὰ πρὸς τὴν ὑλὴν, εἰκότως τὸν Θεὸν ἠγνόησε, τῆ πρὸς τὴν ὑλὴν ροπή τὸν νοῦν ἀπογεώσας», πορεύεται πρὸς τὴν αὐτοκαταστροφὴν.

Ὁ ἀνθρώπινος νοῦς, ἀντὶ τῆς ἐξάρσεως καὶ κοι-

36. Κατὰ Εὐνομίου³ XII, PG 45, 972A.

37. Μ. Βασιλείου, Ἑρμηνεία εἰς Ἡσαΐαν... ΒΕΠΕΣ 56, 115.

37α. Σπ. Κυριαζοπούλου, ἔνθ' ἀν. μὲ ἐκτενεῖς εἰδικῶς ἀναλύσεις.

38. Σχόλιον 18 εἰς ἐρώτ. ΝΑ, ἔνθ' ἀν., σελ. 413.

39. Μάξιμος, ἔνθ' ἀν., σχόλιον 2 εἰς ἐρώτ. ΝΑ, ἔνθ' ἀν., σελ. 409.

40. Σχόλιον 11 εἰς τὸν πρόλογον τῶν ἐρωτήσεων, ἔνθ' ἀν. σελ. 45.

νωνίας πρὸς τὸν «Ν ο ὕ ν» τοῦ Θεοῦ, ὅπως τὴν ἐννοῆ ὁ Νικόδημος ὁ Ἀγιορείτης⁴¹ ἀπορροφηθεὶς ἀπὸ τὴν μέθη τῆς κατακτῆσεως τῆς ὕλης, ταυτίστημε μὲ αὐτὴν καὶ ἀπώλεσε τὸ ὄλον, ὡς κόσμος τοῦ κόσμου.

Μετὰ τὰ ἀνωτέρω ἐκτεθέντα, ἀποδεικνύεται ἀπολύτως ἀβάσιμος ὁ ἰσχυρισμὸς⁴², ὅτι ἡ ὀξεία χριστιανικὴ διάκρισι μεταξὺ Θεοῦ καὶ κόσμου καὶ ἀνθρώπου καὶ κόσμου συνέβαλεν στὴν καταστρεπτικὴ ἀντιμετώπισι τῆς Φύσεως. Ὁ κόσμος, κατὰ τοὺς πατέρες, διαχωρίζεται ὀξέως ἀπὸ τὸν Θεό, καὶ διακρίνεται ἀπὸ τὸν ἄνθρωπο· διατηρεῖται ὅμως ἡ ἐνότητα τοῦ κόσμου καὶ ὁ ἄνθρωπος διατηρεῖ τὴν ἐνότητα νοεράς καὶ ὁρατῆς δημιουργίας⁴³.

Ὁ κόσμος, λόγῳ τοῦ συνεκτικοῦ ρόλου, ποὺ καλεῖται νὰ διαδραματίζη ὁ ἄνθρωπος, δὲν ἐγκαταλείπεται εἰς τὸ ἔλεος τοῦ ἀνθρώπου. Τοῦναντίον, αὐτὸς ἐπιφορτίζεται μὲ τὴν ὑποχρέωσι νὰ τὸν θεωρῆ ὡς «βιβλίον», ποὺ ἀποκαλύπτει τὴν δόξαν καὶ τὸ μεγαλεῖον τοῦ Δημιουργοῦ· νὰ τροφοδοτῆται ἀπὸ τὸν κόσμο ἀναγόμενος καὶ ἀνάγων τὸν κόσμο πρὸς τὸν Θεόν.

Ἡ αὐτονομίησι τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ τὸν Θεόν καὶ ἡ ἀμφισβήτησι τῆς κυριότητός του ἐπὶ τοῦ κόσμου ἐστοιχειοθέτησε τὶς κοσμοθεωρητικὰς βάσεις ἀ ν α π τ Ὑ ξ ε ω ς π ο λ ι τ ι σ μ ο ὕ τ ῆ ς κ α τ α σ τ ρ ο φ ῆ ς τ ο ὦ κ ὄ σ μ ο υ. Ὁ σύγχρονος ἄνθρωπος θεωρεῖ τὸν κόσμο ὡς ἀδέσποτον καὶ τὸν «ἀναδημιουργεῖ» κατ' εἰκόνα καὶ ὁμοίωσι τοῦ πεπτωκότου καὶ ἀλυτρώτου, παλαιοῦ ἀνθρώπου.

Ἡ πρόοδος ἀφ' ἐτέρου καὶ ἡ διαρκὴς ἐξέλιξι τοῦ ἀνθρώπου ἔχει μετατοπισθῆ ἀπὸ τὸν ἄνθρωπο στὰ τεχνοοικονομικά του ἔργα. Ταυτίστηκε δηλαδὴ μὲ τὸν ἀνθρωποκεντρικὸ χεiriσμὸ τῆς Δημιουργίας. Τὸ «καθ' ὁμοίωσιν» ἐφαρμόζεται ὡς ἠθικὴ τῆς ἀνθρωποκεντρικῆς ἐξουσίας ἐπὶ τῆς ὕλης, δηλαδὴ ὡς ἐξέλιξι τῶν πέριξ τοῦ ἀνθρώπου χάριν τοῦ ἀνθρώπου καὶ ὄχι τοῦ ἰδίου τοῦ ἀνθρώπου πρὸς τὸν Θεόν.

Τοῦτο ἀρχίζει νὰ συνειδητοποιῆται, εὐτυχῶς, καὶ ἡ σύγχρονη ἀμφισβήτησι τῆς ἀρχῆς τῆς συνεχούς καὶ ἀπεριορίστου τεχνολογικῆς προόδου εἶναι ἔντονη, ὅπως καὶ τῆς στρεβλῆς πορείας τῆς. Καὶ τοῦτο εἶναι ἓνα εὐόμιον δεῖγμα τῆς ἀρχομένης μ ε τ α θ έ σ ε ω ς

41. Ὁ ἀόρατος Πόλεμος, κεφ. ΜΖ, ἐκδ. «Τῆνος» Ἀθῆναι 1965.

42. Harvey Cox, *The secular City*, London 1965, ἐν J. Barr, ἐνθ' ἀν., 14.

43. Γ. Δ ρ ά γ α, Πατερικὰς προοπτικὰς περὶ τῆς Δημιουργίας, ἐν Εἰκοσιπενταετηρὶς Ἀρχιερατείας τοῦ Μακαριωτάτου Πατριάρχου Ἱεροσολύμων κ. κ. Διοδώρου τοῦ Α (1962-1987), ἐν Ἱεροσολύμοις 1988, σελ. 207.

τ ο ὦ ἀ ν θ ρ ω π ῖ ν ο υ ν ο ὄ ς, δηλαδὴ μετανοίας, εἰς ἄλλην θέσι καί, ἐλπίζομεν, τὴν ὀρθήν^{43α}.

Ὁ σύγχρονος θὰ πρέπει νὰ συνειδητοποιῆ ὅτι διαβιοῖ στὸν φυσικὸ κόσμο (Γεν. 2,15. Μάρκ. 16, 15, 26), ἀλλὰ δὲν εἶναι ἐκ τοῦ κόσμου τούτου (Ἰωάν. 17, 11)⁴⁴.

ΠΡΟΣ ΜΙΑΝ ΘΕΟΛΟΓΙΑΝ ΤΗΣ ΟΙΚΟΛΟΓΙΑΣ;

Ἡ Ὀρθοδοξία ἔχει πλέον τὸ καθήκον, μεριμνῶσα γιὰ σωτηρία τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ τὴν γοερὴ καὶ καταστρεπτικὴ παρέκκλισι, νὰ ἀρθρώσῃ λόγον καθοδηγητικὸν καὶ σωστικόν. Τοῦτο δύναται νὰ πράξη, προβάλλουσα τὴν ἱερὴ τῆς παραδόσι σὲ ἓνα σύστημα πίστεως καὶ πράξεως τοῦ ἀνθρώπου πρὸς τὸν Θεόν διὰ τοῦ κόσμου. Ἐὰρ ὅσον τὸ κέντρον τοῦ οἰκολογικοῦ προβλήματος εἶναι ὁ ἄνευ ἐπιγνώσεως τοῦ Θεοῦ ἄνθρωπος, ὀφείλει νὰ ἐπαναφέρῃ τὸν ὀρθόδοξον ὀρισμὸ τοῦ ἀνθρώπου, ὅπως τὸν ἀνέπτυξαν οἱ διαπρεπεῖς πατέρες καὶ ὁ Μ. Φώτιος, διότι μὲ τὸν ὀρισμὸν τοῦ ἀνθρώπου συνάπτεται καὶ ἡ σχέσι πρὸς τὸν Θεὸ καὶ ἡ συμπεριφορὰ πρὸς τὸ φυσικὸ ἐνδιαίτημα τοῦ ἀνθρώπου. Δύναται, κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὴν θεολογίαν τοῦ ἀνθρώπου σώματος, ὡς «ν α ο ὕ τ ο ὦ θ ε ο ὦ» (Α' Κορινθίους 3, 16-17), νὰ διακηρύξη τὴν ἀλήθειαν ὅτι ὁ φυσικὸς κόσμος ἀποκαλύπτει τὴν παρουσίαν τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν φιλανθρωπίαν του· ὅτι δι' αὐτοῦ ἐκδηλώνεται ἡ πρόνοια τοῦ Θεοῦ πρὸς αὐτὸν καὶ κατὰ συνέπειαν «εἶ τις τὸν ν α ὀ ν τ ο ὦ θ ε ο ὦ φ θ ε ἰ ρ ε ἰ, φ θ ε ρ ε ἰ τ ο ὦ τ ο ν ὁ θ ε ὄ ς». Πρέπει νὰ συνειδητοποιηθῆ, ὅτι τὸ οἰκολογικὸ πρόβλημα δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι καὶ δὲν εἶναι διὰ τὴν Ὀρθόδοξην Ἐκκλησίαν καὶ θεολογίαν ἀπλῶς πρόβλημα καταστροφῆς τῆς Φύσεως, ἀλλὰ καταστροφῆς τοῦ χώρου εἰς τὸν ὅποιον ἀποκαλύπτεται συνεχῶς ἡ βουλὴ τοῦ Θεοῦ διὰ τὸν ἄνθρωπον καὶ χῶρος διὰ τοῦ ὁποῖου ἐκφράζεται ἡ ἀναγνώρισι τῆς θείας βουλῆς καὶ ἐκφράζεται ἡ πρὸς αὐτὸν τιμὴ καὶ δόξα, ὅπως ὠραιότατα ἐκφράζεται εἰς τὸν 103ον Ψαλμόν, τὸν εἰσάγοντα λειτουργικῶς ἐκάστην ἡμέραν, κατὰ τὸ «ἐγένετο ἐσπέρα, ἐγένετο πρωΐ». Λέγει, λοιπόν, ὁ Ψαλμωδός: «ὁ . . . ἀ ν α θ α λ λ ὄ μ ε ν ο ς τ ὸ φ ὡ ς ὡ ς ἰ μ ἄ τ ι ο ν, / ἐ κ τ ε ἰ ν ω ν τ ὸ ν ο ὄ ρ α ν ὸ ν ὡ σ ε ἰ δ έ ρ ρ ι ν' / ὁ

43α. Πρβλ. Nikos Nissiotis, *La Christologie Pneumatologique de la nature et ses consequences pour l'ecologie et l'humanism intergal*. ἐν *Unterwegs zur Einheit*, Freiburg 1980, σ. 435-444.

44. Πρβλ. Α. Κεσελόπουλου, Ὁ βίσιμος τῆς κτίσεως καὶ ἡ ἄλλη λύση», ἐν ΔΙΑΚΟΝΙΑ, ἀφιέρωμα στὴ μνήμη Β. Στογιάννου, Θεσσαλονίκη 1988, σελ. 494.

στεγάζων ἐν ὕδασιν τὰ ὑπερῶα αὐτοῦ, / ὁ περιπατῶν ἐπὶ πτερύγων ἀνέμων / ... ποτίζων ὄρη ἐκ τῶν ὑπερώων αὐτοῦ, / ἀπὸ καρποῦ τῶν ἔργων σου χορτασθήσεται ἡ γῆ. / ... πάντα πρὸς σέ προσδοκῶσιν / δοῦναι τὴν τροφήν αὐτοῖς εἰς εὐκαιρον. / δόντος σου αὐτοῖς συλλέξουσιν, / ἀνοίξαντος δέ σου τὴν χεῖρα τὰ σύμπαντα πλησθήσονται / χρηστότητος. ἀποστρέψαντος δέ σου τὸ πρόσωπον ταραχθήσονται / ἀντανελεῖς τὸ πνεῦμα αὐτῶν, καὶ ἐκλείψουσιν / καὶ εἰς τὸν χοῦν αὐτῶν ἐπιστρέψουσιν. / ἔξαποστελεῖς τὸ πνεῦμά σου, καὶ κτισθήσονται, / καὶ ἀνακαινιεῖς τὸ πρόσωπον τῆς γῆς.» κ.λπ.

Διὰ τῆς ἀσκητικῆς ἀντιλήψεως, ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία ἐδίδαξε καὶ διδάσκει τὴν ἀποφυγὴν τοῦ πλεονασμοῦ, διότι «οὐκ ἐν τῷ περισεύειν ἡ ζωὴ ἡμῶν» καὶ «εἴτε ἐσθίωμεν, εἴτε πίνωμεν πάντα εἰς δόξαν Θεοῦ» καὶ «οὐκ ἐπ' ἄρτω μόνη ζήσεται ἄνθρωπος» (Δευτερ. 8,3). Ἐμμέσως δὲ καὶ ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ «φυλάσσειν» ἐμφυσᾷ τὴν ἀρχὴν τῆς προστασίας τῶν κατασπαταλούμενων φυσικῶν πόρων, τὴν ὁποῖαν καὶ ἐμμέσως πραγματοποιεῖ διὰ τοῦ παραδεισιακῆς προελεύσεως θεσμοῦ τῆς νηστείας (λ.χ. διὰ τὸ 1989 προβλέπονται 71 ἡμέρες κρεωφαγίας). Ἡ χριστιανικὴ Ἠθικὴ θὰ πρέπει νὰ συμπεριλάβῃ ἐκτενέστερα τὰ καθήκοντα πρὸς τὴν δημιουργίαν τοῦ Θεοῦ, τὸν φυσικὸν κόσμον, ὄχι μόνον αὐτοτελῶς, ἀλλὰ καὶ ἐν συναρτήσει πρὸς τὰ κεφάλαια τῆς Θεολογίας, τῆς Ἀνθρωπολογίας καὶ τῆς Σωτηριολογίας. Ὑπάρχει πλούσιο ὕλικὸ καὶ ἀποθησαυρισμένη πείρα ἀπὸ τὴν ζωὴ τῶν μεγάλων πατέρων, τῶν ἀσκητῶν, ἀλλὰ καὶ στὴν λειτουργικὴ πράξι τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας μας.

Σύμφωνα δὲ μὲ τὴν θεμελιώδη σημασία, ποῦ ἔχει ὁ ἀνθρώπινος νοῦς, ὅπως ὑπογραμμίστηκε ἀνωτέρω, θὰ πρέπει νὰ ἐξαχθῇ ἀπὸ τὸ θησαυροφυλάκειο τῆς πατερικῆς παραδόσεως ἡ περὶ τοῦ νοῦς διδασκαλία τους καὶ νὰ προβληθῇ ἡ εὐθεῖα σχέσι, ποῦ ὑπάρχει μεταξὺ τοῦ συγχρόνου τρόπου σκέψεως καὶ τοῦ οικολογικοῦ προβλήματος. Τὸ πρῶτο καὶ ἀσφαλὲς βῆμα ἀνακοπῆς τῆς καταστροφῆς εἶναι ἡ μετάθεσι τοῦ νοῦ ὡς πρὸς τὸν φυσικὸν κόσμον· νὰ δοθῇ τὸ προβάδισμα στὴν ὀλιστικὴ ἀντι τῆς ἀναλυτικῆς θεωρήσεως τοῦ κόσμου. Ἄ-

παιτεῖται οὐσιαστικὴ καὶ ὄχι τυπικὴ μετάνοια, ὅπως ὁμολογοῦν καὶ οἱ ἐκτὸς τῆς Θεολογίας ἀσχολούμενοι μὲ τὸ πρόβλημα. Θὰ πρέπει νὰ ἀναφερθῇ ἐδῶ, ὅτι ἡ ἀντίληψι, σύμφωνα μὲ τὴν ὁποῖα ἡ Τεχνολογία δύναται νὰ θεραπεύσῃ τὸ πρόβλημα, κατὰ τὸ «τρώσας καὶ ἰάσεται», ἀπορρίπτεται ὡς ἀλυσιτελής, διότι «ὁ τρώσας» τὴν φύση εἶναι ὁ ἄνθρωπος καὶ οἱ ἀντιλήψεις του· ἡ Τεχνολογία εἶναι ἀπλῶς τὸ ὄργανο πραγματώσεως τῶν ἀντιλήψεων του.

Δὲν θὰ πρόκηται ἀσφαλῶς περὶ μιᾶς νέας Θεολογίας, καινοτομοῦσης, ἀλλὰ περὶ μιᾶς Θεολογίας ἐκδιπλώσεως μετὰ πιστότητος τὴν παράδοσι ἀφ' ἐνὸς μὲν περὶ τῆς φύσης καὶ συγκροτήσεως τοῦ ἀνθρώπου, καὶ ἀφ' ἑτέρου περὶ τοῦ προορισμοῦ τοῦ ἀνθρώπου καὶ τῆς σχέσεώς του πρὸς τὸ δημιούργημα τοῦ Θεοῦ, τὸν Κόσμον.

Μακαριώτατε,

Ἡ Ὁρθόδοξη Θεολογία τονίζει ὅτι τὰ ἔργα τοῦ ἀνθρώπου ἔχουν κοσμικὲς συνέπειες, διότι, κατὰ τὸν Χρυσόστομο δι' αὐτὸν ἐγένετο καὶ ἡ γῆ καὶ ὁ οὐρανός· ὁ ἄνθρωπος ὀνομάζεται καὶ πολίτης τοῦ οὐρανοῦ («οὐρανοπολίτης»). Ἡ ἐγκατάλειψι τῆς διπλῆς αὐτῆς ὑπηκοότητος μετέβαλεν τὸν ἄνθρωπον εἰς καταστροφέα τῆς Οἰκουμένης, δηλαδὴ τοῦ κατοικουμένου χώρου. Ὁ πνευματικὰ ἀνέστιος σύγχρονος ἄνθρωπος γίνεται καθημερινῶς καὶ πραγματικὰ ἀνέστιος. Ἡ διπλῆ αὐτῆ ἀνεσιότης ἀποτελεῖ τὴν πεμπτουσίαν τοῦ οικολογικοῦ προβλήματος.

(Τέλος)

ΗΛΙΑΣ Β. ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ
Καθηγητῆς τοῦ Παν/μίου Ἀθηνῶν

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Ἡ Διεύθυνσις τοῦ Διορθοδόξου Κέντρου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἀπευθύνει θερμὴν ἐκκλησίαν εἰς τὸν πνευματικὸν κόσμον, ὅπως ἔλθῃ ἀρωγὸς εἰς τὸν ἐμπλουτισμὸν τῆς βιβλιοθήκης τοῦ Κέντρου διὰ τῆς ἀποστολῆς παντὸς εἶδους συγγράμματος ἀναφερομένου εἰς τὴν Θεολογίαν καὶ γενικώτερον εἰς τὸ ἀντικείμενον μελέτης πασῶν τῶν θεωρητικῶν ἐπιστημῶν.

Διεύθυνσις: Διορθόδοξον Κέντρον Ἐκκλησίας Ἑλλάδος, Ἰακίου 1, 115 21 Ἀθήναι.

ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗ ΚΑΤΗΧΗΣΗ(*)

Απομένει νά εξετάσουμε και νά αναλύσουμε τήν διδασκαλία τοῦ ὁσίου Νικήτα τοῦ Στηθατοῦ γιά τά δύο αὐτά ξύλα πού ὑπῆρχαν στόν Παράδεισο. Ὁ ἅγιος Νικήτας συνοψίζει ὅλη τήν πατερική διδασκαλία γιά τήν προοπτική κατάσταση τοῦ ἀνθρώπου, ἀλλά και γιά τό γεγονός τῆς πτώσεώς του. Στήν πραγματεία του «περὶ Παραδείσου» παρουσιάζει τρεῖς ἐρμηνεῖες.

Ἡ πρώτη ἐρμηνεῖα συγγενεῖ με τήν διδασκαλία τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ, πού ἀναφέραμε προηγουμένως. Κατ' αὐτήν τήν ἐρμηνεῖα ὁ Παράδεισος ἐρμηνεύεται κοσμολογικά. Ὁλόκληρη ἡ κτίση «τοῦ ὀρωμένου τούτου και αἰσθητοῦ» κόσμου ἔγινε ὡς Παράδεισος «πρὸ τοῦ ἐτοιμασθέντος και φυτευθέντος Παραδείσου» γιά τόν Ἀδάμ και τήν Εὐα. Μετά τήν δημιουργία τοῦ κόσμου ἐκ τοῦ μὴ ὄντος ὁ Θεὸς δημιούργησε τόν Παράδεισο. Προηγῆθηκε τοῦ Παραδείσου αὐτοῦ ἡ δημιουργία τοῦ κόσμου ἐπειδὴ ὁ Θεὸς προέβλεψε τήν πώση τοῦ ἀνθρώπου, ὥστε νά ζῆ στόν κόσμο αὐτόν ὡς εἰς δεύτερον Παράδεισον. Μέσα σ' αὐτόν τόν Παράδεισο «τὸ ξύλον τῆς ζωῆς αὐτός ἐστιν ὁ Θεὸς ὁ δημιουργὸς τοῦ παντός», ἐνῶ «τὸ ξύλον τῆς γνώσεως, ἦτοι τὸ γνωστὸν καλοῦ τε και κακοῦ, ἡ φύσις ἡμῶν ἐστὶ και κατασκευὴ τῶν ἀνθρώπων». Ἔτσι ὁ ἀνθρώπος εἶναι δεκτικὸς τῆς γνώσεως τοῦ καλοῦ και τοῦ κακοῦ. Ἡ ἐντολή νά φάγουν ἀπὸ κάθε δένδρον δίδει τήν δυνατότητα στόν ἀνθρώπο νά ἐντρυφᾷ στόν αἰσθητό κόσμο με ἀθόλωτον νοῦ και ἐλεύθερη βούληση και νά ἀνάγη τόν νοῦ του στόν Θεό. Καὶ ἡ ἀπαγόρευση τῆς θρώσεως ἀπὸ τοῦ ξύλου τῆς γνώσεως τοῦ καλοῦ και τοῦ κακοῦ δόθηκε γιὰ τὸ Θεὸς ἤθελε τοὺς ἀνθρώπους «ἀπαθεῖς, ἀμερίμνους, και μόνον ἔχειν τὸ τῶν ἀγγέλων ἔργον, αὐτὸ τὸ ἀλήκτως ὑμνεῖν και ἀενάως τὸν κτίσαντα και κατατρυφᾶν τῆς αὐτοῦ θεωρίας ἐκ τῆς ἐρεῦνης μόνης τῶν κτισμάτων». Καὶ στό σημεῖο αὐτὸ ἐπαναλαμβάνει τὸ λεγόμενον ἀπὸ τὸν ἅγιο Ἰωάννη τὸν Δαμασκηνὸ ὅτι τὸ ξύλο τῆς γνώσεως τοῦ καλοῦ και κακοῦ εἶναι ἡ διάγνωση τῆς πολυσχιδοῦς θεωρίας πού εἶναι κατάλληλη γιά τοὺς ἀνθρώπους πού ἔχουν στερεωθῆ και κραταιωθῆ, ἐνῶ τὸ ξύλον τῆς ζωῆς εἶναι ὁ Θεὸς πού χορηγεῖ τήν ἐνέργειά Του στοὺς τελείους²³.

Ἡ δεύτερη ἐρμηνεῖα εἶναι ἀνθρωπολογική. Κατὰ

τήν ἐρμηνεῖα αὐτὴ Παράδεισος εἶναι ὁ νοητὸς κόσμος τῆς ψυχῆς τοῦ ἀνθρώπου. Τὸ ξύλο τῆς ζωῆς εἶναι τὸ Ἅγιον Πνεῦμα «τὸ ἐνοικοῦν ἐν τῷ πιστῷ ἀνθρώπῳ», ἐνῶ τὸ ξύλο τῆς γνώσεως τοῦ καλοῦ και τοῦ κακοῦ εἶναι ἡ αἴσθηση πού φέρει δυὸ καρπούς, δηλαδή τήν ἡδονὴν και τήν ὀδύνην. Καὶ κάθε μιὰ ἀπὸ αὐτὲς διαιρεῖται πάλι σὲ δυὸ ἐπὶ μέρους ἐνέργειες, δηλαδή ἡ μὲν ἡδονὴ διαιρεῖται ἀφ' ἑνὸς μὲν στήν φυσικὴν και ἀναγκαίαν ἐνέργειαν ἀφ' ἑτέρου δὲ στήν λαγνεῖαν και τήν πλησμονήν, ἡ δὲ ὀδύνη ἀφ' ἑνὸς μὲν στόν φόβο και τήν λύπην, ἀφ' ἑτέρου δὲ στοὺς ἀγῶνες και πόνους πνευματικούς. Ἡ μιὰ ἐξέλιξη τῆς ἡδονῆς εἶναι καλή, ἡ ἄλλη εἶναι κακή. Τὸ ἴδιο συμβαίνει και με τήν ὀδύνη. Ἔτσι οὔτε ἡ ἡδονὴ, οὔτε ἡ ὀδύνη εἶναι κακὲς ἀπὸ τήν φύση τους, ἀλλὰ συμβαίνει ὅτι και με τὸ δένδρον τῆς γνώσεως τοῦ καλοῦ και κακοῦ. Δηλαδή ἡ γεύση κατόπιν σχετικῆς προετοιμασίας εἶναι ζωὴ, ἐνῶ ἡ γεύση χωρὶς πορευτομασία και χωρὶς κατάλληλη πνευματικὴ κατάσταση συνιστᾷ θάνατο²⁴.

Ἡ τρίτη ἐρμηνεῖα εἶναι ἀσκητική. Στὸ σημεῖο αὐτὸ θέλω νά ἐπιστήσω περισσότερο τήν προσοχή σας. Κατὰ τὸν Νικήτα τὸν Στηθατο Παράδεισος εἶναι «τὸ μέγα πεδῖον τῆς πρακτικῆς φιλοσοφίας». Αὐτὴ ἡ πρακτικὴ φιλοσοφία «ὡσπερ τις φωτειδῆς και εὐώδης παράδεισος φυτευθεῖς πρὸς Θεοῦ εἰς τήν ἀνατολήν τῆς αὐτοῦ Ἐκκλησίας». Τὸ ξύλο τῆς γνώσεως τοῦ καλοῦ και τοῦ κακοῦ εἶναι «ἡ φυσικὴ θεωρία» και τὸ ξύλον τῆς ζωῆς εἶναι «ἡ μυστικὴ θεολογία». Με τήν φυσικὴν θεωρίαν γνωρίζουμε τοὺς λόγους τῆς προνοίας, ἀποκοῦμε τήν γνώση τῶν ὄντων ἡ δὲ μυστικὴ θεολογία «ἔχει καρπούς ζωῆς και ἀθανασίας μεταδοτικούς, λέγω δὲ τήν εἰς τήν ἁγίαν Τριάδα πίστιν τήν ἐν αὐτῇ γινομένην ἔξω λόγου τε παντός και αἰσθήσεως... και τήν ὀρθόδοξον δόξαν εἰς τήν τοῦ μονογενοῦς ἐνανθρώπησιν». Στήν συνέχεια ὁ Νικήτας ἀναλύει διεξοδικὰ ὅτι προηγῆται ἡ πρακτικὴ φιλοσοφία και ὅταν ὁ ἀνθρώπος καθαρισθῆ ἐσωτερικά μπορεί νά πλησιάσῃ στό ξύλο τῆς γνώσεως τοῦ καλοῦ και κακοῦ και βιώνει τήν ζωὴν, ἐνῶ ἐὰν δὲν ἔχη καθαρῶς τὸ ὀπτικὸν τῆς ψυχῆς, πού εἶναι ὁ νοῦς «διὰ τὸ ἀβέβαιον ἔτι τῆς ἐναρέτου διαμονῆς γίνεται πρόξενος ὑπερφανείας ἐσχάτης τε και διασφημίας, θανάτου αἰωνίου και ἀπωλείας». Αὐτὸ φανερώνει τήν διαφορὰ μεταξύ τῶν αἰρετικῶν και τῶν ἁγίων Πατέρων. Οἱ αἰρετικοὶ

* Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 287 τοῦ ὑπ' ἀρ. 7 τεύχους.

23. Νικήτα Στηθατοῦ: Μυστικὰ συγγράμματα, Θεσσαλονίκη 1957, σελ. 133-135.

24. Ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 137-142.

ὡσάν τὸν Ἀδάμ ἐδοκίμασαν ἀπὸ τὸ ξύλο τῆς γνώσεως τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ πονηροῦ, χωρὶς νὰ προηγηθῆ ἀκαθαρση καὶ γι' αὐτὸ ἀστόχησαν περὶ τὴν πίστιν καὶ κατέληξαν σὲ φοβερὲς αἰρέσεις. Ἐνῶ οἱ ἅγιοι Πατέρες καθαρθέντες ὑπὸ τοῦ Παναγίου Πνεύματος, ἀφ' ἐνός μὲν «ἡ θεωρία τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων καὶ τῶν τῆς θείας φύσεως ἰδιωμάτων καλὴ τε καὶ ἀπταιστος, ἀνεπισηφελὴς τε καὶ σωτήριος γέγονε» ἀφ' ἑτέρου δὲ «τῆς θεολογίας ἀπταιστως ἐδρέψαντο καὶ μεταλαβόντες» γευθέντες τοῦ ξύλου τῆς ζωῆς «τὸν καρπὸν ἐξ αὐτοῦ μετέσχον καὶ τῆς ἐνθέου ζωῆς καὶ ὡς οἰκονόμοι πιστοὶ μετέδωκαν καὶ ἡμῖν τοῦ τρέφεσθαι ἐξ αὐτοῦ εἰς ζωὴν αἰώνιον»²⁵. Μὲ τὴν ἀσκητικὴ αὐτὴ ἐρμηνεῖα τοῦ Παραδείσου φαίνεται καθαρὰ ὅτι μόνον οἱ ἅγιοι Πατέρες, ἐπειδὴ ἀκολούθησαν τὴν ὀρθόδοξον καὶ ἀληθινὴν μέθοδον ἔχον ἀληθινὴν γνώσιν τῶν ἀνθρωπίνων καὶ θείων πραγμάτων, δηλαδὴ αὐτοὶ ἔχον τὴν ἀληθινὴν ἀνθρωπογνωσίαν καὶ θεογνωσίαν.

Τὸ συμπέρασμα αὐτῶν τῶν ἀναλύσεων εἶναι ὅτι ὁ ἄνθρωπος στὸν Παράδεισον θρῖσκόταν στὸν φωτισμὸ τοῦ νοῦ ποῦ εἶναι ἕνα εἶδος θεωρίας. Τὸ κοινὸ σημεῖο ὄλων τῶν Πατέρων, ποῦ ἀναφέραμε, εἶναι ὅτι ὁ φωτισμὸς τοῦ νοῦ, ποῦ εἶναι ἡ νοερὰ προσευχὴ, ἡ ὁποία γίνεται μὲ τὴν ἐνέργεια τοῦ Παναγίου Πνεύματος ἦταν ἡ φυσικὴ κατάστασις τοῦ Ἀδάμ. Ἔτσι πῶς καταλαβαίνουμε ὅτι ὁ Ἀδάμ χρησιμοποίησε περισσότερο τὴν λογικὴν, προσπάθησε νὰ ἐρμηνεύσῃ τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ μὲ τὴν ἀνθρώπινον διάνοιαν καὶ αὐτὸ ἐγένετο εἰς θάρος τοῦ νοός. Ἐπίσης ἐνῶ ἔπρεπε νὰ κραταιωθῆ στὸν φωτισμὸ τοῦ νοῦ καὶ νὰ περάσῃ ἐπιτυχῶς τὸ στάδιον τοῦ φωτισμοῦ, ὡστε νὰ φθάσῃ ἐν καιρῷ καὶ στὴν θεωρίαν τοῦ Θεοῦ, ἐκεῖνος διάσθηκε περισσότερο καὶ ἀκατάρτιστος καθὼς ἦταν ἔχασε τὸν φωτισμὸν. Ἡ δρώση τοῦ ξύλου τῆς γνώσεως τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ κακοῦ ἐγένετο γι' αὐτὸν θάνατος καὶ καταστροφή. Γι' αὐτὸ ἡ πτώσις τοῦ ἀνθρώπου δὲν ἦταν ἀπλῶς ἡ δρώση ἐνός καρποῦ, ἀλλὰ ἡ σύγχυσις τοῦ νοῦ μὲ τὶς λειτουργίαι τῆς λογικῆς, ἡ ἔξαψις τῆς λογικῆς εἰς θάρος τοῦ νοός καὶ ἡ ὑπολειψομένη ἢ ὁ σκοτασμὸς τοῦ νοός. Αὐτὴ εἶναι ἡ πατερικὴ ἐρμηνεῖα γιὰ τὴν πτώσις τοῦ ἀνθρώπου.

3) Ἡ ἀκαθαρση ἀπαραίτητη προϋπόθεσις γιὰ τὸν φωτισμὸν.

Ἔχω ἀναλύσει ἕως τῶρα ὅτι ὁ ἄνθρωπος πρὸ τῆς πτώσεως θρῖσκόταν στὸν φωτισμὸ τοῦ νοῦ καὶ ἔπρεπε νὰ φθάσῃ στὸ καθ' ὁμοίωσιν, ποῦ εἶναι ἡ θέωσις. Ἔτσι ὑπῆρχε ὁ φωτισμὸς καὶ ἡ δυνατότητα τῆς θεώσεως.

25. Ἐνθ' ἀνωτ., σελ. 142-150.

Ἀλλὰ μὲ τὴν πτώσις τοῦ ἀνθρώπου ἐπῆλθε ὁ σκοτασμὸς τοῦ νοῦ. Ἔπεσε ὁ Ἀδάμ ἀπὸ τὸ στάδιον τοῦ φωτισμοῦ καὶ περιήλθε στὴν ζόφωσις καὶ τὸν σκοτασμὸν. Αὐτὸς ὁ σκοτασμὸς στὴν πατερικὴ διδασκαλία λέγεται καὶ ἀκαθαρσία τοῦ νοῦ. Ὁ ἅγιος Μάξιμος μιλώντας γιὰ τὸ τί εἶναι ἀκριδῶς ἡ ἀκαθαρσία τοῦ νοῦ, γράφει ὅτι αὐτὴν τὴν ἀκαθαρσίαν δηλώνουν τέσσαρα πράγματα. Πρῶτον «τὸ γνῶσιν ἔχειν ψευδῆ», δεύτερον «τὸ ἀγνοεῖν τι τῶν καθόλου», τρίτον «τὸ ἐμπαθεῖς ἔχειν λογισμοὺς» καὶ τέταρτον «τὸ συγκατατίθεσθαι τῇ ἁμαρτίᾳ»²⁶. Ἄν ἀναλύσουμε τὰ χαρακτηριστικὰ γνωρίσματα τῆς ἀκαθαρσίας τοῦ νοῦ, θὰ δοῦμε ὅτι πρόκειται περὶ ἐκπτώσεως ἀπὸ τὸν φωτισμὸν, δηλαδὴ πρόκειται γιὰ τὸν σκοτασμὸν τοῦ νοῦ. Ἔτσι ἡ ψευδὴς γνώσις, ἡ ἀγνοία τοῦ Θεοῦ ὀλοκληρωτικὴ ἢ ἐπὶ μέρους, ἡ ὑπαρξὴ τῶν ἐμπαθῶν λογισμῶν καὶ ἡ συγκατάθεσις στὴν ἁμαρτίαν προϋποθέτουν ἀπώλεια τῆς θείας Χάριτος καὶ ἐπομένως ἐκπτώσις ἀπὸ τὸν φωτισμὸν τοῦ νοῦ. Αὐτὸ συνιστᾷ καὶ τὴν πνευματικὴν ἀλλοτρίωσις. Ὁ ὄρος ἀλλοτρίωσις χρησιμοποιεῖται ἀπὸ τὸν Μ. Βασίλειον ὁ ὁποῖος ὀρίζει τὴν ἁμαρτίαν ὡς «Θεοῦ ἀλλοτρίωσιν καὶ ἀποστροφὴν»²⁷.

(Συνεχίζεται)!

Ἄρχιμ. ΙΕΡΟΘΕΟΣ ΒΛΑΧΟΣ

Ἱεροκλήρως

Δ/ντῆς Νεότητος Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν

26. Φιλοκαλία, ἐκδ. Παπαδημητρίου, τόμος Β', σελ. 32 λδ'.

27. Μ. Βασιλείου ἔργα, ΕΠΕ, τόμος 8, σελ. 190.

ΝΕΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ

- * Ἐπισκόπου Ἀχελώου Εὐθυμίου, ΑΘΩΟΣ (ἀπάντησις σὲ 56 ἐρείσματα τῆς ἀπιστίας).
- * Πρωτοπρ. Γ. Μεταλληνοῦ, Η ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΜΕΣΑ ΣΤΟΝ ΚΟΣΜΟ.
- * Καθηγ. Βλασίου Φειδᾶ, ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΡΩΣΣΙΑΣ (1988 - 1988).
- * Ἐπικ. Καθηγ. Γ. Ἀντουράκη, Ο ΑΓ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΣΤΗ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΤΕΧΝΗ ΚΑΙ ΠΑΡΑΔΟΣΗ.

Ἐπανεκδόσεις

- * Ἀρχιμ. Ἐπιφ. Θεοδωροπούλου, ΑΓΙΑ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΗ ἘΒΔΟΜΑΣ (μὲ ἐρμηνεῖα, Ε' ἔκδοσις).
- * Καθηγ. Στυλ. Παπαδοπούλου, Η ΖΩΗ ἘΝΟΣ ΜΕΓΑΛΟΥ: Βασίλειος Καισαρείας (Β' ἔκδοσις).
- * Ἀρχιμ. Ν. Πρωτοπαπᾶ, ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΑΙ ΜΑΓΙΑ (Β' ἔκδοσις).

Η ΑΝΑΣΤΑΣΙΣ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ ΚΑΙ ΑΙ ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΚΑΙ ΑΥΤΗΣ ΣΥΝΕΠΕΙΑΙ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΑΠΟΣΤΟΛΟΝ ΠΑΥΛΟΝ*

4) Έσχατολογική έλπις - ανάστασις.

Η έσχατολογία, κατά τον άπ. Παύλον, συνδέεται και εξαρτάται εκ της χριστολογίας. Η αλήθεια αυτή βεβαιούται εκ των έσχατολογικών περι της αναστάσεως κειμένων, τα όποια έχουν χριστολογικόν υπόβαθρον. Η αξία του χρόνου δέν εύρίσκεται εις τό χρονικόν σημεϊον του τέλους, αλλά εις τό πρόσωπον του Ίησου (Κολ. 3,4). Η έσχατολογία ήρξατο με την ίδρυσιν της βασιλείας του Θεου επί της γης και ή σωτηριολογική αυτής δύναμις έφάνη κατ' έξοχην εις τό γεγονός της αναστάσεως του Κυρίου. Πρόκειται δέ να ολοκληρωθή συμφώνως με τάς προφητικές προρρήσεις κατά την Β' παρουσίαν του Κυρίου.

Έχοντες ύπ' όψει αυτήν την θεώρησιν της έσχατολογίας κατανοοϋμεν τό κείμενον της Α' προς Θεσσαλονικείς έπιστολής κεφ. 4, 13-18. Ο άπ. Παύλος τονίζει εις τους χριστιανούς Θεσσαλονικείς, ότι δέν πρέπει να ταράσσωνται και να άνησυχούν περι της αναστάσεως των προσφάτως αποθανόντων αδελφών των. Φαίνεται ότι έν εκ των έρωτημάτων των Θεσσαλονικέων άφεώρα εις την τύχην των ήδη «κεκοιμημένων» μελών της κοινότητος. Τι πρόκειται να συμβή με αυτά; Δέν θα παραστούν εις την παρουσίαν του Κυρίου; Οί ζώντες θα εύρίσκωνται εις καλύτεραν θέσιν; Ο άπ. Παύλος άπαντά εις τά έρωτήματα αυτά προβάλλων την έλπίδα ως χαρακτηριστικόν γνώρισμα των χριστιανών έν σχέσει προς τους λοιπούς, δηλαδή τους έθνικούς τους μή έχοντας έλπίδα, τονίζων την στενήν συσχέτισιν της αναστάσεως του Χριστου μετά της αναστάσεως των κοιμημένων χριστιανών (Α' Θεσ. 4,14)¹⁸.

Τό κείμενον έχει αποκαλυπτικές αντιλήψεις της εποχής εκείνης, όπως φανερώνουν αι εκφράσεις «έν σάλπιγγι Θεου καταθήσεται άπ' ουρανού», «άρπαγησόμεθα έν νεφέλαις εις άπάντησιν του Κυρίου εις άέρα», αλλά καθώς οι έρευνηται των αποκαλυπτικών θεμάτων παρατηρούν, ή αποκαλυπτική έσχατολογία δέν ταυτίζεται με την έσχατολογία του άπ. Παύλου. Οί αποκαλυπτικοί συγγραφείς έπίστευον εις την δελτίωσιν της

ζωής του ανθρώπου δια μέσου του χρόνου και άνέμενον την βασιλείαν του Θεου, ή όποία ήτο προσωρισμένη να δώση την ήθικην και λυτρωτικήν σημασίαν του χρόνου εις τό πρόσωπον των δικαίων¹⁹. Η ανάστασις κατά τους αποκαλυπτικούς αναφέρεται εις τους δικαίους, διότι ούτοι άνέμενον την νέαν ζωήν ως άμοιβήν της πιστότητος των εις τον Θεόν και της ύπομονής εις τά παθήματά των (Ένώχ 58,3)²⁰. Ούτως ό άπ. Παύλος περιγράφει την έγγυς προσδοκίαν του Κυρίου με την βοήθειαν αποκαλυπτικών παραστάσεων, άλλ' ό σκοπός αυτού είναι να τονίση ότι ό Χριστός θα έμφανισθή ως ό Κύριος, ό όποιος θα προσκαλέση τους τεθνεώτας χριστιανούς εκ των τάφων και θα τους ένωση με την κοινότητα των ζώντων εις ένα λαόν, ό όποιος θα ζήση αιωνίως πλησίον Του (Α' Θεσ. 4, 13-18).

Ός εκ τούτου αι αποκαλυπτικαι παραστάσεις χρησιμοποιούνται, διότι παρουσιάζουν την έσχατολογικήν έλπίδα δι' έξωτερικών σχημάτων και συντόμων εκφράσεων. Εις τό κέντρον όμως παραμένει ή αλήθεια και ή χριστολογική διατύπωσις της πίστεως «ει γάρ πιστεύομεν ότι Ίησους απέθανε και άνέστη, ούτω και ό Θεός τους κοιμηθέντας δια του Ίησου αξει σνν αυτός» (Α' Θεσ. 4,14).

Ούτω δια των αποκαλυπτικών παραστάσεων ό άπ. Παύλος αναπτύσσει την πραγματικότητα της μελλοντικής αναστάσεως των δικαίων και περιγράφει την έν Κυρίω δόξαν αυτών. Η δόξα αυτή παρουσιάζει την κατάστασιν της αναστάσεως των δικαίων, οι όποιοι θα έχουν θέαν του προσώπου του Κυρίου και θα συμμετέχουν εις τά αγαθά της αιωνίου μακαριότητος. Ο άπ. Παύλος αναφέρεται δια της αναστάσεως των δικαίων εις μίαν ολοκληρωμένην αποκατάστασιν του προσώπου αυτών. Τούτο σημαίνει και προϋποθέτει μίαν καθολικήν μεταμόρφωσιν του σώματος, τό όποϊον θα γίνη πνευματικόν, άφθαρτον και άθάνατον, καθώς ό άπόστολος των Έθνών εις άλλην έπιστολήν του αναφέρει (Α' Κορ. 15, 35-53)²¹. Ο δέ ενεργών και ό προσφέρων την πνευματικήν αυτήν άνάστασιν των σωμάτων των

19. Volz P., Die Eschatologie der jüdischen Gemeinde, σελ. 238. Παπατζανάκη Γ., μν. έργ., 1988, σελ. 59.

20. Ένώχ 58,3 «Διότι οι δικαιοι θα είναι έν τῷ φωτι του ήλιου και οι εκλεκτοι έν τῷ φωτι της αιωνίου ζωής. Και αι ήμέραι της ζωής αυτών θα είναι χωρίς τέλος και αι ήμέραι των άγιων θα είναι χωρίς αριθμόν».

21. Βλέπε: Στογιάννου Β., μν. έργ., Θεσ/νίκη 1977.

(*) Συνέχεια εκ της σελ. 293 του ύπ' αριθ. 7 τεύχους.

18. Χρυσοστόμου, 'Ομιλία Ζ' εις Α' Θεσ., MPG 62, 436 «Αναστάσεως μεν ούν πάντες απολαύσονται, φησίν έν δόξη δέ ου πάντες έσονται, άλλ', οι έν Χριστῷ». Πρβλ. Gramer J., VI, σελ. 361.

δικαίων θά είναι ο Κύριος, ο οποίος διά τής προσωπικής του αναστάσεως ἐνίκησε τόν θάνατον και ἐγένετο πρωτότοκος ἐκ τῶν νεκρῶν (Κολ. 1,18). Διό ο ἄπ. Παῦλος εἰς τὸ κείμενον τῆς Α' πρὸς Θεσσαλονικεῖς 4, 13-18 χρησιμοποιεῖ πεντάκις τὸν ὄρον «Κύριος» πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς χριστιανικῆς ἐλπίδος και παρηγορίας τῶν πιστῶν περὶ τῆς ἀναστάσεως τῶν νεκρῶν.

Ἡ παύλειος ἐσχατολογικὴ θεώρησις τῆς ἀναστάσεως δὲν παρέχει μόνον τὴν ἐλπίδα περὶ τῆς ἀναστάσεως τῶν κεκοιμημένων, ἀλλὰ προσφέρει ἀγαθὰ και εἰς τὴν παροῦσαν ζωὴν τῶν πιστῶν. Οὕτως ἡ ἀνάστασις θεωρημένη ἐκ τοῦ μέλλοντος προσφέρει εἰς τὴν ζωὴν τῶν ἀποστόλων και ὄλων τῶν πιστῶν θάρρος και ἀγωνιστικὴν δύναμιν πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν δυσκολιῶν και προβλημάτων τῆς χριστιανικῆς ζωῆς²². Τελικῶς δυνάμεθα νὰ παρατηρήσωμεν ὅτι ἡ ἐσχατολογικὴ σημασία τῆς ἀναστάσεως, κατὰ τὸν ἄπ. Παῦλον, εἶναι συνηφασμένη και μὲ τὴν πορείαν τῶν πιστῶν πρὸς τὴν τελειότητα και θέωσιν. Οὕτω κατανοοῦνται αἱ προτροπαὶ τοῦ ἀποστόλου, εἰς τὴν πρὸς Ρωμαίους ἐπιστολὴν του, πρὸς ἀσκήσιν ὑπὸ τῶν πιστῶν τῆς ἀρετῆς και τῶν ἔργων τῆς χριστιανικῆς φιλανθρωπίας και ἀγάπης²³. Ἡ πορεία αὐτῆ πρὸς τὴν τελειότητα ἔχει ὡς συνέπειαν τὴν σωτηρίαν τῶν πιστῶν, τὴν ὁποίαν ὀνομάζει ο ἄπ. Παῦλος πρόσκλησιν ἀπὸ τὸν Θεὸν πρὸς τὸν οὐρανὸν διὰ μέσου τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ (Φιλιπ. 3,14). Ὁ ἴδιος ο ἄπ. Παῦλος εἶναι βέβαιος, ὅτι θά λάβῃ μέρος εἰς τὴν ἀνάστασιν και δι' αὐτὸ προσπαθεῖ μὲ τὴν ζωὴν του νὰ ἀρέσῃ μόνον εἰς τὸν Χριστόν. Ἡ συμπεριφορὰ αὐτῆ και ὁ τρόπος τῆς ζωῆς τοῦ ἀποστόλου περιγράφεται εἰς τὴν Β' πρὸς Κορ. ἐπιστολὴν του (Β' Κορ. 5, 8-10. Προβλ. Φιλιπ. 3,11)²⁴.

22. Β' Κορ. 4,9-12 «διωκόμενοι ἀλλ' οὐκ ἐγκαταλείπομενοι, καταβαλλόμενοι ἀλλ' οὐκ ἀπολλύμενοι, πάντοτε τὴν νέκρωσιν τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ ἐν τῷ σώματι περιφέροντες, ἵνα και ἡ ζωὴ τοῦ Ἰησοῦ ἐν τῷ σώματι ἡμῶν φανερωθῇ. αἶψι γὰρ ἡμεῖς οἱ ζῶντες εἰς θάνατον παραδιδόμεθα διὰ Ἰησοῦν, ἵνα και ἡ ζωὴ τοῦ Ἰησοῦ φανερωθῇ ἐν τῇ θνητῇ σαρκὶ ἡμῶν. ὥστε ὁ μὲν θάνατος ἐν ἡμῖν ἐνεργεῖται, ἡ δὲ ζωὴ ἐν ὑμῖν». Προβλ. Ρωμ. 8,23.

23. Ρωμ. 13,11-14 «Και τοῦτο, εἰδότες τὸν καιρὸν, ὅτι ὥρα ἡμᾶς ἤδη ἐξ ὕπνου ἐγερθῆναι· νῦν γὰρ ἐγγύτερον ἡμῶν ἡ σωτηρία ἢ ὅτε ἐπιστεύσαμεν. ἡ νύξ προέκοψεν, ἡ δὲ ἡμέρα ἤγγικεν. ἀποθώμεθα οὖν τὰ ἔργα τοῦ σκότους και ἐνδυσώμεθα τὰ ὄπλα τοῦ φωτός. ὡς ἐν ἡμέρᾳ εὐσχημόνως περιπατήσωμεν, μὴ κώμους και μέθαις, μὴ κοίταις και ἀσελγείαις, μὴ ἐριδι και ζήλῳ ἀλλ' ἐνδύσασθε τὸν Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν, και τῆς σαρκὸς πρόνοιαν μὴ ποιῆσθε εἰς ἐπιθυμίαν».

24. Β' Κορ. 5,8-10 «θαρροῦμεν δὲ και εὐδοκοῦμεν μᾶλλον ἐκδημῆσαι ἐκ τοῦ σώματος και ἐνδημῆσαι πρὸς τὸν Κύριον. διὸ και φιλοτιμούμεθα, εἴτε ἐκδημοῦντες εἴτε ἐκδημοῦντες εὐάρεστοι αὐτῷ εἶναι». Φιλιπ. 3,11 «εἰ πως καταντήσω εἰς τὴν ἐξάνστασιν τῶν νεκρῶν».

Μετὰ τὰ ἀνωτέρω ἐκτεθέντα δυνάμεθα νὰ συμπεράνωμεν τὰ ἑξῆς:

Ἡ ἀνάστασις τοῦ Κυρίου, κατὰ τὸν ἄπ. Παῦλον, εἶναι ἀπόδειξις και ἐξασφαλίζει τὴν ἀνάστασιν ὄλων τῶν νεκρῶν. Ἡ σύγκρισις και ἡ ἀντιπαράθεσις τοῦ Χριστοῦ πρὸς τὸν Ἀδὰμ δεικνύει ὅτι ἡ χριστιανικὴ ἀνθρωπολογία ἀποτελεῖ συνέπειαν και εἶναι γέννημα τῆς χριστολογίας. Οὕτως ἡ ἀνθρωπολογία ἐκπληροῖ τὸν προορισμὸν της, ὅταν αὕτη ἐξετάζεται και θεωρεῖται ἀπὸ τὸ γεγονός τῆς ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου. Διότι ἡ ἀνάστασις τοῦ Κυρίου ἀπῆλλαξε τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν ἐκ τῶν δυνάμεων τῆς ἁμαρτίας και τοῦ πνευματικοῦ θανάτου και ἐχάρισεν αὐτῇ τὴν πνευματικὴν ἐλευθερίαν και υἰοθεσίαν και ὄλας τὰς δωρεὰς και τὰ χαρίσματα τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Ὡς ἐκ τούτου μόνον ἡ χριστιανικὴ ἀνθρωπολογία δύναται νὰ δώσῃ τὸ ἀληθινὸν νόημα και τὸν θεῖον προορισμὸν τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς, διότι ἔχει τοὺς καρποὺς τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ἧτοι τὴν ἀγάπην, χαρὰν, εἰρήνην, μακροθυμίαν, χρηστότητα, ἀγαθωσύνην, πίστιν, πραότητα, ἐγκράτεια ν (Γαλ. 5,22). Οἱ καρποὶ ἢ τὰ ἀγαθὰ αὐτά, κατὰ τὸν ἄπ. Παῦλον, ἀποδίδουν τὸ ἐπίγειον νόημα τῆς ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου και ἐξασφαλίζουν τὴν μελλοντικὴν ἀνάστασιν ὄλων τῶν δικαίων ἐντὸς τῆς κοινωνίας τῆς μακαριότητος και δόξης τοῦ Θεοῦ.

(Τέλος)

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΕΥΑΓ. ΠΑΠΑΤΖΑΝΑΚΗΣ, Δρ Θεολ.

Ἐπισκόπου
ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ Α. ΨΑΡΙΑΝΟΥ
Μητροπολίτου Σερβίων και Κοζάνης

Η ΘΕΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ

(Πενηνταδύο ὁμιλίες γιὰ τὴ θεία Λειτουργία.
"Οχι μόνον γιὰ τὸ λαό, ἀλλὰ και γιὰ τοὺς ἱερεῖς).

Ἔκδοσις Ἀποστολικῆς Διακονίας, σελίδες ιθ' + 438, δρχ. 650.

Βιβλιοπωλεῖο Δραγατσανίου 2 — Πλατεία
Κλαυθμώνος.

Γράφατε: Ἰασιού 1, 115 21 Ἀθήνα, τηλέφ.
722.8008.

Ο ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΥΠΟΛΕΩΣ ΑΓΙΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΚΑΙ Η ΠΕΡΙ ΑΥΤΟΥ ΥΜΝΟΓΡΑΦΙΑ*

'Απολογηθεῖσα ἡ ὄλη ἐγκωμιαστικὴ φρασεολογία τῆς 'Ακολουθίας, παρατίθεται κατωτέρω, κατὰ τὴν σειρὰν καὶ τὴν ἐκκλησιαστικὴν διάταξιν, τὴν ὁποῖαν ἀκολουθεῖ αὕτη:

«'Αθανασίας ἐπώνυμος» (α' προσόμ. 'Εσπερινού), «'Αθανασίου ἐφάμιλλος» (αὐτόθι), «δοχεῖον λαμπρὸν τοῦ πνεύματος» (αὐτόθι), «Χριστιανουπόλεως ποιμὴν» (αὐτόθι), «παντοδύναμος» (β' προσόμ. 'Εσπερ.), «προστάτης καὶ ἄρωγός» (αὐτόθι), «θαυματουργός» (γ' προσόμ. 'Εσπερινού), «κλεινός» (αὐτόθι), «ἀξιόγαστος πατήρ» (δ' προσόμ. 'Εσπερ.), «ἔγα ἐγκαλλώπισμα Γορτυνίας» (αὐτόθι), «στύλος ἁσείστος» (μονῆς Προδρόμου) (αὐτόθι), «πλοῦτος εὐποιΐας» (αὐτόθι), «μεγαλουργός» (Δοξαστικὸν 'Εσπερινού), «ἱεροφάντης θεσπέσιος» (α' ἰδιόμελον Λιτῆς), «πατήρ ἀγιώτατος» (α' ἰδιόμελ. Λιτῆς), «τοῦ Εὐαγγελίου κήρυξ διαπρύσιος» (β' ἰδιόμελ. Λιτῆς), «Κερκύρας βλάστημα» (γ' ἰδιόμελ. Λιτῆς), «Γορτυνίας καύχημα» (αὐτόθι), «ἱεροουργός τῆς Χριστιανουπόλεως» (αὐτόθι), «Χριστιανουπόλεως ποιμάντωρ» (αὐτόθι), «διάδοχος τῶν 'Αποστόλων» (α' στιχηρὸν 'Αποστίχων), «ἐνδοξος καὶ διαπρύσιος τοῦ Χριστοῦ θεράπων» (αὐτόθι), «ποιμὴν ἐγρήγορος» (αὐτόθι), «ἱεράρχης ἐνδοξος» (γ' στιχηρὸν 'Αποστίχων), «τῶν 'Αποστόλων ὁμόσκηνος» (Δοξαστ. 'Αποστίχων), «'Αγιος» ('Απολυτικίον), «Γορτυνίας καύχημα» (ἕτερον 'Απολυτικίον), «θεῖον ἀγλάισμα» (μονῆς Προδρόμου) (αὐτόθι), «θεομακάριστος» (α' κάθισμα), «μακάριος» (αὐτόθι), «σοφός» (β' κάθισμα), «Γορτυνίας φρουρός καὶ φύλαξ» (α' κάθισμα μετὰ τὸν Πολυέλαιον), «ἔρεισμα ἁσείστον» (μονῆς Προδρόμου) (αὐτόθι), «Χριστοῦ θεράπων» (ἰδιόμελον μετὰ τὸν Ν' Ψαλμόν), «Πατήρ στερόδος» (β' τροπαρ. Α' 'Ωδῆς), «ἰσάγγελος» (α' τροπαρ. Γ' 'Ωδῆς), «ἱερός» (β' τροπάριον Γ' 'Ωδῆς), «θεοφόρος» (α' τροπαρ. Δ' 'Ωδῆς), «τροφεὺς τῶν πενομένων» (β' τροπάρ. Δ' 'Ωδῆς), «ἰάσεων πλημύρα» (δ' τροπάρ. Δ' 'Ωδῆς), «ταχύς φυγαδευτῆς νοσημάτων» (αὐτόθι), «καύχημα καὶ προστατής» (μονῆς Προδρόμου καὶ Γορτυνίας) (δ' τροπάρ. Δ' 'Ωδῆς), «ἱεροουργός πανιερώτατος» (αὐτόθι), «ἀκέστωρ

(αὐτόθι), «ἐλατήρ ποικίλων νοσημάτων» (β' τροπαρ. Ε' 'Ωδῆς), «θαυματόβρυτος πηγὴ» (α' τροπαρ. ΣΤ' 'Ωδῆς), «ταχύτατος καὶ θερμὸς ἀντιλήπτωρ» (Κοντάκιον), «φαινὸς φαστήρ τῆς 'Εκκλησίας» (Οἶκος), «ἀτῆρος Χριστοῦ» (αὐτόθι), «τοῦ Εὐαγγελίου διαπρύσιος κήρυξ» (γ' τροπαρ. Ζ' 'Ωδῆς), «τοῦ Χριστοῦ ὑπογραμμός» (αὐτόθι), «τῶν πενομένων τροφεὺς» (αὐτόθι), «πενήτων καὶ γυμνῶν τροφεὺς καὶ προστατής» (δ' τροπάρ. Η' 'Ωδῆς), «διόρθωσις ἀκριβῆς τῶν ἁμαρτανόντων» (αὐτόθι), «τυφλῶν ποδηγέτης» (δ' τροπάρ. Θ' 'Ωδῆς), «σεπτὸς 'Ιεράρχης... Χριστιανουπόλεως» ('Εξ-αποστειλάριον), «υπέρκalos ποιμὴν» (αὐτόθι), «προστάτης Γορτυνίων» (αὐτόθι), «καλλίγονον θρέμμα Κερκύρας» (α' προσόμ. τῶν Αἰώνων), «ἐκμαγεῖον τοῦ σκεύους τῆς ἐκλογῆς» (γ' προσόμ. τῶν Αἰώνων), «τῶν Γορτυνίων προπύργιον ἄρραγές» (δ' προσόμ. τῶν Αἰώνων), «φρουρός ἀκαταμάχητος» (αὐτόθι), «κλεινός» (α' μεγαλυνάριον), «Γορτυνίων σθένος ἀκαταμάχητον» (αὐτόθι), «ἀπροσμάχητος βοηθός» (β' μεγαλυνάρ.), «λειτουργός Κυρίου» (αὐτόθι).

'Απὸ ἀπόψεως μέτρου οἱ ὕμνοι τῆς ἀκολουθίας εἶναι εὐρυθμοί, δὲν ἔχουν ἀνάγκη μακροτέρου λόγου διότι βασίζονται, ὡς εἴπομεν, εἰς γνωστὰ πρότυπα, (προσόμοια) ἐκ διαφόρων ἤχων. 'Απὸ ἀπόψεως ἔμνοι ἐννοιοῦν, παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι ὁ ὕμνογράφος κινεῖται στερεοτύπως περὶ τὸ αὐτὸ πρόσωπον, ὅπως ἀποδεικνύεται καὶ ἐκ τῆς παρατεθείσης ἐγκωμιαστικῆς φρασεολογίας, παρουσιάζουν ἐνδιαφέρουσαν ποικιλίαν ἐκφράσεως καὶ πλοῦτον λεξιλογίου. Οὕτω πιστοῦται, ὅτι γενικῶς ἀπὸ γλωσσικῆς ἀπόψεως ἡ ὄλη 'Ακολουθία ἔχει ἰδιαιτέρον ἐνδιαφέρον. Οἱ ὕμνοι δὲν ἔχουν γραφῆ εἰς ἄκαμπτον ἀρχαῖζουσαν γλῶσσαν, πολὺ μᾶλλον δὲν ἐγγίζουσαν τὴν κοινὴν καθομιλουμένην, ἢ τὴν λαϊκὴν γλῶσσαν. Πρόκειται περὶ τῆς γνωστῆς μορφῆς γλώσσης τῆς ἐκκλησιαστικῆς ὕμνογραφίας, ἢ ὅποια χρησιμοποιεῖ, ὡς γνωστόν, ὁμηρικῆς, ἀττικῆς, ἀλλὰ καὶ ἄλλας κοινοτέρας λέξεις καὶ ἐκφράσεις. 'Η λογιότης καὶ τὸ ὑψηλὸν ἐπίπεδον τῆς γλωσσικῆς παιδείας τοῦ Μαρτίνου εἶναι προφανῆς. 'Ενδεικτικῶς παραθέτομεν τὰς ἀκολουθίους ἐκφράσεις ἐκ τῆς ἀκολουθίας αὐτοῦ: «εὐδίας οὐσαν ἀναπλέων» (β' προσόμ. 'Εσπερινού), «ἀλολύζουσαν γοερωῶς» (Δοξαστ. 'Εσπερινού), «ὡς ἀργαλέος ἐστὶν ὁ δρόμος τῆς ἀρετῆς» (γ' ἰδιόμελ. Λιτῆς), «Χριστιανουπόλεως ποιμάν-

(*) Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 240 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 6 τεύχους

τω ρ» (αὐτόθι), «μολπὴν σοι προσάγοντα» (α' τροπάρ. Α' Ὁδῆς), «ἄρδην ἐξάλειψον» (τὰς ἐκτροπὰς) (αὐτόθι), «πατήσας τὰ ἐνεδρα» (τοῦ ἐχθροῦ), (β' τροπάρ. Α' Ὁδῆς), «ἀκέστορα ἔχει σε ἡ Προδρόμου μονή» (δ' τροπάρ. Δ' Ὁδῆς), «ροώδης φύσις κόσμου» (Θεοτοκίον Δ' Ὁδῆς), «ἐλατήρ πέλεις ποικίλων νοσημάτων» (β' τροπάρ. Ε' Ὁδῆς), «ὕγρὰν ἀχμῶσαν σαῖς εὐχαῖς ποιεῖς σὺ τὴν γῆν» (δ' τροπάρ. Ε' Ὁδῆς), «ὄπως ὕμνήσω ἀριπρεπῶς τὸν χθιζᾶ τε καὶ πρῶιζα⁴⁰ ἐκ Κερκύρας ἀνατείλαντα» (Ὀϊκος), «καταφρονήσας τῶν γεηρῶν» (αὐτόθι), «ὀχαυμενίαις... πυκναῖς...» (α' τροπάρ. Ζ' Ὁδῆς), «τῶν ἀκαθάρτων λογισμῶν τοῖς βελέμενοις» (Θεοτοκίον Ζ' Ὁδῆς), «ραθάμιγγες κόνεως» (α' τροπάρ. Η' Ὁδῆς), «φαιδράς καὶ αἰγληέσσας ἀστράπτει τὰς μαρμαρυγὰς (Δοξαστ. Αἰῶν) κλπ.

Ἐσαύτως ἀρχαιοπρεπῆς εἶναι καὶ ὁ τρίτος συναξαριστικὸς 16σύλλαβος στίχος: «Ἄλτο ἄημα φασεσφόρον νῦν γε Ἀθανασίοιο».

Ἐκφράσεις ὡς αἱ ἀνωτέρω δηλοῦν ἀσφαλῶς οὐ μόνον γλωσσικὴν παιδείαν καὶ σπανίαν ἐλληνομάθειαν, ἀλλ' ἐν ταυτῷ ποιητικὴν ἔμπνευσιν καὶ τέχνην, διὰ τῆς ὁποίας ὁ Μαρτῖνος συνθέτει, ἐν ἄρτιον σχεδὸν ποιητικὸν σύνολον ἀπὸ ἀπόψεως μορφῆς καὶ πληρότητας διανοημάτων.

Ἀσφαλῶς δὲν λείπουν ἀπὸ τὴν ἐν λόγῳ Ἀκολουθίαν κοινότυποι καὶ τετριμμένα ἐκφράσεις, προφανῆς δ' εἶναι ἡ μίμησις ἢ ἀναχώνευσις γνωστῶν καὶ καθιερωμένων ὕμνογράφων. Τοῦτο ὅμως εἶναι σύνηθες, ἀπαντῶμενον εἰς ὅλους τοὺς μετὰ τὸν 10ον αἰ. ὕμνογράφους, ὅτε ἀρχίζει ἢ παρακμὴ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ὕμνογραφίας⁴¹.

Τέλος ἀξίζει νὰ σημειωθῇ καὶ ἡ ἐπιδεξία, ἐκ μέρους τοῦ ὕμνογράφου, χρῆσις διαφόρων σχημάτων λόγου, ἰδιαίτερος μάλιστα τῆς παρηγήσεως, ὡς εἰς τὸν ἀκόλουθον ὕμνον:

«Παρθένος ἀληθῶς πρὸ τοῦ τόκου, Παρθένη
Παρθένος ἀληθῶς ἐν τῷ τόκῳ, Παρθένη,
Παρθένος ἀειπάρθενος μετὰ τόκου διέμεινας,
καὶ Παρθένον Σὲ ὁμολογοῦμεν, [Παρθένη,
καὶ ἐλπίζομεν ἐν σοὶ Παρθένη, [σωθῆναι,

Κυρία Ἀειπάρθενε».
(Κάθισμα Θεοτοκίον τοῦ Ὁρθρου).

Κατὰ τὸ ἔτος 1910, ὁ Ἰωάννης Μαρτῖνος, ἐπισκοπὸς ὦν Γόρτυνος καὶ Μεγαλοπόλεως, ἐπραγματοποίησε καὶ γ' ἐκδοσὴν τῆς ἀκολουθίας αὐτοῦ, μετὰ τὸν: «Ἀκολουθία τοῦ ἐν ἁγίοις Πατρὸς ἡμῶν Ἀθανασίου ἐπισκόπου Χριστιανουπόλεως» καὶ μετὰ τὴν ἀκόλουθον ἀφιέρωσιν:

«Σοὶ τῷ τοῦ Χριστοῦ ἐνθέῳ Ἱερ-
[ἀρχη
καὶ θαυματουργῷ πατρὶ Ἀθανασ-
[σίῳ
πρόφρων ταύτην προσφέρω [ὕ-
μνωδίαν
ὁ ἐπίσκοπος Γόρτυνος Ἰωάννης».

Ἡ ἐκδοσις αὕτη δὲν παρουσιάζει ἀξιολόγους διαφορὰς ἀπὸ τὴν προηγουμένην. Συγκεκριμένως ἀπὸ τὴν γ' ἐκδοσὴν παραλείπεται, ὀρθῶς, τὸ ἐν ἐκ τῶν δύο ἀπολυτικίων τοῦ ἁγίου «τῆς Κερκύρας τὸν γόνον...» καὶ εἰς τὸ α' μετὰ τὸν Πολυέλιον κάθισμα ἡ φράσις «...τῆς λοιμικῆς καὶ τῶν δεινῶν καὶ πάσης ἄλλης θλίψεως...» ἀναγράφεται ὡς ἀκολούθως: «...παντοδαιπῶν ἀσθενειῶν καὶ πάσης ἄλλης θλίψεως...». Ἡ διόρθωσις εἶναι εὐλογος, ἐπειδὴ ὑπηρετεῖται ἡ ἱστορικὴ ἀλήθεια, καθ' ὅσον οὐδαμοῦ ἀναφέρεται ὅτι ἐνέσκηψέ ποτε (λοιμικῆ) νόσος ἀνὰ τὴν ἐπαρχίαν. Ἐσαύτως, ἀπὸ τυπογραφικὴν ἀβλεψίαν, προφανῶς, παραλείπεται ἀπὸ τὴν γ' ἐκδοσὴν ἡ λέξις «εὐώδους» εἰς τὸ β' προσόμοιον τῶν Αἰῶν, ἀπαραίτητος διὰ τὴν μετρικὴν τοῦ στίχου καὶ τὴν πληρότητα τοῦ νοήματος.

Μετὰ τὸ τέλος τῆς ὅλης Ἀκολουθίας ὁ Μαρτῖνος εἰς τὴν γ' ἐκδοσὴν παραθέτει σημειῶσιν ἀναφερομένην εἰς τυπικὴν διάταξιν περὶ τῶν ψαλλομένων Θεοτοκίων ἢ Σταυροθεοτοκίων, «ὅτε τὸ Πάσχα γίνεται πρωιμώτατον καὶ συμβαίνει παύεσθαι τὸ Πεντηχοστάριον, κατὰ τὴν 17ην τοῦ μηνὸς Μαΐου».

Οὐσιαστικαὶ ὅμως διαφοραὶ παρατηροῦνται εἰς τὴν παρατιθεμένην, μετὰ τοὺς στίχους τοῦ Συναξαρίου, βιογραφίαν τοῦ ἁγίου Ἀθανασίου, ὅπου, εἰς τὴν γ' ἐκδοσὴν, ἔχομεν γλωσσικῶς καὶ νοηματικῶς ἐν πληρέστερον κείμενον. Εἰς τὴν ἐν λόγῳ βιογραφίαν ὁ Μαρτῖνος παραθέτει καὶ ἄλλας, ἀμαρτύρους βεβαίως, θαυματουργικὰς ἐνεργείας τοῦ ἁγίου, τὰς ὁποίας ἡ παράδοσις ἔχει διασώσει καὶ αἱ ὁποιαὶ εἶχον παραλειφθῆ ἀπὸ τὰς προηγουμένας ἐκδόσεις.

Πέρα τῶν ὡς ἄνω αὐτοτελεῶν ἐκδόσεων ἡ Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου Ἀθανασίου περιελήφθη εἰς τὸ Μηναῖον μηνὸς Μαΐου, ἐκδοσις Σαλιβέρου, μετὰ συντομωτάτου συναξαρίου. Παρατίθεται αὕτη εὐθὺς μετὰ τὴν ἀκολουθίαν τῶν ἁγίων Ἀποστόλων Ἀνδρονίκου καὶ Ἰουνίας, τιμωμένων ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας τὴν 17ην Μαΐου.

Τέλος τὴν Ἀκολουθίαν τοῦ Μαρτίνου ἀνετύπωσεν ἐν Ἀθήναις τὸ ἔτος 1965 ἐκ τῆς γ' ἐκδόσεως αὐτῆς, διὰ τὰς ἀνάγκας τῶν κατοίκων τῆς ἐνορίας του, ὁ εὐλαβέστατος ἐφημέριος Χριστιάνων π. Ἀθανάσιος

40. Πρβλ. Ὁμήρου Ἰλ. Β' 303-304: «Χθιζᾶ τε καὶ πρῶιζ' ὄτ' ἐς Αὐλίδαν νῆες Ἀχαιῶν ἠγερέθοντο κακὰ Πριάμῳ...».

41. Νικ. Β. Γωμαδάκη, Ἡ ἐκκλησιαστικὴ μας ποίησις καὶ Ρωμανὸς ὁ Μελωδός, «Ἐκκλησία» τ. ΛΑ' (1954) σ. 375.

Κωνσταντόπουλος, χωρίς όμως να γίνεται ουδεμία αναφορά εις τὸ ὄνομα τοῦ ὕμνογράφου.

Συμπερασματικῶς δυνάμεθα νὰ εἰπώμεν ὅτι ὁ Ἰωάννης Μαρτῖνος διέθετεν ὄλα τὰ ἐφόδια καὶ εἶχε τὴν εὐχέρειαν διὰ τὴν σύνταξιν τῆς ἀσματικῆς ἱερᾶς Ἀκολουθίας του εἰς τὸν Χριστιανοπούλεως ἅγιον Ἀθανάσιον. Καὶ ὄχι μόνον τοῦτο, ἀλλὰ δι' αὐτῆς ἐπέβαλεν ὡς ἐλέγχθῃ τὸν ἱεράρχην εἰς τὸν Ἀρκαδικὸν χῶρον ὡς ἅγιον, διερμηνεύσας τοιουτοτρόπως τὴν, ὑπὸ τῆς κοινῆς ἐκκλησιαστικῆς συνειδήσεως τῆς ἐπαρχίας, αὐθόρμητον ἀναγνώρισιν τῆς ἀγιότητός του.

Εἰς γενικὴν τώρα θεώρησιν τῆς Ἀκολουθίας πρέπει νὰ παρατηρήσωμεν τὰ ἑξῆς:

Πρῶτον: Ἡ Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου, ὅπως κάθε Ἀκολουθία, πρέπει πρῶτον νὰ κριθῇ ἐξ ἐπόψεως μορφῆς. Καθὼς ἀνεφέρθη ἡ Ἀκολουθία περιέχει ποιητικὰ γνωρίσματα, ἐπομένως ὡς ἔργον μορφῆς εἶναι ποιητικὸν κείμενον ἀξίας, ἔχει πρωτοτυπία, πηγαιὰν ἐμπνευσιν καὶ δύναμιν ἐκφράσεως, ὡστε ἀφ' ἐνός νὰ ἐγκωμιάζῃ κατ' ἀξίαν τὸν τιμώμενον ἅγιον, ἀφ' ἑτέρου διὰ τῶν ἐγκωμίων νὰ φρονηματίζῃ τοὺς τιμῶντας αὐτὸν πιστοὺς με ὀυσιαστικὴν καὶ θρησκευτικὴν ἐπιχειρηματολογίαν.

Δεύτερον: Ὡς πρὸς τὸ ὕλικόν ποὺ χρησιμοποιεῖ, δηλ. ὡς πρὸς τὸ καθαρὸν περιεχόμενον τῆς Ἀκολουθίας, βασικῶς ὁ ὕμνογράφος παρακολουθεῖ τὰ ἀγιολογικὰ κείμενα. Καὶ συγκεκριμένα ἐπιλέγει ἀπὸ τὴν ὕλην τοῦ Συναξαρίου τὰ πλέον πρόσφορα στοιχεῖα τοῦ βίου του· οὕτω πως:

α) Ἐπικαλεῖται τὰς ἀρετὰς τοῦ τιμωμένου (εὐσεβῆς-ἐγκρατῆς-ἀσκητικὸς-ἀληθῆς ποιμὴν-φιλόανθρωπος - διαφυλάξας τὸν τῆς παρθενίας χιτῶνα-ἀρνητῆς τῶν ἐγκοσμίων κλπ.).

β) Μνημονεύει πατρίδα τοῦ ἁγίου τὴν Κέρκυραν καὶ συχνότερον ἐκ τῆς μητροπολιτικῆς ἐπαρχίας του τὴν Γορτυνίαν καὶ τοὺς Γορτυνίους.

γ) Ἐπικαλεῖται τὰ θαύματα τοῦ ἁγίου γενικῶς καὶ ἀορίστως καὶ διὰ συγκεκριμένης μνείας μερικὰ ἐξ αὐτῶν.

δ) Ἐμπνέεται ἀπὸ τὴν τιμίαν κάραν τοῦ ἁγίου, προσκαλεῖ τοὺς πιστοὺς νὰ ἀσπασθοῦν τὸ μυρίπνοον σκῆνος, ψέγει τοὺς συλλήσαντας τὰ θεῖα λείψανα, καλεῖ τοὺς πιστοὺς νὰ τιμῆσουν παικιλοτρόπως τὸν ἅγιον.

ε) Ἰκετεύει τὴν συμπαράστασιν τοῦ ἁγίου νὰ πρεσβεύῃ πρὸς τὸν Θεὸν ὑπὲρ τῶν τιμώντων αὐτόν, ὡς ἔχων παρησίαν ἐνώπιον Αὐτοῦ καὶ δὴ ὅταν ὁ Κτίστης κρίνῃ τὰ Ἔθνη, «Λιπάρησον, ἵνα ρυσθῶ τῆς γεένης καὶ τοῦ σκόληκος». Τὸ μόνον στοιχεῖον ὅπου ὁ προσεκτικὸς ὕμνογράφος ἀποδίδει εἰς τὸν ἅγιον τιαυτήν δύναμιν.

Τρίτον: Δὲν χρησιμοποιεῖ ἱστορικὰ στοιχεῖα ἀπὸ τὸν βίον καὶ τὴν δρᾶσιν τοῦ ἁγίου, διότι δὲν τὰ γνωρίζει. Καὶ ἂν τὰ ἐγνώριζε, ζήτημα εἶναι ἂν θὰ ἐχρησιμοποιοῦσε τὰ οὐσιώδη. Ἐν τσοούτω, εἰς ἓνα τροπάριον, τὸ Δοξαστικὸν τῶν Ἀποστίχων τοῦ Ἐσπερινοῦ (εἶναι εἰς ἕχον Γ', δὲν ἀκολουθεῖ πρότυπον

ἀλλ' εἶναι ἰδιόμελον πρωτοτύπου μορφῆς), ὁ ὕμνογράφος συνοψίζει τὰ κύρια γνωρίσματα τοῦ ἐγκωμιαζομένου καὶ ὡσὰν νὰ διαισθάνεται, ἐπαινεῖ μίαν τοῦ ἐπισκόπου σπουδαίαν ἀρετὴν. Μεταφέρω τμῆμα τοῦ Δοξαστικοῦ:

«Λαμποφανῆς καὶ πανένδοξος ἐπέφανεν νῦν ἡ μνήμη σου Ἀθανάσιε. Ἀγγελικῶς γὰρ βιώσας, ἐν μέσῳ τύρβης τῆς κοσμικῆς, τὸ χεῖρον τῷ κρείττονι καθυπέταξας καὶ τὴν σὴν ποίμνην ἀόκνως τῶν κακοδόξων αἰρετικῶν ἄτρωτον διεφύλαξας. Ὁθεν τῶν τῆδε ὑπεραρθεῖς, τῶν Ἀποστόλων ὁμόσκηνος γέγονας...».

Ὁ στέφανος εἰς τὴν κεφαλὴν τοῦ ἁγίου ἐκ λίθων τιμίων εἶναι ἀκριβῶς τοῦτο, ὅτι ἐστάθη ὄρθιος, φύλαξ τῆς Ὁρθοδοξίας κατὰ τὰς χαλεπὰς ἡμέρας. Καὶ τσοσὸν ὠραῖα, ἀπαξ μόνον, τὸ ἐκφράζει ὁ ὕμνογράφος.

Τὸν Χριστιανοπούλεως ἅγιον Ἀθανάσιον ἐξῆμνησε, με πλήρη ἀσματικὴν ἀκολουθίαν καὶ ὁ μοναχὸς τοῦ ἁγίου Ὁρους π. Γεράσιμος Μικραγιαννανίτης, ἐξεδόθη δ' αὐτὴ ἐν Ἀθήναις τὸ 1968, ἐκ σελίδων 42, προνοία τοῦ ἐκ Πατρῶν μακαριστοῦ Μητροπολίτου Γόρτυνος καὶ Μεγαλοπόλεως Εὐσταθίου Εὐσταθοπούλου (δημοσιευθεῖσα κατὰ τὸ ἔτος 1967 εἰς τὸ περιοδικὸν «Ἐφημέριος»).

Πρόκειται περὶ συνήθους ὕμνογραφικῆς συνθέσεως, χωρὶς ἰδιαιτέραν φροντίδα καὶ πρωτοτυπία, με κοινοτύπους ἐκφράσεις ἀναφερομένας εἰς τὴν κλίσιν τοῦ ἁγίου, εἰς τὴν ἔνθεον βιοτήν, τὴν ποιμαντορικὴν του διακονίαν καὶ εἰς τὰς θαυματουργικὰς ἐνεργείας τῶν λειψάνων αὐτοῦ. Καίτοι ἡ Ἀκολουθία αὐτὴ ἐξεδόθη 80 ἔτη μετὰ τὴν ἀ' ἐκδοσιν τῆς Ἀκολουθίας τοῦ Μαρτίνου, ἐν τούτοις παρατίθεται ἐν αὐτῇ ὁ βίος τοῦ ἁγίου, ὅπως ἐγράφη τὸ πρῶτον ὑπὸ τοῦ Μαρτίνου, με βᾶσιν τὰς σωζομένας παραδόσεις καὶ συνεπῶς με ἀνακριβείας, ἐνῶ ἐν τῷ μεταξύ εἶχον γραφῆ τεκμηριωμένα ἐπαρκῶς ἱστορικὰ μελέται περὶ τοῦ Ἀθανασίου, αἱ ὅποια ὄμως οὐδόλως ἐτέθησαν ὑπ' ὄψει τοῦ ἀσκητοῦ Ἀγιορείτου ὕμνογράφου. Τοῦτο παρετήρησεν ὁ Τάσος Γριτσόπουλος⁴², χαρακτηρίσας σὺν τοῖς ἄλλοις, «ἀσέβειαν τὴν ἀντικατάστασιν τῶν παλαιῶν καλῶν Ἀκολουθιῶν — καὶ ἐν προκειμένῳ τοῦ Μαρτίνου — διὰ νέων»⁴³.

Φαίνεται ὄμως ὅτι ὁ φιλόπνοος ὕμνογράφος τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας π. Γεράσιμος Μικραγιαννανίτης εἶχεν ἀσχοληθῆ ὕμνογραφικῶς πολὺ ἐνωρίτερον με τὸν ἅγιον Ἀθανάσιον, διότι εἰς τὸν

42. Τάσου Ἀθ. Γριτσοπούλου, βιβλιοκρισία τῆς Ἀκολουθίας «Πελοποννησιακὰ», τ. Ζ' (1970), σ. 448.

43. Τάσου Ἀθ. Γριτσοπούλου, «Πελοποννησιακὰ», τ. ΙΔ' (1981), σσ. 368-369, τ. Ζ' (1970) σ. 436. Πρβλ. καὶ Θεοφίλου Καναβοῦ, Μητροπολίτου Γόρτυνος καὶ Μεγαλοπόλεως, Συναξάριον καὶ Ἀκολουθία νεομαρτύρων ποὺ τιμῶνται εἰς Ἀρκαδίαν. Πρακτικὰ Α' Συνεδρ. Ἀρκαδικῶν Σπουδῶν, Ἐν Ἀθήναις 1977, σσ. 21-22.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΑ

«Έτος Ἀρχιεπισκόπου Δαμασκηνού».

Ἐπὶ τῇ συμπληρώσει ἐκατονταετίας περὶπου ἀπὸ τῆς γεννήσεως καὶ τεσσαρακονταετίας ἀπὸ τῆς ἐν Κυρίῳ κοιμήσεως τοῦ μακαριστοῦ Ἀρχιεπισκόπου Δαμασκηνού (Παπανδρέου) ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ναυπάκτου καὶ Ἀγίου Βλασίου κ. Ἀλέξανδρος, δρομώμενος ἐκ τοῦ γεγονότος, ὅτι ὁ ἀείμνηστος οὗτος Προϋπεράρχης ὑπῆρξε «γνήσιος γόνος τῆς Ναυπακτίας», εἶχε τὴν πρωτοβουλίαν νὰ κηρύξη τὸ ἔτος 1989 ὡς «Ἔτος Ἀρχιεπισκόπου Δαμασκηνού».

Ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος πρωτοβουλία εἶναι ἀξιέπαινος, δοθέντος, ὅτι ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Δαμασκηνός κατὰ μὲν τὸν Παναγιώτατον Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην κ. Δημήτριον «μετ' ἐνθέου ζήλου καὶ λίαν δοκίμως διεξήγαγε τὴν πηδαλιουχίαν τῆς Ἀγιωτάτης Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος εἰς καιροὺς δυσχειμέρους καὶ ἀνέλαβε τὴν πνευματικὴν καὶ ἄλλην μέριμναν τοῦ ἐν ἑλλαδικῷ χώρῳ Χριστιεπωνύμου πληρώματος», κατὰ δὲ τὸν Μακ. Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Σεραφεῖμ ὑπῆρξε «μέγας ἱεράρχης καὶ ἐθνικὸς ἀνὴρ, εἰς τὸν ὁποῖον ἡ νεωτέρα Ἑλλὰς ὀφείλει πολλὰς καὶ μεγάλας ὑπηρεσίας εἰς περιόδον λίαν κρίσιμον».

Ὡς ἀναφέρει καὶ ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ναυπάκτου κ. Ἀλέξανδρος ἐν ἐγκυκλίῳ αὐτοῦ, ἥτις ἐδημοσιεύθη εἰς τὸ ὑπ' αὐτοῦ ἐκδιδόμενον περιοδικὸν «Ἐκκλησιαστικὴ Ναῦς», «ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Δαμασκηνός

νὸς ὑπῆρξε Μεγάλος. Πράγματι Μεγάλος. Ἄνδρας ἱκανὸς γιὰ νὰ διεξαγάγῃ μάχες, πὸν οἱ κοινοὶ ἄνθρωποι δύσκολα ἀντέχουν. Αὐτὸς ἀπέδειξε ὅτι ἦταν ἕνας θράχος ἀξεπέραστος ἀπὸ τὰ κύματα πὸν ἔστειλε λυσσαλέα ἐπάνω του ἢ λαίλαπα τῶν ἀνθρωπίνων μικροτήτων τῆς ἐχθρικῆς Κατοχῆς, τῶν πολιτικῶν ἀνταγωνισμῶν καὶ τῆς ζούγκλας πὸν γεννιέται μέσα ἀπὸ τὶς ἀνθρώπινες ἀντιπαραθέσεις. Μέσα ἀπὸ τὸν κυκλώνα αὐτόν... ἔβγαине πάντα ζωντανὸς καὶ δυναμικὸς, ἔτσι κι ἂν ταλαιπωρημένος ἢ τραυματισμένος ἀπὸ τὴν τιτάνια προσπάθειά του. Προσπάθεια, πὸν δὲν εἶχε τίποτε ποτὲ νὰ κάμῃ μὲ προσωπικά του ὀφελήματα, ἀλλὰ πάντα μὲ τὰ πνευματικά, ἐθνικά καὶ βιοτικά δικαιώματα τοῦ Λαοῦ του».

Χαίρομεν, διότι ὀλόκληρον τὸ πρῶτον τεῦχος τοῦ μνημονευθέντος περιοδικοῦ, περιέχον ἐξαιρετοὺς συνεργασίας, εἶναι ἀφιερωμένον εἰς τὸν Ἀρχιεπίσκοπον Δαμασκηνόν καὶ διότι ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ναυπάκτου καὶ Ἀγ. Βλασίου κ. Ἀλέξανδρος ἔχει προγραμματίσει διαφόρους ἐκδηλώσεις καὶ μεγαλυτέρας ἐκδόσεις πρὸς προβολὴν τοῦ μεγάλου ἐκκλησιαστικοῦ ἀνδρός.

Χρυσοῦν Ἰωβηλαῖον.

Ἡ συμπλήρωσις πενήκοντα ἐτῶν ηῤολογημένης παρὰ Θεοῦ καὶ ἀκτινοβόλου ἱερατικῆς ζωῆς καὶ διακονίας τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Πατρῶν κ. Νικοδή-

κατάλογον ἀγιορειτικῶν χειρογράφων⁴⁴ τῶν ἐν τῇ Καλύβῃ «ὁ Τίμιος Πρόδρομος τοῦ πατρῷ Μελετίου» ἀποκειμένων, ἀναφέρεται ὁ ὑπ' ἀριθμ. 793 κωδὶξ Γερασίμου μοναχοῦ Δροβιανίτου (ὁ π. Γεράσιμος ἐγεννήθη ἐν τῷ χωρίῳ Δροβιάνῃ τῆς ἐπαρχίας Δελβίνου τῆς Βορείου Ἡπείρου, ἐξ οὗ καὶ Δροβιανίτης)⁴⁵, τοῦ ἐν τῇ καλύβῃ ταύτῃ ἐγκαταβιούντος καὶ ἀσκουμένου, εἰς τὸν ὁποῖον περιέχονται νέαι ἀκολουθίαι ὑπ' αὐτοῦ ἐκπονηθεῖσαι χάριν διαφόρων φιλεόρτων μοναχῶν καὶ λαϊκῶν. Εἰς τὸν κώδικα τοῦτον, μεταξὺ τῶν ἄλλων, περιλαμβάνεται καὶ Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου Ἀθανασίου Χριστιανουπόλεως, ἡ ἐκδοθεῖσα προφανῶς ἐν Ἀθήναις τὸ ἔτος 1968, ἐνῶ εἰς τὸν ὑπ' ἀριθμ. 796 κώδικα περιέχονται «Οἴκιοι» 24 εἰς τὸν αὐτὸν ἅγιον Ἀθανάσιον, ἐξ ὧν γνωρίζομεν, ἀνέκδοτοι μέχρι σήμερον.

44. Ἐδημοσιεύθη ὑπὸ Εὐλογίου Κουρίλα, «Θεολογία» τ. ΚΑ' (1950), σσ. 325 κ.έ.

45. Γεράσιμος Μοναχὸς ὁ Μικραγιαννανίτης, Μία 40ετία ὑμνογραφικῆς διακονίας..., ἐν Ἀθήναις 1971, σ. 11.

Τέλος, σημειοῦμεν ὅτι ἀπὸ τὸν ἐκδοτικὸν οἶκον τῶν Πατρῶν «Τούλας-Μαυράκος» ἐξεδόθη ἀνωνύμως ἐν Πάτραις καὶ ἄνευ χρονολογίας φυλλάδιον ἐκ σελίδων 16 περιέχον «Παρακλητικὸν Κανόνα εἰς ἅγιον Ἀθανάσιον Χριστιανουπόλεως». Ποιήτρια τοῦ ἐν λόγῳ «Κανόνος» εἶναι ἡ ἐκ Πατρῶν εὐλαβεστάτη δέσποινα Ἀλεξάνδρα (Σάσα) Ἀθανασοπούλου, διακρινόμενη διὰ τὸ ποιητικὸν τάλαντον καὶ τὴν χριστιανικὴν τῆς παιδείαν.

Ὁ «Κανὼν» οὗτος ψάλλεται κατ' ἔτος τὴν 17ην Μαΐου ἐν τῇ ἱερᾷ Μονῇ τοῦ ἁγίου Νικολάου Μπάλα Πατρῶν, ὅπου, ὡς ἐγράφη, ἐναπόκειται ἀπὸ τοῦ ἔτους 1952 τέμαχος τοῦ ἱεροῦ λειψάνου τοῦ ἁγίου Ἀθανασίου.

(Τέλος)

ΙΩ. Φ. ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ, πτ. Θ.Φ.

Δ) ντῆς τοῦ Ἀρσακείου Λυκείου Πατρῶν

μον εἶναι τι, τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ ἐξαρθῆ ὅλως ἰδιαιτέρως. Ὁ σεβαστὸς καὶ διακεκριμένος οὐτιος Ἱεράρχης ἔχει ἐπὶ ἡμῶν αἰῶνα τὸ ἐξαιρετικὸν προνόμιον νὰ διακονῆ παρὰ τὸ ἱερὸν θυσιαστήριον, νὰ εἶναι «οἰκονόμος μυστηρίων Θεοῦ» (Α' Κορ. δ' 1), νὰ «προτίσταιται καλῶν ἔργων», τὰ ὁποῖα εἶναι «καλὰ καὶ ὠφέλιμα τοῖς ἀνθρώποις» (Τίτ. γ' 8), νὰ ποιμαίνει τὰ λογικὰ πρόβατα τοῦ Κυρίου (Ἰωάν. κα' 16) καὶ νὰ τὰ ὀδηγῆ εἰς νομάς σωτηρίους, νὰ φάλλῃ τὰ μεγαλεῖα τοῦ Θεοῦ διὰ τοῦ θεοδωρήτου φωνητικοῦ καὶ μουσικοῦ του ταλάντου, τὸ ὁποῖον εἶναι οἰκογενειακὴ παράδοσις καὶ τάλαντον ὁμογαλάκτων ἀδελφῶν του, νὰ διώκῃ τοὺς λόγους τοῦ Ἀπ. Παύλου «οὐαὶ μοὶ ἔστιν, ἐὰν μὴ εὐαγγελίζωμαι» (Α' Κορ. θ' 16), νὰ μεταδίδῃ σαφιλέστατα τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ λόγῳ τε καὶ γραφίδι, νὰ συγγράφῃ ἐκλεκτὰς θεολογικὰς μελέτας καὶ πλήθος κηρυγμάτων, τὰ ὁποῖα κατακοσμοῦν τὰς σελίδας τοῦ «Ἐφημερίου» καὶ διακρίνονται διὰ τὸν Χριστοκεντρικόν, Ἐκκλησιοκεντρικόν καὶ Λειτουργικὸν χαρακτῆρά των καὶ τὸν ὑγιᾶ συγχρονισμὸν των, νὰ κλεῖξῃ σήμερον τὸν ἀποστολικὸν θρόνον τῆς Ἐκκλησίας τῶν Πατρῶν, νὰ συμβάλλεται εἰς τὴν ἐνότητα τῶν τάξεων τοῦ Χριστιανισμοῦ πληρώματος αὐτῆς, νὰ εἰσηγῆται τὰ δέοντα περὶ τῆς πορείας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ περὶ τῆς προόδου τῶν περιοδικῶν «Ἐκκλησία», «Ἐφημέριος» καὶ «Θεολογία», νὰ ἐμψυχώσῃ τὴν Σεπτὴν Ἱεραρχίαν καὶ τὴν Α. Ι. Σύνοδον, ὡς καὶ Συνοδικὰς Ἐπιτροπὰς διὰ πεφωτισμένων εἰσηγήσεων καὶ γενικῶς νὰ ἀγωνίζεσθαι διὰ τὴν πραγμάτωσιν τῶν θείων σκοπῶν τῆς Ἐκκλησίας καὶ τὴν —συμφώνως πρὸς τὴν Ὁρθόδοξον Παράδοξιν— ἐκπλήρωσιν τῆς οἰκουμενικῆς ἀποστολῆς αὐτῆς.

Ἑορταστικαὶ ἐκδηλώσεις καὶ συγχαρητήριοι εὐχαί.

Τὰ ἐν τῇ προηγουμένη παρατηρήσει ἐπισημανθέντα δικαιολογοῦν διατὶ διὰ λαμπρῶν ἐορταστικῶν ἐκδηλώσεων καὶ μετ' αἰσθημάτων σεβασμοῦ καὶ ἀγάπης ἐτιμήθησαν τὴν Κυριακὴν τῶν Μυροφόρων ἐν Πάτραις τὸ χρυσοῦν ἰωδηλαῖον τῆς ἱερατικῆς ζωῆς καὶ διακονίας τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Πατρῶν κ. Νικοδήμου καὶ ἡ ὀνομαστικὴ ἐορτὴ του. Αἱ ἐκδηλώσεις αὗται περιελάμβανον πανηγυρικὴν πολυαρχιερατικὴν Θεῖαν Λειτουργίαν εἰς τὸν νέον Ἰ. Ν. τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέου, εἰς τὴν ὁποῖαν προεξήρχεν ὁ τιμώμενος καὶ συνλεειτουργοῦν πολλοὶ Σεβ. Ἀρχιερεῖς, χαιρε-

τιστηρίους προσφωνήσεις, «ξενίαν δεσποικὴν», ἐπιδόσεις ἀναριθμητῶν ψηφισμάτων καὶ τηλεγραφημάτων, ἐορτίους ἐν αἰθούσαις συνάξεις, μουσικὰς ἐκδηλώσεις γενομένας ὑπὸ τῆς Πειραματικῆς Ἐκκλησιαστικῆς Χορωδίας Ἀθηνῶν, ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ Σεβασμιωτάτου κ. Ἀποστόλου Βαλληδροῦ, καὶ ὑπὸ τῆς Χριστιανικῆς Ἑστίας Πατρῶν, ἐξαγγελίαν τῆς ἐκδόσεως Τιμητικοῦ Τόμου, ἐτοιμαζομένου ὑπὸ τῆς προεδρευομένης ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Γυθείου κ. Σωτηρίου Ὁργανωτικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἐορτασμοῦ τῆς 50ετηρίδος, καὶ συγκινητικὴν εὐχαριστήριον ὁμιλίαν τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Πατρῶν κ. Νικοδήμου.

Χαρακτηριστικὸν εἶναι ὅτι τῶν ἐορταστικῶν ἐκδηλώσεων μετέσχον ἐκπρόσωποι τῆς Α. Θ. Παναγιότητος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου (ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας κ. Θεόκλητος), τῆς Ἱ. Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος (ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Δρυϊνουπόλεως κ. Σεβαστιανός), τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν κ. Σεραφείμ (ὁ Θεοφ. Ἐπίσκοπος Δωδώνης κ. Χρυσόστομος), πολλοὶ Σεβ. Ἀρχιερεῖς, οἱ ἀρμονικῶς συνεργαζόμενοι μετὰ τοῦ τιμωμένου Ἱεράρχου ἐκπρόσωποι τῶν Ἀρχῶν, τῶν Συλλόγων καὶ τῶν Σωματείων τῆς πόλεως καὶ πλήθη ἐκ τοῦ ἱεροῦ Κλήρου καὶ τοῦ εὐσεβοῦς Ἀρχαῖκου Λαοῦ. Πάντες ἐξέφρασαν θερμὰς εὐχὰς εἰς τὸν Ἁγίον Πατρῶν ἴσων διὰ τὸ Ἰωδηλαῖον, ὅσον καὶ διὰ τὴν ὀνομαστικὴν του ἐορτήν.

Ὁ Συνοδικὸς Σύνοδος Σεβ. Μητροπολίτης Δρυϊνουπόλεως κ. Σεβαστιανός κατὰ τὴν προσφωνήσιν του ἐξέφρασεν ἐκ μέρους τῆς Ἱ. Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος «ἅψ' ἐνὸς μὲν τὰ εἰλικρινῆ καὶ ἐγκάρδια συγχαρητήρια πρὸς τὸν Σεβ. Μητροπολίτην Πατρῶν κ. Νικοδήμον ἐπὶ τῇ συμπληρώσει πενήτηκοντα ἐτῶν καρποφόρων εἰς τὸν ἀμπελῶνα τοῦ Κυρίου, ἅψ' ἐτέρου δὲ τὰς θεοπεθεῖς εὐχὰς Αὐτῆς, ὅπως ὁ Κύριος, ὁ καὶ Δομήτωρ τῆς Ἐκκλησίας, χαρίζῃ εἰς τὸν Σεβασμιώτατον ποιμαντορίαν εἰσέτι μακράν, ἐν ὑγείᾳ ἀδιαπίπτω καὶ ἔργοις ἀγαθοῖς, ἐπ' ἀγαθῶ τοῦ Χριστιανισμοῦ πληρώματος τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Πατρῶν, δόξαν δὲ καὶ χαρὰν τῆς Ἀγιοτάτης Ἐκκλησίας ἡμῶν».

Οἱ ἐργαζόμενοι εἰς τὰ περιοδικὰ («Ἐκκλησία», «Ἐφημέριος» καὶ «Θεολογία») συνενώνουν τὰς συγχαρητήριους εὐχὰς των μετὰ πάντων τούτων καὶ εὐχονται εἰς τὸν Ἁγίον Πατρῶν ἔτη πολλὰ καὶ ὡς ἀετοῦ ἀνακαινιζομένην θαλερότητα πρὸς συνέχισιν

ἰπ' αὐτοῦ τοῦ ἴσων καρποφόρου ἔργου του πρὸς δόξαν τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Ἔθνους.

«Βόρειος Ἡπειρος - Ἅγιος Κοσμάς ὁ Αἰτωλός».

Μερίμνη τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Δρυϊνουπόλεως, Πρωγωνιανῆς καὶ Κονίτισης καὶ τοῦ Πανελληνίου Συνδέσμου Βορειοηπειρωτικοῦ Ἀγῶνος (Π.Α.ΣΥ.Β.Α.) καὶ ἐπιμελεία τοῦ κ. Ἀποστόλου Π. Παπαθεοδώρου ἐξεδόθησαν εἰς ὀγκώδη καλλιτεχνικὸν τόμον 816 σελίδων μεγάλου σχήματος τὰ Πρακτικά τοῦ ἐν Κονίτιση συνελθόντος Α' Πανελληνίου Ἐπιστημονικοῦ Συνεδρίου (22 - 24 Ἀυγούστου 1987), τοῦ ὁποίου τὸ θέμα ἦτο «Βόρειος Ἡπειρος - Ἅγιος Κοσμάς ὁ Αἰτωλός».

Ὁ τόμος οὗτος, ὅστις περιέχει πολλὰς ἐξαιρέτους ἐγχρώμους φωτογραφίας, εἰκόνας καὶ χάρτας καὶ εἶναι ἀφιερωμένος «εἰς τοὺς ἐν Βορείῳ Ἡπειρῷ δεινῶς τυραννομένους νεομάρτυρας τῆς Ἑλληνορθόδοξου παραδόσεως» ὡς «προσφορά εἰς γλυκασμὸν ψυχῆς, τόνωσιν ἐλπίδος καὶ προσδοκίαν ἀποκαταστάσεως» αὐτῶν, παρουσιάζει τὸ λίαν ἐπιτυχὲς τριήμερον Συνέδριον, εἰς τὴν «μεγαλειώδη ἐπιτυχίαν» τοῦ ὁποίου συνετέλεσαν, ὡς ἐπισημαίνει ἐν τῷ Προλόγῳ τοῦ Τόμου ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Δρυϊνουπόλεως κ. Σεβαστιανός, «ἡ εὐστοχος ἐπιλογή τῶν θεμάτων, αἱ τεκμηριωμένοι εἰσηγήσεις διακεκριμένων ἐπιστημόνων, ἡ εὐρεία συμμετοχὴ συνέδρων ἐξ ὅλης τῆς Ἑλλάδος καὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ, ὡς καὶ Ἀρχιερέων, Βουλευτῶν, Δημάρχων καὶ Κοινοταρχῶν ἢ παρουσία πολλῶν δημοσιογράφων, καθὼς καὶ τοῦ Προέδρου τῆς «Ἐνώσεως Συντακτῶν Ἡμερησίων Ἐφημερίδων» Ἀθηνῶν κ. Κοραχάη, καὶ ἡ ὀλόφυχος συμμετοχὴ εἰς ὅλας τὰς ἐκδηλώσεις τοῦ Συνεδρίου πολλῶν Ἡπειρωτῶν καὶ ἰδιαίτατα τοῦ συνόλου τῶν κατοίκων τῆς Κονίτισης, μὲ τὸν Δήμαρχον καὶ τὸ Δημοτικὸν Συμβούλιον τῆς πόλεως».

Ἄναμφισβήτητος ἐπαναβεβαίωσις.

Ἐν συνεχείᾳ δέον νὰ προσδέσωμεν, διὲν ἐν τῷ Προλόγῳ τοῦ μνημονευθέντος ἐν τῇ προηγουμένῃ Παρατηρήσει Τόμου τονίζεται ἐπίσης, διὲν ἀπ' ἐνός διὰ τῶν ἐπιστημονικῶν εἰσηγήσεων (ἱστορικῶν, ἀρχαιολογικῶν, γλωσσολογικῶν, λαογραφικῶν) καὶ ἀπ' ἑτέρου διὰ τῆς ἀναφορᾶς εἰς τὸ ἱεραποστολικὸν ἔργον καὶ μαρτύριον τοῦ φλογεροῦ Ἐθναποστόλου καὶ Μάρτυρος τῆς Ὁρθοδοξίας Ἁγίου Κοσμά τοῦ Αἰτωλοῦ, ἐπαναβεβαίωθησαν κατὰ τρόπον ἀναμφισβήτητον

«ἡ Ἑλληνικότης τῆς μαρτυρικῆς Βορείου Ἡπειροῦ καὶ τὰ ἀναφαίρετα δίκαια τοῦ Ἑλληνισμοῦ ἐπ' αὐτῆς».

Τούτων οὕτως ἐχόντων, ὁ περὶ οὗ ὁ λόγος ἐξαιρέτος Τόμος συμβάλλεται εἰς τὴν πλήρη «ἐνημέρωσιν τῶν ὑπευθύνων παραγόντων καὶ τοῦ λαοῦ ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τῆς Ἑλλάδος» καὶ εἰς τὴν διατύπωσιν τῆς θερμοῦς ἐσχῆς, ὅπως οἱ καρποὶ τοῦ Συνεδρίου ἀξιοποιηθῶν, ἵνα «δικαιωθῶν συντόμως τὰ αἰτήματα σύμπαντος τοῦ Ἑλληνισμοῦ κατὰ τὸ ποδοῦμενον τοῦ Ἁγίου Κοσμά, ἦτοι: διὰ τῆς πλήρους ἀποκαταστάσεως τῶν ἐλευθεριῶν τοῦ Ἑλληνισμοῦ τῆς μαρτυρικῆς Βορείου Ἡπειροῦ» (σελ. 14).

Κινητοποιήσις ἐξ ἐκκλήσεως - καταγγελίας.

Ἡ ἐξ 20 ἀντιπροσώπων τῶν 20 Ἱ. Μονῶν τοῦ Ἁγίου Ὄρους ἀποτελουμένη Ἱ. Κοινότης ἀπηύθυνε ἐκκλησίαν - καταγγελίαν πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν Πολιτείαν, τὰ ἐπιστημονικά, ἐκπαιδευτικά καὶ πολιτιστικά ἰδρύματα καὶ τὴν ἑλληνικὴν καὶ διεθνή κοινὴν γνώμην πρὸς ἄμεσον κινητοποίησιν διὰ τὴν διάσωσιν τῶν τοιχογραφιῶν τοῦ Ἱ. Ναοῦ τοῦ «Πρωϊατοῦ». Χαρακτηριστικῶς ἐν τῇ ἐκκλήσει ταύτῃ ἐτιμολογήθησαν τὰ ἐξῆς: «Παριστάμεθα μάρτυρες τῆς καθημερινῶς ἐπιταχυνομένης φθορᾶς τῶν τοιχογραφιῶν, ποὺ εἶναι τόσον ραγδαία, ὥστε ὁ τελικὸς ἀφανισμὸς τῶν νὰ θεωρῆται ζήτημα ὄχι πλέον ἐτιῶν, ἀλλὰ μηνῶν». Δι' αὐτὸ «χωρὶς τὴν ἄμεσον, κατεπείγουσαν καὶ ἐπιστημονικῶς ἀριτίαν ἐπέμβασιν, αἱ τοιχογραφίαι τοῦ Πανσελήνου θὰ ἀνήκουν ἐντὸς ὀλίγου εἰς τὸ παρελθόν».

Εἶναι εὐχάριστον, διὲν ἡ ἐκκλησίαις αὕτη, ὡς ἀνεκοινώθη εἰς τὸν Τύπον, ἐκίνητοποίησε τὸ «Κέντρο Διαφύλαξης Ἀγιορείτικης Κληρονομιάς» καὶ τὴν ἀρμοδίαν Διεπιστημονικὴν Ἐπιτροπὴν διὰ τὴν ἄμεσον ἐναρξιν ἀνακατασκευῆς καὶ στεγανοποιήσεως τῆς στέγης τοῦ ἱστορικοῦ ναοῦ τῶν Καρυῶν καὶ στερεώσεως τῶν τοιχογραφιῶν.

Ἐσχῆς ἔργον θὰ ἦτο ἂν γίνῃ παρομοίᾳ κινητοποιήσις πρὸς διάσωσιν πολλῶν ἄλλων κινδυνευόντων βυζαντινῶν μνημείων τῆς Ἑλλάδος.

Μιχαὴλ Γαλανοῦ

«ΒΙΟΒΙΟΓΡΑΦΙΑ»

Κυκλοφοροῦν ἤδη καὶ οἱ 12 τόμοι ἀπὸ τὸ μνημειῶδες ἔργον τοῦ μεγάλου συγγραφέως. Ἀληθινὸ θεσαυρῆμα γιὰ κάθε βιβλιοθήκη. Ἐκδοσὴ τρίτη, Ἀποστολικῆς Διακονίας.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Ίερά Μητρόπολις Δημητριάδος

Περισσότεροι από 4.000 νέοι και νέες που ανήκουν στη Χριστιανική Νεολαία Δημητριάδος συγκεντρώθηκαν το Σάββατο 13 Μαΐου στον υπαίθριο χώρο της γυναικείας Ί. Μονής Παναγίας Ξενιάς, στην κορυφαία έτήσια εκδήλωσή των, με άφορμή τη λήξη της έφετεινής σχολικής χρονιάς. Στη Θ. Λειτουργία που τελέστηκε από τον Σεβ. Μητροπολίτη μας στο ειδυλλιακό περιβάλλον του μοναστηριού, μίλησε ο Ίδιος και άπευθυνόμενος στα παιδιά είπε: «Κρατήστε γερά μέσα σας το θησαυρό της πίστewς. Μόνο στην Έκκλησία θά βρήτε την έλπίδα, που χάθηκε από τον κόσμο». Οί νέοι που συμμετείχαν στη Θ. Λειτουργία προσήλθαν και στην άγ. Κοινωνία με κατανύξη. Είχαν κατάλληλα προετοιμασθή από τους Πνευματικούς των Συμβούλους κατά ένορίες. Έτσι πήραν εύλογία και δύναμη και για τον άγωνα των ξεπτάσεων.

Μετά τη Θεία Λειτουργία τά Παραρτήματα της ΧΝΕΔ του Άγ. Νικολάου, του Άγ. Γεωργίου Ίωλκοῦ και του Πνευμ. Κέντρου παρουσίασαν ένα όμορφο καλλιτεχνικό πρόγραμμα με θεατρικά σκέτς και δημοτικούς χορούς. Τό πανηγύρι έφθασε στο άποκορύφωμά του με τό κοινό γεῦμα που έπηκολούθησε και που σηματοδότησε για όλους τη συνέχιση ένός άσταμάτητου άγωνα για άναδημιουργία της κοινωνίας του καιρού μας. Στην ώραία εκδήλωση πήραν μέρος και τά τοπικά χορευτικά συγκροτήματα της Λέσχης Έργαζομένου Κοριτσιού, των Λεωνίων και της Άγριας.

(Έκ της Ί. Μητροπόλεως)

Ίερά Μητρόπολις Καλαβρύτων και Αιγιαλείας

Με πυρετώδη ρυθμό συνεχίζονται οί προετοιμασίες για τά τεθι σύντομα σέ λειτουργία τό ΚΑΛΛΙΜΑΝΟ-ΠΟΥΛΕΙΟΝ ΓΗΡΟΚΟΜΕΙΟΝ μας στά Καλάβρυτα. Τήν Παρασκευή 21 Άπριλίου έλαβε χώραν ειδική σύναξι των Έφημερίων της περιοχής Καλαβρύτων, οί όποιοι με την έθελοντική τους έργασία θά συνδράμουν τό φιλανθρωπικό αυτό έργο της Τοπικής μας Έκκλησίας. Ο Σεβασμιώτατος Ποιμενάρχης μας είχε την εύκαιρία νά αναπτύξη πρός τους νέους κυρίως Έφημερίους της περιοχής αυτής τους τομείς, όπου θά ήμπορούσαν νά προσφέρουν υπηρεσίες. «Σκοπός μας είναι, είπεν ό Σεβασμιώτατος, τό Έκκλησιαστικό αυτό Ίδρυμα νά πλαισιωθή από εκκλησιαστικά πρόσωπα. Δύο Μοναχές θά έπιστρατευθοῦν νά μένουν μονίμως στο Γηροκομείο μας. Θέλω και σεις, άγαπητοί μου Πατέρες, νά αναλάβετε δράσιν, ώστε τό Ίδρυμά μας νά γίνη τό σπίτι της Έκκλησίας. Θέλω δύο έξ ύμων κάθε ήμέραν νά αναλάβετε υπηρεσίαν και νά διημερεύετε έδω, ώστε με την παρουσίαν σας και με την έργασίαν σας νά δίδετε τό αναγκαίον εκκλησιαστικόν χρῶμα στην προσπάθειά μας. Θά έναλλάξεσθε με την σειράν, αλλά όλοι σας θά διαθέτετε δύο ήμέρες

κάθε μήνα για νά προσφέρετε έδω προσωπικήν έργασίαν».

—Με TELEFAX, που μās έστάλη από την Νέαν Ύόρκην, έγινε γνωστό ότι με την φροντίδα του Θεοφιλεστάτου Έπισκόπου Τρωάδος κ. Άλεξίου έφορτώθησαν την 5ην Άπριλίου και άποστέλλονται διά θαλάσσης 270 σέτ σινδόνια και μαξιλαροθήκες, προοριζόμενα διά τον έξοπλισμόν του Γηροκομείου μας. Τά άποστελλόμενα άποτελούν δῶρον του Συλλόγου των έν Νέα Ύόρκη Καλαβρυτινών. Συνεχίζεται, έξ άλλου, ή άποστολή ένισχύσεων εις χρήματα και διάφορα είδη.

(Έκ της Ί. Μητροπόλεως)

Ίερά Μητρόπολις Θήρας

Ο Σεβ. Μητροπολίτης Θήρας κ. Παντελεήμων επί τη λήξει των έορτών για τά 900 χρόνια της Ί. Μονής Χοζοβιωτίσης Άμοργου, έλειτούργησε στον Ί. Ναό Άγ. Ίωάννου - όδ. Βουλαγαμένης. Κατά την ήμέρα αυτή έχειροτόνησε σέ Διάκονο τον Θεολόγο κ. Εύάγγελο Σίμο. Στην συνέχεια και ένώπιον μεγάλης έορταστικής εκδήλωσης του Συνδέσμου Άμοργίνων, έξεφώνησε τον πανηγυρικόν της ήμέρας.

—Ο Σεβ., όπως κάθε χρόνο, ένεχείρισε στους νεοεισαχθέντες έξ Άμοργου στά Άνώτατα Πνευματικά Ίδρύματα, 29 βιβλιάρια της Έθνικής Τραπέζης άξίας 145.000 δρχ.

—Στίς εκδηλώσεις του Συνδέσμου Άμοργίνων, της Ένώσεως Αιγιαλειτών Άμοργου, του Συλλόγου Άναφαίων, του Συνδέσμου Ηρακλειανών κ.λπ. παρέστη ό Σεβασμιώτατος, εύλόγησε και έκοψε την «πίττα», όμιλήσας σχετικά στους παρευρισκομένους.

—Στην αίθουσα του Συνδέσμου Άμοργίνων έγινε την 4ην Δεκεμβρίου έορταστική εκδήλωση πρός τιμήν του Μακαριωτάτου Πάπα και Πατριάρχου Άλεξανδρείας κ. Παρθενίου. Τόν Μακαριώτατον προσεφώνησε ό Σεβ. Μητροπολίτης Θήρας, ό όποιος στην συνέχεια προσέφερε στον Μακ. Πατριάρχη ποιμαντορική ράβδο (πατερίτσα), ως εκδήλωση σεβασμού και άγάπης των Χριστιανών της Μητροπόλεως Θήρας.

—Στην αίθουσα της «Χριστιανικής Έστίας» της Μητροπόλεως Θήρας έγινε εκδήλωση των μαθητών και μαθητριών των Κατηχητικών Σχολείων με πολλή έπιτυχία. Ο Σεβ. όμιλήσε πρός τους μαθητάς τους όποιους και συνεχάρη και πρός τους γονείς.

—Τήν παραμονή και την έπομένη της 25ης Μαρτίου έγινε έορταστική εκδήλωση στην αίθουσα της «Χριστιανικής Έστίας», με την εύκαιρία της Έθνικής έορτής, από τους μαθητές και μαθήτριες των Σχολείων της 2θαβμίου Έκπαίδεῦσεως και μαθητάς των Κατηχητικών Σχολείων. Τά ποιήματα, τά άσματα και οί ύμνοι που ή χορωδία των μαθητών, τη συνοδεία μουσικών όργάνων έψαλε, ένθουσίασε μικρούς και μεγάλους. Τό έργο «Ο Πατριάρχης Γρηγόριος ό Ε΄»

πού παρουσιάσθηκε από τους μαθητές με τόση επιτυχία συνεκίνησε βαθύτατα τους πάντες. Στην έκδήλωση αυτή μίλησε ο Σεβ. ο οποίος και ευχαρίστησε όλους όσοι συνέβαλαν στην επιτυχία της.

—Με ἐγκύκλιο του Μητροπολίτου μας πρὸς τὸ παίμνιο τῆς Μητροπόλεως, συνεκεντρώθη τὸ ποσὸν τῶν 457.652 (τετρακοσίων πενήντα ἑπτὰ χιλιάδων ἑξακοσίων πενήντα δύο) δρχ., γιὰ τοὺς σεισμοπαθεῖς τῆς Ἀρμενίας, τὸ ὁποῖο καὶ κατατέθηκε στὸν σχετικὸ λογαριασμὸ τῆς Τραπεζῆς.

—Με πολλὴ κατάωξη οἱ χριστιανοὶ τῆς Μητροπόλεώς μας παρακολούθησαν τὶς ἱερὲς Ἀκολουθίες τῆς Ἀγίας καὶ Μ. Ἑβδομάδος. Ὁ Σεβ. χοροστάτησε σ' ὄλες τὶς Ἱ. Ἀκολουθίες στοὺς Ἱ. Ναοὺς τῆς Θήρας. Ἐφέτος διὰ πρώτην φοράν ἀπὸ τοὺς σεισμοὺς τοῦ 1924, ἔγιναν οἱ Ἀκολουθίες τῆς Μ. Ἑβδομάδος στὸν Πανθηραϊκὸν Προσκυνηματικὸν Ναὸν τῆς Περίσσης. Οἱ εὐσεβεῖς Θηραῖοι σ' ὄλες τὶς Ἀκολουθίες κατέκλυσαν τὸν Ἱερὸν Ναὸν τῆς Περίσσης, πρὸς τὸν ὁποῖο ἰδιαίτερη εὐλάβεια αἰσθάνονται. Ὁ Πρόεδρος τοῦ Συλλόγου Ἐμπορικῶν κ. Ροῦσσος ευχαρίστησε με ἔγγραφὸ του τὸν Σεβ. γιὰ τὴν τέλεση τῶν Ἱ. Ἀκολουθιῶν στὸν ὡς ἄνω Ἱ. Ναὸ, ἐκφράζοντας τὰ συναισθήματα τῶν κατοικῶν τῆς νήσου, πὺ με τὴν ἀγάπην περιβάλλουν τὸν μεγαλοπρεπῆ Ἱ. Ναὸ τοῦ Τιμίου Σταυροῦ.

—Τὴν Δευτέρα τοῦ Πάσχα ἐτελέσθησαν ἀπὸ τὸν Σεβασμιώτατο τὰ «θυρανοξία» τοῦ Ἱ. Ναοῦ τῆς Ἀναστάσεως στὸ Ἡμεροβίγλι, πὺ με τὶς προσπάθειες τοῦ Συλλόγου Ἡμεροβιγλιανῶν Ἀθηνῶν καὶ τὴν συνδρομὴ τῶν εὐσεβῶν Θηραίων ἀνηγέρθη.

(Ἐκ τῆς Ἱ. Μητροπόλεως)

Ἱερὰ Μητρόπολις Κορίνθου

Με μεγάλη επιτυχία καὶ προστά σὲ 5.000 περίπου λαοῦ τῆς Κορινθίας, τὰ παιδιὰ, ἀγόρια καὶ κορίτσια τοῦ Κέντρου Νεότητος τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κορίνθου, πραγματοποιήσαν στὸ Ἐθνικὸ Στάδιο Κορίνθου τὴν 6.5.89 τὴ 2η Παγκορινθιακὴ Γιορτὴ τους, δημιουργικὸ ἀποτέλεσμα τῶν συλλογικῶν τους δραστηριοτήτων, οἱ ὁποῖες ἀπὸ τὸν περασμένο χρόνο κατέκτησαν τὴν ποιότητα καὶ τὴν πρωτοτυπία. Ἡ φετινὴ τους γιορτὴ ἦταν ἀποτέλεσμα καὶ ἐπιστέγασμα τῶν πολύμοχθων προσπαθειῶν τους καὶ ἐιδικότερα τοῦ πνεύματος ἀλληλοπεριχώρησης καὶ συνεργασίας πὺ τοὺς διέπει. Ἡ ἐκδήλωση μεταδόθηκε ἀπὸ τὸν τοπικὸ Ραδιοφωνικὸ Σταθμὸ FI, στέλνοντας με τὰ ἔρτζιανὰ τὸν ἀπόηχό της σ' ὄλη τὴν Κορινθία.

Τὴ Γιορτὴ χαιρέτησε ὁ Μητροπολίτης Κορίνθου κ. Παντελεήμων, πὺ συγκινημένος ἐπεσήμανε τὴν αὐξανόμενη προσέλευση τῶν νέων στὸ Κέντρο Νεότητος, πὺ σὰν Ἐκκλησιαστικὴ πραγματικότητα διατηρεῖ ἀκέραια τὴν ἐλευθερία καὶ εὐνοεῖ τὸν αὐθρομητισμὸ τῶν νέων παιδιῶν, μακριὰ ἀπὸ κάθε στρατωνισμὸ καὶ ὁποιαδήποτε ἀσφυκτικὴ χειραγώγηση. Ἀναφέρθηκε στὴ συνέχεια στὴ δημιουργικὴ καὶ πνευματικὴ δουλειὰ τῶν παιδιῶν, τόσο με τὴ λατρευτικὴ ζωὴ καὶ τὴν ἐμπειρία τους στὴν Ἐκκλησία, ὅσο καὶ με τὰ ἐπιτυχημένα τους προγράμματα στὸν τοπικὸ Ραδιοφωνικὸ Σταθμὸ καὶ τόσες ἄλλες δραστηριότητες, πὺ εἶναι καὶ

ἀξιόλογες καὶ ἀξιέπαινες. Τοὺς εὐχαριστοῦμε, εἶπε ὁ Μητροπολίτης. Ἐμεῖς ἀπλῶς τοὺς βοηθοῦμε καὶ τοὺς συντρέχουμε καὶ θὰ τοὺς συντρέχουμε, με ὄλες μας τὶς δυνάμεις.

Μετὰ τὴν ὀλιγόλεπτη προσλαλιὰ τοῦ Μητροπολίτου στήθηκε ἡ Παιδικὴ Χορωδία τοῦ Δήμου Κορινθίων, με χορωδοὺς μικρὰ παιδιὰ τοῦ Κέντρου Νεότητος, με τὴν Δ)νη τῆς Φάλειας Παπαγιαννοπούλου, πὺ ἐπιθεβαίωσε γιὰ ἄλλη μιὰ φορά τὸ Ψαλμικὸ: «ἐκ στόματος νηπίων καὶ θηλαζόντων κατηρτίσω αἶνον...» με τὰ φροντισμένα μελωδήματα πὺ συνεκίνησαν τὸν κόσμον, πὺ τοὺς χειροκρότησε θερμά. Στὴ συνέχεια παρουσιάσθησαν ἡ ὀρχήστρα καὶ οἱ τραγουδιστὲς τοῦ Κέντρου Νεότητος, πὺ ἔδωσαν μιὰ ξεχωριστὴ μουσικὴ νότα, ἐκτελώντας γνωστὰς μελωδίες τοῦ ἔντεχμου Ἑλληνηκοῦ ρεπερτορίου. Τέλος ἡ Θεατρικὴ ὀμάδα τοῦ Κέντρου Νεότητος ἐπεφύλαξε φέτος τὴν ἰσχυρότερη ἐκπλήξη στοὺς θεατὲς, καθηλώνοντάς τους στὶς κερκίδες. Τὰ παιδιὰ τοῦ Κ. Ν. με τὶς δικὲς τους φωνὲς καὶ τὴν ἄψογη κινητικὴ τους παρουσία, κατέδειξαν μιὰ Θεατρικὴ εὐαισθησία, πὺ ἀγγίξε τὸν ἐπαγγελματισμὸ. Ἦταν ὄλοι τους ἄψογοι, σὲ σημείον πὺ στὸ τέλος τοῦ ἔργου, ὁ κόσμος νὰ σηκωθεί ὀρθιος καὶ νὰ τοὺς καταχειροκροτεῖ. Τὴ σκηνοθεσία τοῦ ἔργου εἶχε ἀναλάβει ὁ κ. Στάθης Τσελῶνης, τοῦ ἀκούσματος ἐπιμελήθηκε ὁ κ. Δ. Μπλέτας καὶ τὴ σκηνογραφία ὁ πάντοτε πρόθυμος καὶ ἀκούραστος κ. Ἀνδρέας Κληρῆς. Τὸ ἔργο πὺ παίχτηκε εἶχε τὸν τίτλον «Ἡ ΜΕΓΑΛΗ ΘΥΣΙΑ» πὺ ἀναφέρονταν στὴν Ἀντίσταση τῆς Κατοχῆς. Τὸ ἔργο αὐτὸ ἀφιέρωσαν τὰ παιδιὰ στὸ Μητροπολίτη Κορίνθου κ. Παντελεήμονα, σὰν μικρὸ δείγμα εὐγνωμοσύνης, ὅπως εἶπαν, τῶν μεγάλων του ἀντιστασιακῶν ἀγώνων κατὰ τὴν περίοδο τῆς Κατοχῆς.

Ἡ ὄλη Γιορτὴ ἦταν ἀφιερωμένη στὸν Μακαριστὸ Μητροπολίτη Κορίνθου καὶ μετέπειτα Ἀρχιεπίσκοπον καὶ Ἀντιβασιλέα Δαμασκηνό, ἐπὶ τῇ συμπληρώσει 40 χρόνων ἀπὸ τὸ θάνατό του, καθὼς καὶ στὸ σημερινὸ Μητροπολίτη Κορίνθου κ. Παντελεήμονα, γιὰ τὴν ἐμπνευσμένη δημιουργία τοῦ Κέντρου Νεότητος καὶ τὴν ἀμέριστη ἠθικὴ καὶ ὕλικὴ συμπαράστασή του.

(Ἐκ τῆς Ἱ. Μητροπόλεως)

Ἱερὰ Μητρόπολις Μυτιλήνης

Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Μυτιλήνης κ. Ἰάκωβος ἐτέλεσε τὶς δύο πρώτες χειροτονίες Διακόνων εἰς τὴν Ἱερὰν Μητρόπολιν του. Συγκεκριμένα τὴν Κυριακὴν 12 Μαρτίου 1989 ἐχειροτόνησε σὲ Διάκονον τὸν Ἡρακλῆ Λαγουτάρη τοῦ Ἱωάννου, ἀπόφοιτο τῆς Ἀνωτέρας Ἐκκλησιαστικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν καὶ πρωτοετῆ φοιτητὴ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν, εἰς τὸν Ἱερὸ Ναὸ Ἀγίου Γεωργίου Σκοπέλου. Ὁ νεοχειροτονηθεὶς ἐποποθετῆθη εἰς τὴν κενὴν θέσιν τοῦ Διακόνου τοῦ Ἱ. Ναοῦ Ἀγίου Θεράποντος Μυτιλήνης. Τὴν Τετάρτην 15 Μαρτίου 1989 κατὰ τὴν ἑσπερινὴν Θ. Λειτουργία τῶν Προηγιασμένων Δώρων, ἐχειροτόνησε σὲ Διάκονον τὸν Δημήτριον Μαγνήσαλη τοῦ Παναγιώτου, ἀπόφοιτο τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Λυκείου Λαμίας, εἰς τὸν Ἱ. Ναὸ Ἀγίου Ἐρμούλου Παλαιοκῆπου. Ὁ νεοχειροτονηθεὶς ἐ-

τοποθετήθη εις την κενήν θέσιν τοῦ Διακόνου τοῦ Ἱ. Ναοῦ Ἀγ. Νικολάου Πλωμαρίου.

Καί τις δύο χειροτονίες παρηκολούθησαν πλήθη πιστῶν. Ὁ Σεβασμιώτατος ὠμίλησε ἐπικαίρως δίδοντας τις ἀπαραίτητες συμβουλές καί νουθεσίες εις τοὺς χειροτονηθέντας.

—Τὴν 16 Μαρτίου ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Μυτιλήνης κ. Ἰάκωβος συνεκάλεσε τὴν πρώτην Ἱερατικὴν Σύναξιν ἀφ' ὅτου ἐνεθρονίσθη εις τὴν Ἱεράν Μητρόπολιν του. Ἡ Ἱερατικὴ Σύναξις ἔγινε εις τὴν Αἶθουσαν τοῦ Χριστιανικοῦ Κέντρου Νεότητος τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως καί εις τὴν ὁποία ἔλαβε μέρος ὅλος ὁ Κλήρος τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Μυτιλήνης. Τελέσθηκε Ἀγιασμός ὑπὸ τοῦ Σεβασμιωτάτου, ὁ ὁποῖος καί ηὔχηθη τὰ δέοντα, ἐξέφρασε τὴ χάρά του διότι διὰ πρώτην φοράν εὐρίσκεται, ὡς εἶπεν, ἐν μέσῳ τοῦ Ἱεροῦ Κλήρου ὡς Ἐπίσκοπος.

Ἐν συνεχείᾳ ὁ Πανοσιολ. Ἱεροκήρυξ Ἀρχιμ. π. Χρυσόστομος Ἀθαγιανὸς ἀνέπτυξε τὸ θέμα: «Υπόμνησις Ἱερατικοῦ χρέους», μετὰ τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ ὁποίου ἠκολούθησε συζήτησις. Ἡ Ἱερατικὴ Σύναξις ἔκλεισε ἀπὸ τὸν Σεβασμιώτατον, ὁ ὁποῖος ἀναφέρθηκε σὲ θέματα διοικητικὰ καί λατρευτικὰ.

(Ἐκ τῆς Ἱ. Μητροπόλεως)

Ἱερά Μητρόπολις Νέας Ἰωνίας καί Φιλαδελφείας

—Ἐγκρίσει τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ν. Ἰωνίας καί Φιλαδελφείας κ. Τιμοθέου μετεφέρθη ἐκ τῆς Ἱ. Μονῆς Κουτλουμουσίου τοῦ Ἀγίου Ὁρους, εις Ν. Ἰωνίαν, τὴν 1ην Ἀπριλίου ἐ.ξ., τὸ φυλασσόμενον εις αὐτὴν τεμάχιον τοῦ Τιμίου Ξύλου, τὸ ὁποῖον ἐγένετο δεκτὸν μετὰ πάσης Ἐκκλησιαστικῆς τάξεως, συνοδείᾳ Φιλαρμονικῆς, εις τὰ ὅρια τῆς Ἑνορίας Ζωοδόχου Πηγῆς Καλογραΐζης, ὅπου ἀπετέθη πρὸς προσκύνησιν. Εἰς τὴν εἴσοδον τοῦ Ἱ. Ναοῦ ὑπεδέχθη τὸ Τίμιον Ξύλον ὁ Σεβ. κ. Τιμόθεος, ὅστις ἐν συνεχείᾳ προέστη τῆς Ἀκολουθίας τοῦ Ἑσπερινοῦ καί Χαιρετισμῶν τοῦ Τιμίου Σταυροῦ. Ὁ Ἱ. Ναὸς τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς ἦτο ἀσφυκτικῶς γεμάτος ἀπὸ εὐσεβεῖς Χριστιανούς, οἱ ὁποῖοι ἔσπευσαν νὰ προσκυνήσουν τὸ Τίμιον Ξύλον, τῇ χάριτι τοῦ ὁποίου ἐγένοντο καί θεραπείαι διάφοροι ἀσθενῶν.

Τὴν ἐπομένην, Κυριακὴν τῆς Σταυροπροσκυνήσεως, ὁ Σεβ. κ. Τιμόθεος ἐτέλεσε τὴν Θ. Λειτουργίαν εις τὸν ἀνωτέρω Ἱ. Ναόν, ἐν μέσῳ πολυπληθοῦς Ἐκκλησιασματος, τὸ ὁποῖον πολυειδῶς ἐξέφραζε τὴν εὐλάβειάν του, διὰ τὸν θησαυρὸν αὐτὸν τῆς Ἀγίας Ἐκκλησίας μας.

Τὸ Τίμιον Ξύλον παρέμεινεν εις τὸν Ἱ. Ναὸν τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς Καλογραΐζης ἐπὶ 10ήμερον, τελουμένων νυχθημερῶν διαφόρων Ἀκολουθιῶν, χάριν τῶν προσερχομένων πιστῶν. Ἡ παρουσία τοῦ Τιμίου Ξύλου συνετέλεσεν εις τόνωσιν τοῦ Ἐθνησκευτικοῦ αἰσθήματος τοῦ εὐσεβοῦς λαοῦ τῆς Μητροπολιτικῆς Περιφέρειας.

—Τὴν Τετάρτην τοῦ Πάσχα, 3 Μαΐου ἐ.ξ. καί εις εἰδικὴν Τελετὴν εις τὸν Ἱ. Ναὸν Ἀγίων Ἀναργύρων Ν. Ἰωνίας ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ν. Ἰωνίας καί Φιλαδελφείας κ. Τιμόθεος προσέφερον εις 66 ἄπορα καί

Π Α Ρ Α Ρ Τ Η Μ Α

ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΟΝ ΣΥΝΟΔΙΚΟΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΝ ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ

Τὸ Δευτεροβάθμιον Συνοδικὸν διὰ Πρεσβυτέρους, Διακόνους καί Μοναχοὺς Ἐκκλησιαστικὸν Δικαστήριον, συνελθὼν εις συνεδραν τῇ 16ῃ Μαΐου 1989, ἵνα κρίνῃ καί δικάσῃ τὴν Ἔφεσιν τοῦ Ἀρχιμ. Μακαρίου Μάτσου, κατὰ κόσμον Μιχαῆλ τοῦ Πολυκάρπου καί τῆς Φωτεινῆς, Κληρικοῦ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Καλαβρύτων καί Αἰγιαλείας, κατὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 7) 1988 ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοβαθμίου Συνοδικοῦ Δικαστηρίου, δι' ἧς ἐπὶ ἀντικανονικοῖς παραπτώμασι, ἐπεβλήθη αὐτῷ ἡ ποινὴ τῆς καθαιρέσεως ἐκ τοῦ ὑψηλοῦ τῆς Ἱερωσύνης ὑπουργήματος, μετ' ἀφαιρέσεως τοῦ μοναχικοῦ αὐτοῦ σχήματος καί ἐπαναφορᾶς εις τὴν τάξιν τῶν λαϊκῶν, ἔκαμεν αὐτὴν ἐν μέρει δεκτὴν, τροποποιήσαν τὴν διὰ τῆς ἐφεσιβληθείσης ἀποφάσεως, ἐπιβληθείσαν αὐτῷ ποινὴν εις ποινὴν ἐνὸς καί ἡμίσεος ἔτους ἀργίας ἀπὸ πάσης ἱεροπραξίας.

Ο ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ ΤΟΥ

ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΟΥ ΣΥΝΟΔΙΚΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ

† Ὁ Φλωρίνης, Πρεσπῶν καί Ἑορδαίας

ΑΥΓΟΥΣΤΙΝΟΣ

Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς

Ἀρχιμ. Ἰάκωβος Παπαθανασίου - Γκίνης

ὄρφανά κορίτσια καθὼς καί εις παιδιά πολυτέκνων οικογενειῶν τραπεζικὰ βιβλιάρια μετὰ κατάθεσιν δραχμῶν 10.000 ἕκαστον. Εἰς τὴν Τελετὴν αὐτὴν παρευρέθησαν τὰ προικοδοτούμενα παιδιά μετὰ τῶν γονέων αὐτῶν, Κληρικοὶ τῆς Ἱ. Μητροπόλεως καί διάφορα ἄλλα πρόσωπα. Εἰς τὰ προικοδοτούμενα παιδιά ἐκτὸς ἀπὸ τὸ Τραπεζικὸν βιβλιάριον προσεφέρθη ἀνά ἕνδεμα μετὰ γλυκίσματα καί διάφορα ἄλλα δῶρα. Εἰς τὴν ὁμήγυριν ὠμίλησε καταλλήλως ὁ Σεβ. κ. Τιμόθεος, ὁ ὁποῖος ἐτόνισε τὴν ἀγάπην καί τὸ ἐνδιαφέρον τῆς Ἐκκλησίας ὑπὲρ τῆς Νεότητος, δείγμα τῶν ὁποίων εἶναι καί ἡ προσφορὰ τῶν Τραπεζικῶν βιβλιαρίων. Ἐκτὸς τοῦ ἀριθμοῦ τῶν 66 αὐτῶν κοριτσιῶν, ἐνισχύθησαν, μετὰ ἀντίστοιχον κατάθεσιν εις τὰ Τραπεζικὰ αὐτῶν βιβλιάρια, καί αἱ τρόφιμοι τοῦ Ἐκκλησ. Ὁρφανοτροφείου Θηλέων «Ἡ Ἀγία Φιλοθέη» Καλογραΐζης Ν. Ἰωνίας, 20 τὸν ἀριθμὸν. Τὸ ἀπαιτηθὲν διὰ τὸν σκοπὸν αὐτὸν ποσὸν 900.000 δραχμῶν περίπου ἐκαλύφθη ἐκ δωρεῶν καί προσφορῶν τῶν Ἱ. Ναῶν, τῶν Ἑνοριακῶν Φιλοπτώχων Ταμείων, εὐσεβῶν Χριστιανῶν τῆς περιφέρειας καί τοῦ Γενικοῦ Φιλοπτώχου Ταμείου.

Ἡ προσφορὰ βιβλιαρίων προικοδοτήσεως ἐπαναλαμβάνεται κάθε χρόνον τὴν ἰδίαν ἡμέραν, μέχρι τοῦδε δὲ ἔχουν προικοδοτηθῆ 1.031 κορίτσια, ἐκτὸς τῶν τροφίμων τοῦ ἀνωτέρω Ὁρφανοτροφείου.

(Ἐκ τῆς Ἱ. Μητροπόλεως)

'Ιερά 'Αρχιεπισκοπή 'Αθηνών

"Εχοντες υπ' ὄψιν τὰς διατάξεις: α) τῶν ἄρθρων 38, παραγρ. 2, καὶ 67 τοῦ Ν. 590/1977, β) τοῦ Ν. Δ. 1398/1973, γ) τοῦ Ν. 673/1977 ὡς καὶ τὴν υπ' ἀριθ. 2899/16.12.1982 'Απόφασιν Ἑμῶν «Περὶ κατανομῆς τῶν ὀργανικῶν θέσεων Διακόνων εἰς Ἑνοριακοὺς Ἱεροὺς Ναοὺς τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν», καὶ προκειμένου, ἵνα προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίου πρὸς πλήρωσιν τῆς κενῆς θέσεως τακτικοῦ Διακόνου ἐν τῷ Ἱερῷ Ναῷ Ἀγ. Ἰωάννου - ὁδοῦ Βουλιαγμένης, καλοῦμεν τοὺς θουλομένους, ἵνα καταλάβωσι τὴν Διακονικὴν ταύτην θέσιν καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 34/1α τοῦ υπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ, «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προθλεπόμενα κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης προκηρύξεως εἰς τὸ Περιοδικὸν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» υποβάλωσιν ἡμῖν τὰ νενομισμένα δικαιολογητικὰ διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 9ῃ Μαΐου 1989

† Ὁ Ἀθηνῶν ΣΕΡΑΦΕΙΜ

'Ιερά 'Αρχιεπισκοπή Ἀθηνῶν

"Εχοντες υπ' ὄψιν τὰς διατάξεις: α) τῶν ἄρθρων 38, παραγρ. 2, καὶ 67 τοῦ Ν. 590/1977, β) τοῦ Ν. Δ. 1398/1973, γ) τοῦ Ν. 673/1977 ὡς καὶ τὴν υπ' ἀριθ. 2899/16.12.1982 'Απόφασιν Ἑμῶν «Περὶ κατανομῆς τῶν ὀργανικῶν θέσεων Διακόνων εἰς Ἑνοριακοὺς Ἱεροὺς Ναοὺς τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν», καὶ προκειμένου, ἵνα προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίου πρὸς πλήρωσιν τῆς κενῆς θέσεως τακτικοῦ Διακόνου ἐν τῷ Ἱ. Ν. Κοιμ. Θεοτόκου - Φανερωμένης Χολαργοῦ, καλοῦμεν τοὺς θουλομένους, ἵνα καταλάβωσι τὴν Διακονικὴν ταύτην θέσιν καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 34/1α τοῦ υπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ, «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προθλεπόμενα κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης προκηρύξεως εἰς τὸ Περιοδικὸν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» υποβάλωσιν ἡμῖν τὰ νενομισμένα δικαιολογητικὰ διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 25ῃ Μαΐου 1989

† Ὁ Ἀθηνῶν ΣΕΡΑΦΕΙΜ

'Ιερά Μητρόπολις Μεσσηνίας**ΕΠΙΣΚΟΠΙΚΟΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΝ
ΚΛΗΤΗΡΙΟΝ ΕΠΙΚΡΙΜΑ**

Πρὸς τὸν Πρεσβύτερον

Βασιλείου Γεωργ. Νικολακόπουλον

τέως Ἐφημέριον τοῦ Ἱ. Ν. Ἀγ. Βασιλείου Βασιλιτσίου
τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Μεσσηνίας

'Αγνώστου διαμονῆς

Καλοῦμέν σε, ὅπως ἐμφανισθῆς ἐνώπιον τοῦ Ἐπι-

σκοπικοῦ Δικαστηρίου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Μεσσηνίας, εἰς τὰ Γραφεῖα αὐτῆς, ἐν Καλαμάτᾳ, τὴν 4ην Ἰουλίου 1989, ἡμέραν Τρίτην καὶ ὥραν 10 π.μ. ἵνα δικασθῆς ἐπὶ ἀποδιδόμενων σοι κατηγοριῶν.

Προσεπιδηλοῦμέν σοι, ὅτι ἐάν δὲν ἐμφανισθῆς τῇ ὡς ἄνω ἡμέρᾳ καὶ ὥρᾳ θὰ δικασθῆς ἐρήμην.

Ἐν Καλαμάτᾳ τῇ 20ῇ Ἀπριλίου 1989

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ

Πρόεδρος τοῦ Ἐπισκοπικοῦ Δικαστηρίου

† Ὁ Μεσσηνίας ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

'Ιερά Μητρόπολις Ἡλείας καὶ Ὠλένης

"Εχοντες υπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38, παράγρ. 2 τοῦ Νόμου 590/77 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἄρθρων 33-37 τοῦ υπ' ἀριθμ. 2)1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρώσωμεν τὰς κενὰς ὀργανικὰς θέσεις: α) Ἐφημερίων 1) Ἱ. Ν. Παμμειγίστων Ταξιαρχῶν Θανασουλεϊκῶν, 2) Ἱ. Ν. Ἀγ. Γεωργίου Ἀμυγδαλῆς καὶ 3) Ἱ. Ν. Ἀγ. Νικολάου Σιμίτζης, β) Διακόνων 1) Ἱ. Ν. Κοιμ. Θεοτόκου Βαρθολομιοῦ καὶ 2) Ἱ. Ν. Ἀγίας Τριάδος Βάρδας, καλοῦμεν τοὺς θουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ἐν τῷ Περιοδικῷ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» υποβάλωσι τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ διὰ τὴν κατάληψιν τῶν ἀνωτέρω κενῶν θέσεων.

Ἐν Πύργῳ τῇ 9ῃ Μαΐου 1989

† Ὁ Ἡλείας ΓΕΡΜΑΝΟΣ

'Ιερά Μητρόπολις Μυτιλήνης

"Εχοντες υπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38 παράγρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἄρθρων 33-37 τοῦ υπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρώσωμεν τὰς κενὰς ὀργανικὰς θέσεις τακτικῶν ἐφημερίων τῶν Ἱερῶν Ναῶν 1) Εἰσοδίων Θεοτόκου Μεσοτόπου, 2) Ἀγίου Γεωργίου Κεραμιῶν, 3) Ἀγίας Παρασκευῆς Ἀκρασίου καὶ 4) Ἀγίου Γεωργίου Λουτρῶν, καλοῦμεν τοὺς θουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ἐν τῷ Περιοδικῷ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» υποβάλωσι τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ διὰ τὴν κατάληψιν τῶν ἀνωτέρω κενῶν θέσεων.

Ἐν Μυτιλήνῃ τῇ 12ῃ Μαΐου 1989

† Ὁ Μυτιλήνης ΙΑΚΩΒΟΣ

"Εχοντες υπ' ὄψιν τὰς διατάξεις: α) τῶν ἄρθρων 38, παραγρ. 2 καὶ 67 τοῦ Ν. 590/1977, β) τοῦ Ν. Δ. 1398/1973, γ) τοῦ Ν. 673/1977 καὶ προκειμένου ἵνα

προβώμεν εις άνακήρυξιν ύποψηφίων πρὸς πλήρωσιν τῶν κενῶν θέσεων τακτικῶν Διακόνων ἐν τοῖς ἱ. ναοῖς α) Ἁγίου Συμεῶνος Μυτιλήνης καὶ β) Προσκυνήματος Παναγίας Ἁγιάσου, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους ἵνα καταλάβωσι τὰς Διακονικὰς ταύτας θέσεις καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 34/16' τοῦ ὑπ' ἄριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων» προβλεπόμενα κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης προκηρύξεως εἰς τὸ Περιοδικὸν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ νενομιμμένα δικαιολογητικὰ διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν Μυτιλήνῃ τῇ 12ῃ Μαΐου 1989

† Ὁ Μυτιλήνης ΙΑΚΩΒΟΣ

Ἱερά Μητρόπολις Καρυστίας καὶ Σκύρου

Προκειμένου νὰ προβώμεν εἰς τὴν πλήρωσιν κατ' ἐπιλογὴν, μιᾶς θέσεως Ἐκκλησιαστικοῦ Ὑπαλλήλου, ὀδηγοῦ - κλητήρος, κλάδου ΔΕ τῆς καθ' ἡμᾶς Ἱεράς Μητροπόλεως καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς 20ῆμερου ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης καὶ μέχρι τῆς 20 Ἰουνίου, ὑποβάλλωσιν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ εἰς τὰ Γραφεῖα τῆς Ἱεράς Μητροπόλεως διὰ τὴν κατάληψιν τῆς ὡς ἄνω θέσεως. Δεκτοὶ διὰ τὴν ὑποβολὴν αἰτήσεως γίνονται οἱ ἔχοντες ἐκκλησιαστικὸν φρόνημα καὶ ἡλικίαν 21 ἕως 45 ἐτῶν κατόπιν τῆς ὑπ' ἄριθ. 1309)622)22.5.1989 ἀποφάσεως τῆς Δ.Ι.Σ. συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 9 παρ. 1 τοῦ ὑπ' ἄριθ. 5)1978 Κανονισμοῦ.

Ἐν Κύμῃ τῇ 23ῃ Μαΐου 1989

† Ὁ Καρυστίας καὶ Σκύρου ΣΕΡΑΦΕΙΜ

Ἱερά Μητρόπολις Λήμνου

Ἐχοντας ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38 παράγρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἄρθρων 33-37 τοῦ ὑπ' ἄριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱεράς Συνόδου «περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρώσωμεν τὰς κενὰς ὀργανικὰς θέσεις τακτικῶν ἐφημερίων τῶν Ἱερῶν Ναῶν 1) Ἁγ. Τριάδος Μυρίνης, 2) Κοιμ. Θεοτόκου Μυρίνης, 3) Εἰσοδ. Θεοτόκου Βάρους, 4) Ἁγ. Δημητρίου Κοντοπουλίου, 5) Εὐαγγ. Θεοτόκου Μούδρου, 6) Ἁγ. Δημητρίου Παναγίας, 7) Εἰσοδ. Θεοτόκου Πορτιανοῦ, 8) Ἁγ. Ἀναργύρων Δάφνης, 9) Κοιμ. Θεοτόκου Κορνοῦ, 10) Ἁγ. Δημητρίου Λύχνων, 11) Ἁγ. Δημητρίου Πλάκας, 12) Ἁγ. Νικολάου Σκανδάλης, 13) Κοιμ. Θεοτόκου Τσιμανδρίων, 14) Ἁγ. Ἰωάννου Φυσίνης καὶ 15) Ἁγ. Γεωργίου Ἀγγαριῶνων, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ἐν τῷ Περιοδικῷ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ»

ὑποβάλλωσι τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ διὰ τὴν κατάληψιν τῶν ἄνωτέρω κενῶν θέσεων.

Ἐν Μυρίνῃ τῇ 29ῃ Μαΐου 1989

† Ὁ Λήμνου ΙΕΡΟΘΕΟΣ

Ἱερά Μητρόπολις Δημητριάδος

Ἐχοντας ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38 παράγρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἄρθρων 33-37 τοῦ ὑπ' ἄριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱεράς Συνόδου «περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρώσωμεν τὰς κενὰς ὀργανικὰς θέσεις τακτικῶν ἐφημερίων τῶν Ἱερῶν Ναῶν 1) Ἁγ. Παρασκευῆς Κοκκοτῶν, 2) Ἁγ. Μαρίνης Κισσοῦ, 3) Ἁγ. Τριάδος Μούρεσι, 4) Ἁγ. Μαρίνης Ἀφήσσου καὶ 5) Ταξιαρχῶν Μηλεῶν, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ἐν τῷ Περιοδικῷ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» ὑποβάλλωσι τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ διὰ τὴν κατάληψιν τῶν ἄνωτέρω κενῶν θέσεων.

Ἐν Βόλῳ τῇ 30ῃ Μαΐου 1989

† Ὁ Δημητριάδος ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ

Ἱερά Μητρόπολις Κυδωνίας καὶ Ἀποκορώνου

Διὰ τῆς ὑπ' ἄριθ. 11)1989 Πράξεως Ἡμῶν προκηρῦσσομεν τὰς Ἐφημεριακὰς θέσεις: α) «Ἁγίου Θωμᾶ» Νέου Χωρίου Ἀποκορώνου, β) «Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου» Φρὲ Ἀποκορώνου, γ) «Ἁγ. Ἀποστόλων» Βαφὲ Ἀποκορώνου, δ) «Ἁγ. Τριάδος» Τσιθιρὰ Ἀποκ., ε) «Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου» Ἀρωνίου Κυδωνίας, στ) «Προφήτου Ἡλιοῦ» Καθιανῶν Κυδωνίας, ζ) «Ἁγίου Στυλιανοῦ» Κλαδισοῦ Κυδωνίας, η) «Ἁγίου Ἰωάννου» Κάμπων Κυδωνίας, θ) «Ἁγίου Γεωργίου» Δρακῶνας, ι) «Ἁγίου Γεωργίου» Μαλάξης Κυδωνίας, ια) «Ἁγίου Ἐλευθερίου», Μουρινῶν Κυδωνίας, ιβ) «Εὐαγγελισμὸς τῆς Θεοτόκου» Πλάκας Ἀποκορώνου καὶ προσκαλοῦμε τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ νόμιμα προσόντα νὰ καταλάβωσιν αὐτὰς ὅπως ἐνεργήσωσιν κατὰ Νόμον διὰ τὰ περαιτέρω.

Χανιά, 19 Μαΐου 1989

† Ὁ Κυδωνίας καὶ Ἀποκορώνου ΕἰΡΗΝΑΙΟΣ

Διὰ τῆς ὑπ' ἄριθ. 12)1989 Πράξεως Ἡμῶν προκηρῦσσομεν τὰς διακονικὰς θέσεις: α) «Ἁγίου Νικολάου» Βάμου Ἀποκορώνου, β) «Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου» Κάμπων Κυδωνίας καὶ γ) «Γεννήσεως τῆς Θεοτόκου» Κουνουπιδιανῶν Κυδωνίας καὶ προσκαλοῦμε τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ νόμιμα προσόντα νὰ καταλάβωσιν αὐτὰς ὅπως ἐνεργήσωσιν κατὰ Νόμον διὰ τὰ περαιτέρω.

Χανιά, 22 Μαΐου 1989

† Ὁ Κυδωνίας καὶ Ἀποκορώνου ΕἰΡΗΝΑΙΟΣ

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 45/1989

«Σύσταση και Οργάνωση Έπικοινωνιακού και Μορφωτικού Ίδρύματος
της Εκκλησίας της Ελλάδος».

Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ά ρ θ ρ ο 3

Διοίκηση.

Έχουσα ύπ' όψη:

1. Τή διάταξη της παραγρ. 1, εδάφ. ζ', του άρθρου 9 του Ν. 590) 77 «Περί του Καταστατικού Χάρτου της Εκκλησίας της Ελλάδος»,

2. Τήν από 19.5.89 Απόφασή Της

Ψ Η Φ Ι Ζ Ε Ι

Τόν Κανονισμό με αριθμό 45) 1989, «Περί συστάσεως και Οργανώσεως Έπικοινωνιακού και Μορφωτικού Ίδρύματος της Εκκλησίας της Ελλάδος», που είναι ό ακόλουθος:

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΜΕ ΑΡΙΘΜΟ 45)1989

«Σύσταση και Οργάνωση Έπικοινωνιακού
και Μορφωτικού Ίδρύματος
της Εκκλησίας της Ελλάδος

Ά ρ θ ρ ο 1

Σύσταση.

Συνιστώμεν Ίδρυμα με την έπωνυμία «Έπικοινωνιακό και Μορφωτικό Ίδρυμα της Εκκλησίας της Ελλάδος», τό όποιο θά λειτουργεί με τή μορφή Νομικού Προσώπου Ίδιωτικού Δικαίου, θά έδρεύει στην Άθήνα, στο Συνοδικό Μέγαρο, κάτω από τήν έποπτεία και τόν έλεγχο της Διαρκούς Ίεράς Συνόδου, και θά διέπεται από τίς διατάξεις του παρόντος Κανονισμού.

Ά ρ θ ρ ο 2

Σκοποί.

Σκοποί του Ίδρύματος είναι:

α) Η μελέτη των ποιμαντικών προβλημάτων του συγχρόνου κοινωνικού περιβάλλοντος κάτω από τό πρίσμα της Έλληνορθόδοξου Παραδόσεως, και β) ή προβολή της εκκλησιαστικής μας παραδόσεως και της ένθνης μας ιδιοπροσωπίας, καθώς και ή άσκηση σύγχρονης εκκλησιαστικής ποιμαντικής, με κάθε πρόσφορο μέσον έπικοινωνίας, έννημερώσεως και μορφώσεως (ραδιόφωνο, τηλεόραση, μνημειώδεις μορφωτικές ένδόσεις, παραγωγή βιντεοκασετών και φωτογραφική παραγωγή).

1. Τό Ίδρυμα διοικείται από έπταμελές Διοικητικό Συμβούλιο.

Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου είναι:

α) Ο Αρχιεπίσκοπος Άθηνών και πάσης Ελλάδος.

β) Ένας Μητροπολίτης της Εκκλησίας της Ελλάδος, όριζόμενος από τή Δ.Ι.Σ.

και γ) άλλοι δύο Κληρικοί, μεταξύ των όποιων και ό Γεν. Διευθυντής των μέσων Έπικοινωνίας, και τρεις λαϊκοί, όριζόμενοι από τή Δ.Ι.Σ.

2. Η θητεία των μελών του Δ.Σ. είναι τριετής. Η Δ.Ι.Σ. μπορεί να άντικαταστήσει μέλος του Δ.Σ. και πριν από τή λήξη της θητείας του.

3. Πρόεδρος του Δ.Σ. είναι ό Αρχιεπίσκοπος Άθηνών και πάσης Ελλάδος, και Αντιπρόεδρος ό Μητροπολίτης - μέλος του Δ.Σ. Τό Δ.Σ., κατά τήν πρώτη μετά τό διορισμό του συνεδρία, όρίζει τό Γενικό Γραμματέα και τόν Έπύθυνο των Οικονομικών.

4. Η ιδιότητα του μέλους του Δ.Σ. είναι τιμητική, και τά μέλη δέν άμείβονται για τή συμμετοχή τους στις συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου.

5. Τό Διοικητικό Συμβούλιο συνεδριάζει τακτικά κάθε διμηνία και έκτακτα όποτε τό κρίνει άναγκαίο ό Πρόεδρος ή ό Προεδρεύων Αντιπρόεδρος.

6. Οι άποφάσεις του Δ.Σ. λαμβάνονται με άπόλυτη πλειοψηφία του συνολικού αριθμού των μελών, δηλαδή τέσσερις τουλάχιστον ψήφους. Στίς συνεδριάσεις τηρούνται πρακτικά, τά όποια επικυρώνονται και ύπογράφονται στην έπόμενη συνεδρία. Στα πρακτικά διατυπώνεται και ή γνώμη διαφωνούντων συμβούλων, άν τό ζητήσουν.

Ά ρ θ ρ ο 4

Άρμοδιότητες Διοικητικού Συμβουλίου.

Τό Διοικητικό Συμβούλιο διοικεί τό Ίδρυμα, έχη τήν έπιμέλεια όλων των ύποθέσεών του, διαχειρίζεται τήν περιουσία του και γενικά άποφασίζει για κάθε θέ-

μα που αφορά στη λειτουργία του, τη διάθεση των πόρων του και την εκπλήρωση των σκοπών του.

Ειδικότερα το Δ.Σ.

α) Ψηφίζει τον προϋπολογισμό και τον απολογισμό του Ίδρύματος.

β) Προσλαμβάνει το πάσης φύσεως προσωπικό του Ίδρύματος.

γ) Μεριμνά για την εκπλήρωση των σκοπών του Ίδρύματος και διαθέτει τους πόρους του προς αυτήν την κατεύθυνση μέσα στα πλαίσια των έγκριμένων κάθε φορά κονδυλίων του προϋπολογισμού.

δ) Προβαίνει στη δημιουργία επί μέρους Κλάδων και εξαρτημένων Υπηρεσιών του Ίδρύματος και ψηφίζει τους Κανονισμούς λειτουργίας τους.

ε) Έποπτεύει την καλή και εύρυθμη λειτουργία των Υπηρεσιών του Ίδρύματος.

Άρθρο 5

Καθήκοντα Προέδρου.

1. Ο Πρόεδρος του Δ.Σ. του Ίδρύματος:

α) Έκπροσωπεί το Ίδρυμα στα Δικαστήρια και σε κάθε Αρχή, καθώς και στις σχέσεις προς τρίτους.

β) Συγκαλεί το Διοικητικό Συμβούλιο σε τακτικές και έκτακτες συνεδριάσεις, καταρτίζει την ημερήσια διάταξη και διευθύνει τις συζητήσεις.

γ) Άλληλογραφεί με τις δημόσιες Άρχές και υπογράφει την άλληλογραφία.

δ) Άσκει έποπτεία και έλεγχο στο προσωπικό του Ίδρύματος και παρακολουθεί την εκτέλεση των αποφάσεων του Δ.Σ.

2. Τον Πρόεδρο, σε περίπτωση άπουσίας ή κωλύματός του, αναπληρώνει ο Άντιπρόεδρος και, σε περίπτωση άπουσίας ή κωλύματος και αυτού, άλλο μέλος του Δ.Σ. όριζόμενο με απόφαση του Προέδρου.

Άρθρο 6

Καθήκοντα Γεν. Γραμματέα.

1. Ο Γεν. Γραμματέας:

α) Έπιμελείται τη σύνταξη των πρακτικών του Διοικητικού Συμβουλίου.

β) Φροντίζει για την εκτέλεση των αποφάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου.

γ) Διεκπεραιώνει την άλληλογραφία και υπογράφει μαζί με τον Πρόεδρο τα έγγραφα που απευθύνονται σε τρίτους.

δ) Έπιμελείται μαζί με τον Υπεύθυνο Οικονομικών τη σύνταξη του προϋπολογισμού και από κοινού

τον υποβάλλουν στο Δ.Σ. για ψήφιση.

ε) Υπογράφει τα έντάλματα πληρωμής για τις δαπάνες του έγκριμένου προϋπολογισμού.

στ) Φυλάσσει τα έγγραφα, τα βιβλία (έκτός από τα διαχειριστικά) και τη σφραγίδα του Ίδρύματος.

2. Στην εκτέλεση των καθηκόντων του ο Γεν. Γραμματέας βοηθείται από υπάλληλο του Ίδρύματος, όριζόμενο με απόφαση του Διοικ. Συμβουλίου.

3. Το Γεν. Γραμματέα σε περίπτωση άπουσίας ή κωλύματός του αναπληρώνει άλλο μέλος του Δ.Σ. όριζόμενο άπ' αυτό.

Άρθρο 7

Καθήκοντα Υπευθύνου των Οικονομικών.

1. Ο Υπεύθυνος των οικονομικών:

α) Άσκει την έποπτεία στην ταμιακή ύπηρεσία και γενικά στην οικονομική διαχείριση του Ίδρύματος και έχει την εθύνη για την κατάθεση των μετρητών σε ασφαλής Τράπεζα.

β) Έπιμελείται μαζί με το Γεν. Γραμματέα τη σύνταξη του προϋπολογισμού και από κοινού τον υποβάλλουν στο Δ.Σ. για ψήφιση.

γ) Υποβάλλει στο Δ.Σ. τον απολογισμό του προηγούμενου έτους για έγκριση.

δ) Συνυπογράφει μαζί με το Γενικό Γραμματέα τα έντάλματα πληρωμής δαπανών.

ε) Έχει την εθύνη για την τήρηση και φύλαξη των διαχειριστικών βιβλίων του Ίδρύματος.

2. Τον Υπεύθυνο των Οικονομικών, σε περίπτωση κωλύματος ή άπουσίας του, αναπληρώνει άλλο μέλος του Δ.Σ. όριζόμενο με απόφασή του.

Άρθρο 8

Πόροι του Ίδρύματος.

1. Πόροι του Ίδρύματος είναι:

α) Έπιχορηγήσεις της Έκκλησίας της Ελλάδος, της Ίεράς Άρχιεπισκοπής Άθηνών, των Ίερών Μητροπόλεων και των Έκκλησιαστικών Νομικών Προσώπων Δημοσίου ή Ίδιωτικού Δικαίου.

β) Δωρεές, κληρονομίες και κληροδοσίες.

γ) Τόκοι τραπεζικών καταθέσεων.

δ) Λοιπά πάσης φύσεως έσοδα, όπως λ.χ. έσοδα από διαφημίσεις στα ραδιοτηλεοπτικά μέσα.

2. Οι δωρεές, κληρονομίες και κληροδοσίες γίνονται αποδεκτές από τον Πρόεδρο του Ίδρύματος, μετά από προηγούμενη απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου, οι δε κληρονομίες πάντοτε με το ευεργέτημα της απογραφής.

Ά ρ θ ρ ο 9

Προϋπολογισμός.

1. Το Οικονομικό έτος αρχίζει την 1η Ιανουαρίου και λήγει την 31η Δεκεμβρίου του ίδιου έτους.

2. Ο προϋπολογισμός ψηφίζεται από το Διοικητικό Συμβούλιο το αργότερο μέσα στο μήνα Νοέμβριο και άμέσως κατόπιν υποβάλλεται για έγκριση στην Ίερά Σύνοδο της Έκκλησίας της Ελλάδος.

3. Μεταγενέστερες τροποποιήσεις του προϋπολογισμού επιτρέπονται, πρέπει όμως να τηρηθεί ή διαδικασία της προηγούμενης παραγράφου.

Ά ρ θ ρ ο 10

Άπολογισμός.

1. Μέσα στο δεύτερο δεκαπενθήμερο του μηνός Ιανουαρίου συντάσσεται ο άπολογισμός των πραγματοποιηθέντων εσόδων και εξόδων του προηγούμενου οικονομικού έτους, ο οποίος υποβάλλεται από τον Ύπευθυνο των Οικονομικών το πρώτο δεκαπενθήμερο του μηνός Φεβρουαρίου στο Διοικητικό Συμβούλιο για έγκριση.

2. Ο άπολογισμός αναγράφει σε ιδιαίτερη στήλη:

- α) Τα προϋπολογισθέντα έσοδα και έξοδα.
- β) Τα πραγματοποιηθέντα έσοδα και έξοδα.
- γ) Τις διαφορές μεταξύ τους.
- δ) Το ταμιακό υπόλοιπο που προκύπτει.

3. Με τον άπολογισμό συντάσσεται γενικός ισολογισμός, στον οποίο αναγράφονται αναλυτικά τα ένεργητικά και παθητικά περιουσιακά στοιχεία του Ίδρύματος που υπάρχουν στις 31 Δεκεμβρίου.

4. Ο άπολογισμός και ο γενικός ισολογισμός υποβάλλονται μέσα στο δεύτερο δεκαπενθήμερο του μηνός Φεβρουαρίου στην Ίερά Σύνοδο για έγκριση.

Ά ρ θ ρ ο 11

Τηρούμενα βιβλία.

1. Τα βιβλία που τηρεί το Ίδρυμα είναι:

- α) Το βιβλίο πρακτικών συνεδριάσεων Διοικητικού Συμβουλίου στο οποίο καταχωρίζονται οι αποφάσεις και οι πράξεις του Διοικητικού Συμβουλίου.
- β) Το Πρωτόκολλο εισερχομένων και έξερχομένων έγγραφων.
- γ) Το Βιβλίο Ταμείου, στο οποίο καταχωρίζονται κατά χρονολογική σειρά οι πάσης φύσεως εισπράξεις και πληρωμές.
- δ) Το βιβλίο απογραφών, στο οποίο καταχωρίζον-

ται κάθε έτος λεπτομερώς τα περιουσιακά στοιχεία, ο άπολογισμός και ο ισολογισμός.

ε) Το βιβλίο ύλικού με το οποίο παρακολουθείται ή εισαγωγή, ή έξαγωγή και το υπόλοιπο των διαφορών πραγμάτων του Ίδρύματος.

2. Το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί, εάν κρίνει σκόπιμο, να όρίσει την τήρηση και άλλων βιβλίων ή στοιχείων.

Ά ρ θ ρ ο 12

Δικαιολογητικά διαχειρίσεως.

1. Για κάθε εϊσπραξη εκδίδεται γραμματίο εισπράξεως από τριπλότυπο βιβλίο γραμματίων, αριθμημένο κατ' αύξοντα αριθμό, στο οποίο υπογράφει ο πληρώσας και ο εισπράξας. Το πρωτότυπο παραδίδεται στον πληρώσαντα, το πρώτο αντίγραφο επισυνάπτεται στα δικαιολογητικά εισπράξεως και το δεύτερο παραμένει στο στέλεχος.

2. Για κάθε δαπάνη, πάντοτε στα πλαίσια των προβλέψεων του προϋπολογισμού, εκδίδεται χρηματικό ένταλμα πληρωμής από διπλότυπο βιβλίο ενταλμάτων, αριθμημένο κατ' αύξοντα αριθμό, το οποίο υπογράφεται από το Γεν. Γραμματέα και τον Ύπευθυνο των Οικονομικών. Το πρωτότυπο επισυνάπτεται στα δικαιολογητικά δαπάνης, το δε αντίγραφο παραμένει στο στέλεχος.

Ά ρ θ ρ ο 13

Έποπτεία και Έλεγχοσ.

Το Ίδρυμα υπόκειται στην έποπτεία και τον έλεγχο της Ίερας Συνόδου της Έκκλησίας της Ελλάδος.

Ά ρ θ ρ ο 14

Σφραγίδα του Ίδρύματος.

Το Ίδρυμα έχει σφραγίδα κυκλική, στην οποία αναγράφεται ή έπωνυμία του, «Έπικοινωνιακό και Μορφωτικό Ίδρυμα της Έκκλησίας της Ελλάδος» και στο κέντρο φέρει την πρωτοχριστιανική παράσταση του καλού ποιμένος.

Ά ρ θ ρ ο 15

Διάλυση του Ίδρύματος.

Η διάλυση του Ίδρύματος μπορεί να αποφασισθεί από το Διοικητικό Συμβούλιο, αλλά με πλειοψηφία τουλάχιστον πέντε ψήφων στο σύνολο των μελών του. Σε

Π Ρ Α Ξ Ε Ι Σ

ΣΥΣΤΑΣΕΩΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΟΣ
Ἀριθ. Πρωτ. 287

ΠΡΑΞΙΣ ΣΥΣΤΑΣΕΩΣ
ΣΧΟΛΗΣ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ
ΤΗΣ Ι. ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΟΣ
ΕΝ ΒΟΛΩ.

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει:

1. Τὴν ἀνάγκην καλλιέργειας καὶ διαδόσεως τῆς πατροπαράδοτου ἑκκλ. μουσικῆς, ὡς κλάδου τῆς ἐθνικῆς μουσικῆς, πρὸς κατάρτισιν ὑπευθύνων αὐτῆς φορέων καὶ ἐξασφάλισιν ἱεροψαλτῶν τῶν ἱ. ναῶν τῆς Ἐκκλησίας μας.

2. Τὴν ἀπὸ 30ετίας καὶ πλέον ἀτύπως λειτουργοῦσαν ἐν Βόλῳ Σχολὴν Βυζαντινῆς Μουσικῆς τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Δημητριάδος, ἡ ὁποία προσέφερεν εἰς τὸν τομέα τόσο τῆς διαδόσεως καὶ προβολῆς τῆς μουσικῆς αὐτῆς, ὅσον καὶ τῆς ἐξασφαλίσεως ἱεροψαλτικῶν στελεχῶν τῆς Ἐκκλησίας πολυτίμους ὑπηρεσίας.

3. Τὰς διατάξεις τοῦ ν. 590) 77 «περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος»

Ἀποφασίζομεν

α) Ἐπισημοποιῶμεν ἀπὸ τοῦδε τὴν ἀτύπως ἐν Βόλῳ λειτουργοῦσαν ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν Σχολὴν Βυζαντινῆς Μουσικῆς τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Δημητριάδος.

β) Τὰ τῶν σκοπῶν, τῆς διοικήσεως, τῆς ὀργανώ-

περίπτωση διαλύσεως, ἢ περιουσία τοῦ Ἰδρύματος περιέρχεται στὴν Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος.

Ἀρθρο 16

Ἡ ἰσχὺς τοῦ Κανονισμοῦ αὐτοῦ ἀρχίζει ἀπὸ τῆς δημοσίευσής του στὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως καὶ τὸ Περιοδικὸ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ».

Ἀθήνα 19 Μαΐου 1989

† Ὁ Ἀθηνῶν ΣΕΡΑΦΕΙΜ, Πρόεδρος

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος

Ἀρχιμ. ΙΑΚΩΒΟΣ ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΥ - ΓΚΙΝΗΣ

σεως καὶ λειτουργίας τῆς Σχολῆς αὐτῆς ὡς καὶ πᾶν ἄλλο σχετικὸν θέμα θὰ ὀρίσῃ ὁ Ὄργανισμὸς λειτουργίας τῆς, ὁ ὁποῖος, καταρτιζόμενος ὑφ' ἡμῶν, θὰ δη-μοσιευθῇ ἀρμοδίως.

γ) Ἡ Σχολὴ Βυζαντινῆς Μουσικῆς τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Δημητριάδος ἀποτελεῖ ἐξηρητημένην ὑπηρεσίαν τῆς Ἱ. Μητροπόλεως, ὑπαγομένην διοικητικῶς καὶ οἰκονομικῶς εἰς αὐτήν.

Ἐν Βόλῳ τῇ 1 Ὀκτωβρίου 1988.

† Ὁ Δημητριάδος ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ
ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ
ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΤΗΣ Ι. ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ
ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΟΣ — ΕΝ ΒΟΛΩ.

Ἄρθρον 1

1. Ἡ διὰ πράξεως τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Δημητριάδος κ. Χριστοδούλου συσταθεῖσα ἐπισημῶς Σχολὴ Βυζ. Μουσικῆς τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Δημητριάδος ἐδρεύει ἐν Βόλῳ. Παραρτήματα τῆς Σχολῆς δύνανται νὰ συνιστῶνται καὶ ἀλλαγῶν τῆς μητροπολιτικῆς περιφέρειας Δημητριάδος δι' ἀπλῆς ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς Σχολῆς.

2. Ἡ Σχολὴ διαθέτει σφραγίδα κυκλικήν, φέρουσαν ἐξωτερικῶς τὴν ἐνδειξιν: Ἱερὰ Μητρόπολις Δημητριάδος, ἐσωτερικῶς καὶ κυκλικῶς τὴν φράσιν: Σχολὴ Βυζ. Μουσικῆς καὶ ἐντὸς κύκλου τὴν ψαλμικὴν κιθάραν.

Ἄρθρον 2

Σκοποὶ τῆς Σχολῆς εἶναι:

α. Ἡ ἀνάπτυξις, καλλιέργεια καὶ διάδοσις τῆς πατρῴας ἑκκλ. μουσικῆς διὰ τῆς θεωρητικῆς καὶ πρακτικῆς διδασκαλίας τοῦ, κατὰ παράδοσιν, ἑκκλ. ὕφους καὶ ἤθους τῆς, ὅπως τοῦτο διὰ τῶν αἰώνων διεσώθη καὶ εὐρίσκειται σήμερον.

β. Ἡ ἐξασφάλισις νέων ἱεροψαλτῶν, πρὸς ἐπ' ἀνδρῶν τῶν ἱεροψαλτικῶν ἀναλογίων τῆς Ἐκκλησίας.

"Α ρ θ ρ ο ν 3

Μέσα πρὸς ἐπίτευξιν τῶν σκοπῶν αὐτῶν εἶναι:

α. Ἡ συστηματικὴ καὶ ὑπεύθυνος διδασκαλία τῆς βυζ. μουσικῆς ὑπὸ ἐπισήμων διδασκάλων κεκτημένων θεωρητικὴν καὶ πρακτικὴν κατάρτισιν καὶ ἀσκούντων τὸ ἱεροψαλτικὸν λειτούργημα, ἢ ἐχόντων ἀσκήσει αὐτό.

β. Ἡ δι' ἐκδηλώσεων δημοσίων ἐμφανίσεων, ἐκδόσεων, κυκλοφορήσεως κασετῶν, ὀργανώσεως συναυλιῶν κ.λπ. προβολὴ τοῦ παραδοσιακοῦ μουσικοῦ ἔκκλ. θησαυροῦ.

γ. Ἡ σύστασις θυζαντινοῦ χοροῦ καὶ ἡ ὀργανώσις ἐμφανίσεων αὐτοῦ πρὸς πρότυπον ἐκτέλεσιν μουσικῶν μελῶν καὶ ὕμνων.

δ. Ἡ συνεργασία μὲ ἄλλους φορεῖς πολιτιστικῶν στοιχείων καὶ ἡ θεωρητικὴ ἔρευνα καὶ δημοσιότης ἀναφορικῶς πρὸς τὴν προέλευσιν καὶ ἐξέλιξιν τῆς βυζ. μουσικῆς.

ε. Πᾶν ἄλλο μέσον, τὸ ὁποῖον ἤθελεν ἀποφασίσει τὸ Δ.Σ.

"Α ρ θ ρ ο ν 4

Πόροι τῆς Σχολῆς εἶναι τὸ δικαίωμα ἐγγραφῆς τῶν μαθητῶν, πᾶσα πρὸς αὐτὴν δωρεὰ ἢ εἰσφορά καὶ ἡ ἐτήσια ἐπιχορήγησις τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Δημητριάδος ἐκ τοῦ Ταμείου τῆς Χριστιανικῆς Ἀλληλεγγύης.

"Α ρ θ ρ ο ν 5

Τὴν Σχολὴν διοικεῖ ἡμελὲς Διοικητικὸν Συμβούλιον ἀποτελούμενον ἐκ τοῦ Μητροπολίτου Δημητριάδος, ὡς Προέδρου, καὶ ἐκ τεσσάρων μελῶν κληρικῶν ἢ λαϊκῶν, διοριζομένων ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου ἐπὶ βεταί θητεία δυναμένη νὰ ἀνανεωθῇ. Τὸ ἀξίωμα τῶν μελῶν τοῦ Δ.Σ. εἶναι τιμητικὸν καὶ ἄμισθον.

Τὸ Δ.Σ. μεριμνᾷ διὰ τὴν διοίκησιν καὶ λειτουργίαν τῆς Σχολῆς καὶ ἐπιλαμβάνεται παντὸς ζητήματος ποῦ τὴν ἀφορᾷ. Ἐὰν μέλος τι τοῦ Δ.Σ. δὲν ἀνταποκρίνεται πρὸς τὰς ὑποχρεώσεις του, ἀντικαθίσταται καὶ πρὸ τῆς λήξεως τῆς θητείας του δι' ἠτιολογημένης ἀποφάσεως τοῦ Μητροπολίτου.

Ἡ Σχολὴ ἐκπροσωπεῖται ἐνώπιον πάσης ἀρχῆς διὰ τοῦ Προέδρου αὐτῆς ἢ διὰ μέλους τοῦ Δ.Σ. εἰδικῶς ἐξουσιοδοτημένου παρὰ τοῦ Δ.Σ.

"Α ρ θ ρ ο ν 6

Τὸ Δ.Σ. ἐπιλέγει ἐκάστοτε τὸν Δ) ντὴν τῆς Σχολῆς καὶ τοὺς καθηγητὰς αὐτῆς. Ἡ Σχολὴ δύναται νὰ διαθέτῃ καὶ καλλιτεχνικὸν Δ) ντὴν πρόσωπον διακρι-

νόμενον διὰ τὸ κύρος του εἰς τὴν ἱεροψαλτικὴν ἢ μουσικὴν οἰκογένειαν. Καὶ τοῦτον ἐπιλέγει τὸ Δ.Σ. καθορίζον καὶ τὰς ἀρμοδιότητάς του.

"Α ρ θ ρ ο ν 7

Ἡ Σχολὴ δὲν ἔχει ἰδίαν διαχείρισιν. Πᾶσα εἰσπραξις γίνεται διὰ τῆς Ἱ. Μητροπόλεως, ἢ ὁποία ὁμοίως καλύπτει καὶ τὰς δαπάνας αὐτῆς ἐκ τοῦ Ταμείου τῆς Χριστιανικῆς Ἀλληλεγγύης. Τὰ ἔγγραφα τῆς Σχολῆς ὑπογράφει ὁ Πρόεδρος.

"Α ρ θ ρ ο ν 8

1. Ἡ φοίτησις εἰς τὴν Σχολὴν εἶναι δωρεάν.

2. Ὁ κύκλος σπουδῶν ὀρίζεται εἰς ἑετῆ. Τὸ Δ.Σ. δι' ἀποφάσεώς του κατανέμει, κατὰ τὰ κοινῶς κρατοῦντα, τὴν διδασκτέαν ὕλην εἰς ἕκαστον ἔτος σπουδῶν τόσον τῶν θεωρητικῶν ὅσον καὶ τῶν παραλλήλων μαθημάτων. Τὰ μὲν θεωρητικὰ μαθήματα διδάσκουν πτυχιούχοι καθηγηταὶ τῆς βυζ. μουσικῆς, τὰ δὲ παράλληλα ἄλλα εἰδήμονα πρόσωπα. Κατὰ τὴν κατανομήν τῆς διδασκτέας ὕλης τὸ Δ.Σ. λαμβάνει ὑπ' ὄψιν του τὴν σχετικὴν πρότασιν τοῦ Συλλόγου τῶν καθηγητῶν, μετὰ τοῦ ὁποίου συνεργάζεται.

"Α ρ θ ρ ο ν 9

Οἱ μαθηταὶ τῆς Σχολῆς ὑπόκεινται εἰς κατατακτηρίους, προαγωγικὰς καὶ πτυχιακὰς ἐξετάσεις διενεργουμένας ὑπὸ τῶν καθηγητῶν. Εἰς περίπτωσιν ἀναγνωρίσεως τῆς Σχολῆς ὑπὸ τοῦ Κράτους, αἱ ἐξετάσεις καθορίζονται κατὰ τὰς ἐπιταγὰς τοῦ νόμου. Τοὺς τίτλους σπουδῶν ὑπογράφουν ὁ Σεβ. Μητροπολίτης, ὁ καλλιτεχνικὸς Δ) ντῆς, ὁ Δ) ντῆς καὶ οἱ καθηγηταὶ τῆς Σχολῆς. Ἐπ' αὐτῶν δὲ τίθεται καὶ ἡ σφραγίδα τῆς Σχολῆς.

"Α ρ θ ρ ο ν 10

Ὁ Δ) ντῆς τῆς Σχολῆς εἶναι ὑπεύθυνος διὰ τὴν ὁμαλὴν λειτουργίαν τῆς, εἰσηγείται δὲ εἰς τὸ Δ.Σ. περὶ παντὸς ζητήματος ἔχοντος σχέσιν μὲ τὴν λειτουργίαν τῆς Σχολῆς, τὰ μαθήματα, τοὺς μαθητὰς, τοὺς τίτλους καὶ τὴν προβολὴν τῆς Σχολῆς. Προΐσταται τοῦ Συλλόγου τῶν καθηγητῶν, συγκαλεῖ τοῦτον εἰς συνεδρίασιν καὶ ἐνημερώνει ἐπὶ τῶν λαμβανομένων ἀποφάσεων τὸ Δ.Σ.

Οἱ καθηγηταὶ τῆς Σχολῆς ὑποχρεοῦνται νὰ ἐπιτελοῦν μετὰ ζήλου καὶ συνειδήσεως τὸ διδασκτικὸν τῶν ἔργων, νὰ συντελοῦν εἰς τὴν πρόοδον τῶν μαθητῶν καὶ εἰς τὴν προβολὴν τῆς Σχολῆς, νὰ ἀποφεύγουν πᾶν ὅ,τι εἶναι δυνατόν νὰ παραβλάψῃ τὴν Σχολὴν, τὸ κύρος

της, την άρτιότητά της και την καλήν της λειτουργίαν και γὰ συμβάλλουν όμοῦ μετὰ τῆς μουσικολογικῆς και εἰς τὴν ἐκκλησιολογικὴν και ἠθικὴν διαπαιδαγωγίαν και διάπλασιν τῶν μαθητῶν, μεταδίδοντες εἰς αὐτοὺς τὸ πνεῦμα τῆς πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν ἀγάπης, τοῦ σεβασμοῦ των πρὸς αὐτὴν και τῆς ἀφοσιώσεως ὑπὸ τῆς ὁποίας ὀφείλουν γὰ διαπνέωνται ὡς αὐριανὰ λειτουργικὰ της στελέχη.

Ἄ ρ θ ρ ο ν 11

Διὰ πᾶν θέμα, τὸ ὁποῖον δὲν ρυθμίζεται ὑπὸ τοῦ παρόντος, ἀποφασίζει τὸ Δ.Σ. κατὰ τὴν κυρίαρχον κρίσιν του.

Ἐν Βόλφ τῆ 1 Ὀκτωβρίου 1988.

† Ὁ Δημητριάδης ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΘΗΒΩΝ ΚΑΙ ΛΕΒΑΔΕΙΑΣ

Ἄριθ. Πρωτ. 632

Ἐν Λεβαδείᾳ τῆ 8.1.1989

ΑΠΟΦΑΣΙΣ 1) 1989

Ἡμεῖς ὁ Μητροπολίτης Θηβῶν και Λεβαδείας

ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ

Ἐχοντας ὑπ' ὄψει: α) τὸ Νόμο 590) 1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος», β) τὴν πρὸς τὸ χριστεπώνυμον τῆς Μητροπόλεώς μας πλήρωμα ὑποχρέωσιν

Ἄ π ο φ α σ ί ζ ο μ ε ν

Τὴν ἴδρυση ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟῦ ΚΕΝΤΡΟῦ ΕΡΕΥΝΩΝ. Σκοπὸς τοῦ Κέντρου αὐτοῦ εἶναι ἡ ἔρευνα, μελέτη και παρουσίαση θεμάτων πού ἔχουν σχέση με α) τὸν χῶρο τῆς Βοιωτίας, β) τὸν Βυζαντινὸ πολιτισμὸ, γ) τὴν ἐποχὴ τῆς Τουρκοκρατίας και τῶν Νεωτέρων χρόνων και δ) τὴν Ἐκκλησία γενικώτερον. Τὸ Κέντρον τοῦτο ἔχει ἰδικόν του κανονισμὸν λειτουργίας και εἶναι Ν.Π.Ι.Δ.

† Ὁ Θηβῶν και Λεβαδείας ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΘΗΒΩΝ ΚΑΙ ΛΕΒΑΔΕΙΑΣ

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΟΥ «ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟῦ ΚΕΝΤΡΟῦ ΕΡΕΥΝΩΝ» ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΘΗΒΩΝ ΚΑΙ ΛΕΒΑΔΕΙΑΣ

Ἄ ρ θ ρ ο ν 1

Ἰδρύεται εἰς τὴν Ἱερὰν Μητρόπολιν Θηβῶν και Λεβαδείας και ὑπὸ τὴν ἐξάρτησιν αὐτὴν ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΝ ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΩΝ.

Ἄ ρ θ ρ ο ν 2

Σκοπὸς τοῦ Κέντρου αὐτοῦ εἶναι ἡ ἔρευνα, μελέτη και παρουσιάσις θεμάτων πού ἔχουν σχέση με α) τὸν χῶρον τῆς Βοιωτίας, β) τὸν Βυζαντινὸν πολιτισμὸν, γ) τὴν Ἐποχὴ τῆς Τουρκοκρατίας και τῶν Νεωτέρων χρόνων και δ) τὴν Ἐκκλησία γενικώτερον.

Ἄ ρ θ ρ ο ν 3

Τὸ Κέντρον τοῦτο θὰ στεγασθεῖ σὲ χῶρο πού θὰ διαθέσει ἡ Ἱερὰ Μητρόπολις Θηβῶν και Λεβαδείας.

Ἄ ρ θ ρ ο ν 4

Τὸ Κέντρον διοικεῖται ὑπὸ πενταμελοῦς Διοικητικοῦ Συμβουλίου, ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Μητροπολίτου Θηβῶν και Λεβαδείας, τῶν τεσσάρων λοιπῶν μελῶν διοριζομένων ὑπὸ τοῦ Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου ἐπὶ τριετῆ ἠθτεία, τῆ προτάσει τοῦ Μητροπολίτου.

Ἄ ρ θ ρ ο ν 5

Τὸ Κέντρον ἔχει ἰδικὴν του σφραγίδα εἰς τὴν ὁποίαν γράφεται «ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΘΗΒΩΝ ΚΑΙ ΛΕΒΑΔΕΙΑΣ ΕΚΚΛ. ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΩΝ» πέριξ δικεφάλου ἀετοῦ.

Ἄ ρ θ ρ ο ν 6

Τὸ Κέντρον ἔχει ἰδικὴν του Βιβλιοθήκη, ἡ ὁποία λειτουργεῖ με Κανονισμὸν πού συντάσσει τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον.

Ἄ ρ θ ρ ο ν 7

Τὸ πρῶτον Διοικητικὸν Συμβούλιον ἐντὸς ἐξαμήνου ἀπὸ τοῦ διορισμοῦ του θὰ συντάξῃ Ἐσωτερικὸν Κανονισμὸν Λειτουργίας τοῦ Κέντρου Ἐρευνῶν, ὁ ὁποῖος ἐγκρινόμενος ὑπὸ τοῦ Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου δημοσιεύεται εἰς τὸ περιοδικὸν «Ἐκκλησία».

Άρθρον 8

Πόροι του Κέντρου είναι:

- α. Συνδρομαί προσώπων, Ίερών Μονών, Ίερών Ναών της Ί. Μητροπόλεως και του Κράτους.
- β. Κληροδοτήματα, Κληροδοσίαι.

Άρθρον 9

Το Κέντρον διατηρεί τα εξής βιβλία:

- α. Πρωτόκολλον Άλληλογραφίας.
- β. Πρακτικά Συμβουλίου.
- γ. Βιβλίον Ταμείου (Έσόδων - Έξόδων).

Άρθρον 10

Ο προϋπολογισμός και ο άπολογισμός του Κέντρου εγκρίνονται υπό του Μητροπολιτικού Συμβουλίου.

Έν Λεβαδεία τη 8.1.1989

† Ο Θηβών και Λεβαδείας ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΜΗΘΥΜΝΗΣ

ΑΠΟΦΑΣΙΣ 1η

Ήμείς ο Μητροπολίτης Μηθύμνης ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

Έχοντες ύπ' όψει:

Τήν ύπ' άριθμ. 25) 11.1.1968 άπόφασιν της καθ' ήμάς Ίερās Μητροπόλεως, περι ίδρύσεως και λειτουργίας, τη προνοία και υπό την άμεσον έξάρτησιν και έποπτεϊαν της Ίερās Μητροπόλεως ήμών Οϊκοτροφείου Άριστούχων Γυμνασιουπαιδων, φέροντος την έπωνυμίαν «ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΝ ΟΙΚΟΤΡΟΦΕΙΟΝ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΜΗΘΥΜΝΗΣ» δημοσιευθεϊσαν:

1) Έν τώ Φ.Ε.Κ. ύπ' άριθμ. 641) 10.8.1971, τεύχος Β' και

2) Έν τώ Περιοδικώ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» της Έκκλησίας της Ελλάδος, φ. 1) 1.1.1972

Άποφασίζομεν

Τροποποιούμεν τον «ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΝ ΟΙΚΟΤΡΟΦΕΙΟΥ ΓΥΜΝΑΣΙΟΠΑΙΔΩΝ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΜΗΘΥΜΝΗΣ» ως άκολούθως:

Άρθρον 2

Είς το τέλος του άρθρου 2 προστίθενται τα εξής: Όποιαδήποτε είσαγωγή ή απομάκρυνσις τροφίμου είς ή εκ του Ίδρύματος άπαιτείται όπως, επί ποινη άκυρότητας, γίνεται μόνον με την έγγραφον σύμφωνον γνώμην του Προέδρου. Έξυπακούεται ή προηγουμένη σύμφωνος έγγραφος άπόφασις του Διοικητικού Συμβουλίου, διά σχετικού πρακτικού.

Έν Καλλονή τη 10η Μαρτίου 1989.

† Ο Μηθύμνης ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

ΑΠΟΦΑΣΙΣ 2α

Ήμείς ο Μητροπολίτης Μηθύμνης ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

Έχοντες ύπ' όψει:

Τήν ύπ' άριθμ. 797) 1.6.1968 άπόφασιν της καθ' ήμάς Ίερās Μητροπόλεως, περι ίδρύσεως και λειτουργίας, τη προνοία και υπό την άμεσον έξάρτησιν και έποπτεϊαν της Ίερās Μητροπόλεως ήμών Μαθητικών Κατασκηνώσεων, φερουσών την έπωνυμίαν «ΜΑΘΗΤΙΚΑΙ ΚΑΤΑΣΚΗΝΩΣΕΙΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΜΗΘΥΜΝΗΣ» δημοσιευθεϊσαν:

1) Έν τώ Φ.Ε.Κ. ύπ' άριθμ. 641) 10.8.1971, τεύχος Β' και

2) Έν τώ Περιοδικώ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» της Έκκλησίας της Ελλάδος, φ. 1) 1.1.1972

Άποφασίζομεν

Τροποποιούμεν τον «ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΝ ΜΑΘΗΤΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΚΗΝΩΣΕΩΝ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΜΗΘΥΜΝΗΣ» ως άκολούθως:

Άρθρον 2

Είς το τέλος του άρθρου 2 προστίθενται τα εξής: Όποιαδήποτε είσαγωγή ή απομάκρυνσις τροφίμου είς ή εκ του Ίδρύματος άπαιτείται όπως, επί ποινη άκυρότητας, γίνεται μόνον με την έγγραφον σύμφωνον γνώμην του Προέδρου. Έξυπακούεται ή προηγουμένη σύμφωνος έγγραφος άπόφασις του Διοικητικού Συμβουλίου, διά σχετικού πρακτικού.

Έν Καλλονή τη 10η Μαρτίου 1989.

† Ο Μηθύμνης ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

ΑΠΟΦΑΣΙΣ 3η

Ἡμεῖς ὁ Μητροπολίτης Μηθύμνης ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ
ἔχοντες ὑπ' ὄψει:

Τὴν ὑπ' ἀριθμ. 5) 1.1.1970 ἀπόφασιν τῆς καθ' ἡ-
μᾶς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, περὶ ἰδρύσεως καὶ λειτουργ-
γίας, τῆ προνοία καὶ ὑπὸ τὴν ἄμεσον ἐξάρτησιν καὶ ἐπο-
πτεῖαν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως ἡμῶν Γηροκομείου,
φέροντος τὴν ἐπωνυμίαν «ΓΗΡΟΚΟΜΕΙΟΝ ΛΕΙΜΩ-
ΝΟΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΜΗΘΥΜΝΗΣ», δη-
μοσιευθεῖσαν:

1) Ἐν τῷ Φ.Ε.Κ. ὑπ' ἀριθμ. 641) 10.8.1971, τεύ-
χος Β' καὶ

2) Ἐν τῷ Περιοδικῷ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» τῆς Ἐκκλη-
σίας τῆς Ἑλλάδος, φ. 1) 1.1.1972

Ἄποφασίζομεν

Τροποποιούμεν τὸν «ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΝ ΓΗΡΟΚΟ-
ΜΕΙΟΥ ΛΕΙΜΩΝΟΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ
ΜΗΘΥΜΝΗΣ» ὡς ἀκολούθως:

Ἄρθρον 2

Εἰς τὸ τέλος τοῦ ἀρθρου 2 προστίθενται τὰ ἐξῆς:
Ἐν ὅποιᾳδήποτε εἰσαγωγῇ ἢ ἀπομάκρυνσιν τροφίμου
εἰς ἢ ἐκ τοῦ Ἰδρύματος ἀπαιτεῖται ὅπως, ἐπὶ ποινῇ ἀκυ-
ρότητος, γίνεται μόνον μετὰ τὴν ἐγγραφὸν σύμφωνον γνώ-
μην τοῦ Προέδρου. Ἐξυπακούεται ἡ προηγουμένη σύμ-
φωνος ἐγγραφὸς ἀπόφασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου,
διὰ σχετικοῦ πρακτικοῦ.

Ἐν Καλλονῇ τῇ 10ῃ Μαρτίου 1989.

† Ὁ Μηθύμνης ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

ΑΠΟΦΑΣΙΣ 4η

Ἡμεῖς ὁ Μητροπολίτης Μηθύμνης ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ
ἔχοντες ὑπ' ὄψει:

Τὴν ὑπ' ἀριθμ. 553) 14.9.1984 ἀπόφασιν ἡμῶν,
περὶ ἰδρύσεως καὶ λειτουργίας, τῆ προνοία καὶ ὑπὸ τὴν
ἄμεσον ἐξάρτησιν καὶ ἐποπτεῖαν τῆς Ἱερᾶς Μητροπό-
λεως ἡμῶν Ὀρφανοτροφείου, φέροντος τὴν ἐπωνυμίαν
«ΟΡΦΑΝΟΤΡΟΦΕΙΟΝ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ
ΜΗΘΥΜΝΗΣ» δημοσιευθεῖσαν:

1) Ἐν τῷ Φ.Ε.Κ. ὑπ' ἀριθμ. 832) 23.11.1984,
τεύχος Β' καὶ

2) Ἐν τῷ Περιοδικῷ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» τῆς Ἐκκλη-
σίας τῆς Ἑλλάδος, φ. 23-24 τῆς 1-15.12.1984

Ἄποφασίζομεν

Τροποποιούμεν τὸν «ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΝ ΟΡΦΑΝΟ-
ΤΡΟΦΕΙΟΥ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΜΗΘΥ-
ΜΝΗΣ» ὡς ἀκολούθως:

Ἄρθρον 2

Εἰς τὸ τέλος τοῦ ἀρθρου 2 προστίθενται τὰ ἐξῆς:

Ἐν ὅποιᾳδήποτε εἰσαγωγῇ ἢ ἀπομάκρυνσιν τροφίμου
εἰς ἢ ἐκ τοῦ Ἰδρύματος ἀπαιτεῖται ὅπως, ἐπὶ ποινῇ ἀκυ-
ρότητος, γίνεται μόνον μετὰ τὴν ἐγγραφὸν σύμφωνον γνώ-
μην τοῦ Προέδρου. Ἐξυπακούεται ἡ προηγουμένη σύμ-
φωνος ἐγγραφὸς ἀπόφασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου,
διὰ σχετικοῦ πρακτικοῦ.

Ἐν Καλλονῇ τῇ 10ῃ Μαρτίου 1989.

† Ὁ Μηθύμνης ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

ΑΠΟΦΑΣΙΣ 5η

Ἡμεῖς ὁ Μητροπολίτης Μηθύμνης ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ
ἔχοντες ὑπ' ὄψει:

Τὴν ὑπ' ἀριθμ. 636) 1.3.1972 ἀπόφασιν τῆς καθ' ἡ-
μᾶς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, περὶ ἰδρύσεως καὶ λειτουργ-
γίας, τῆ προνοία καὶ ὑπὸ τὴν ἄμεσον ἐξάρτησιν καὶ ἐπο-
πτεῖαν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως ἡμῶν Οἰκοτροφείου
Γυμνασιοπαιδῶν καὶ ὑποψηφίων κληρικῶν ἐν Μαντα-
μάδῳ, φέροντος τὴν ἐπωνυμίαν «ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΝ
ΟΙΚΟΤΡΟΦΕΙΟΝ ΓΥΜΝΑΣΙΟΠΑΙΔΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟ-
ΨΗΦΙΩΝ ΚΛΗΡΙΚΩΝ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ
ΜΗΘΥΜΝΗΣ ΕΝ ΜΑΝΤΑΜΑΔΩΙ», δημοσιευθεῖσαν
ἐν τῷ Φ.Ε.Κ. ὑπ' ἀριθμ. 477) 6.7.1972, τεύχος Β'

Ἄποφασίζομεν

Τροποποιούμεν τὸν «ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΝ ΟΙΚΟΤΡΟ-
ΦΕΙΟΥ ΓΥΜΝΑΣΙΟΠΑΙΔΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ
ΚΛΗΡΙΚΩΝ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΜΗΘΥ-
ΜΝΗΣ ΕΝ ΜΑΝΤΑΜΑΔΩΙ» ὡς ἀκολούθως:

Ἄρθρον 2

Εἰς τὸ τέλος τοῦ ἀρθρου 2 προστίθενται τὰ ἐξῆς:

Ἐν ὅποιᾳδήποτε εἰσαγωγῇ ἢ ἀπομάκρυνσιν τροφίμου

είς ἢ ἐκ τοῦ Ἰδρύματος ἀπαιτεῖται ὅπως, ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητας, γίνεται μόνον μετὰ τὴν ἔγγραφον σύμφωνον γνώμην τοῦ Προέδρου. Ἐξυπακούεται ἡ προηγουμένη σύμφωνος ἔγγραφος ἀπόφασις τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, διὰ σχετικοῦ πρακτικοῦ.

Ἐν Καλλονῇ τῇ 10ῃ Μαρτίου 1989.

† Ὁ Μηθύμνης ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ
ΦΛΩΡΙΝΗΣ, ΠΡΕΣΠΩΝ
ΚΑΙ ΕΟΡΔΑΙΑΣ

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ
ΦΛΩΡΙΝΗΣ, ΠΡΕΣΠΩΝ ΚΑΙ ΕΟΡΔΑΙΑΣ

Ἐχοντας ὑπ' ὄψει:

1. Τίς ἱερές μας ὑποχρεώσεις πρὸς τὸ χριστεπώνυμο πλήρωμα τῆς Ἐκκλησίας ὡς ποιμενάρχου, ἰδίως δὲ τῇ διάδοσῃ τοῦ Εὐαγγελίου μετὰ κάθε τρόπο.

2. Τοὺς θείους καὶ ἱεροὺς Κανόνας ποὺ ἐπιβάλλουν στὸν ἐπίσκοπο νὰ κηρύττῃ κάθε μέρα μετὰ κάθε τρόπο τὸ Θεῖο Λόγο.

3. Τῇ διάταξί τῆς παραγράφου 2 τοῦ ἄρθρου 20 τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 1) 1969 Κανονισμοῦ τῆς Δ.Ι.Σ. «Περὶ ὀργανισμοῦ διοικήσεως τῶν ἐκκλησιαστικῶν σωμάτων καὶ ὀργάνων».

4. Τὰ ἄρθρα 1 παρ. 4, 29 καὶ 67 τοῦ Ν. 590) 1977 «Περὶ τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος»

ἀ π ο φ α σ ί ζ ο μ ε

1. Τὴν ἴδρυση καὶ λειτουργία Ἐκκλησιαστικοῦ Ἰδρύματος τῆς Μητροπολιτικῆς μας περιφέρειας μετὰ τὴν ἐπωνυμία Ἐκκλησιαστικὸ Ἰδρυμα «ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΟΣ ΣΤΑΘΜΟΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΦΛΩΡΙΝΗΣ» ΑΓΙΟΣ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ ποὺ ἔχει σὰν σκοπὸ τὴ διαφώτιση τοῦ λαοῦ διὰ μέσου τῶν ἐρτζιανῶν κυμάτων ἐπὶ ἐθνικῶν, κοινωνικῶν καὶ θρησκευτικῶν ἀληθειῶν τῆς ἀμώμητης Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας καθὼς καὶ τὴν καταπολέμησιν τῶν διαφόρων αἱρέσεων, ποὺ ἐπιχειροῦν τὴ διάσπαση τῆς θρησκευτικῆς καὶ ἐθνικῆς ἐνότητος τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ ποὺ φυγὴ του εἶναι ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία.

2. Τὰ σχετικὰ μετὰ τὴ διοίκηση, τὸ σκοπὸ, τὴ λει-

τουργία καὶ τὴ διαχείριση τοῦ Ἰδρύματος ποὺ θὰ τελεῖ κάτω ἀπὸ τὴν ἀμεση ἐξάρτησιν καὶ ἐποπτεία τῆς Ἱερᾶς ἡμῶν Μητροπόλεως ρυθμίζονται ἀπὸ τὸν κατωτέρω Ὄργανισμό.

Ἡ παρούσα νὰ δημοσιευθεῖ στὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Φλώρινα 7 Ἀπριλίου 1989

† Ὁ Φλωρίνης, Πρεσπῶν καὶ Ἐορδαίας
ΑΥΤΟΥΣΤΙΝΟΣ

Ο Ρ Γ Α Ν Ι Σ Μ Ο Σ

Ἐκκλησιαστικοῦ Ἰδρύματος
«ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΟΣ ΣΤΑΘΜΟΣ
ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΦΛΩΡΙΝΗΣ»

Ἄ ρ θ ρ ο 1

Τίτλος - ἔδρα.

Στὴν Ἱερὰ Μητρόπολη Φλωρίνης, Πρεσπῶν καὶ Ἐορδαίας συνιστᾶται Ἐκκλησιαστικὸ Ἰδρυμα «ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΟΣ ΣΤΑΘΜΟΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΦΛΩΡΙΝΗΣ» ποὺ ἔχει ἔδρα τὴ Φλώρινα.

Σκοπός.

Σκοπὸς τοῦ Ἰδρύματος εἶναι ἡ διαφώτιση τοῦ λαοῦ διὰ μέσου τῶν ἐρτζιανῶν κυμάτων ἐπὶ ἐθνικῶν, κοινωνικῶν καὶ θρησκευτικῶν ἀληθειῶν τῆς ἀμώμητης Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας, καθὼς καὶ ἡ καταπολέμησιν τῶν διαφόρων αἱρέσεων ποὺ ἐπιχειροῦν τὴ διάσπαση τῆς θρησκευτικῆς καὶ ἐθνικῆς ἐνότητος τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ ποὺ φυγὴ του εἶναι ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία.

Ἄ ρ θ ρ ο 3

Τὸν ἀνωτέρω σκοπὸ τὸ Ἰδρυμα θὰ ἐπιδιώξει μετὰ τὴν ἴδρυση Ἐκκλησιαστικοῦ Ραδιοφωνικοῦ Σταθμοῦ.

Ἄ ρ θ ρ ο 4

Διοίκηση.

Τὸ Ἰδρυμα διοικεῖται ἀπὸ ἑπταμελὲς Διοικητικὸ Συμβούλιον ποὺ ἀποτελεῖται ἀπὸ τὸ Σεβασμιώτατο ὡς

Πρόεδρο, τὸν ἐκάστοτε νόμιμο αὐτοῦ ἀναπληρωτὴ ὡς Ἀντιπρόεδρο καὶ ἀπὸ πέντε ἄλλα πρόσωπα κληρικῶν καὶ λαϊκῶν, πού ὀρίζονται ἀπὸ τὸν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη γιὰ τριετὴ θητεία. Τὸ ἀξίωμα τῶν μελῶν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου εἶναι τιμητικὸ καὶ ἄμισθο. Ἀπὸ τὴν κρίση τοῦ Σεβασμιωτάτου ἐξαρτᾶται ἡ ἀντικατάσταση κάποιου μέλους τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου πρὸ τῆς λήξεως τῆς θητείας. Τὸ Ἴδρυμα ἐκπροσωπεῖται ἀπὸ τὸν Πρόεδρο ἢ Ἀντιπρόεδρο ἢ ἀπὸ ὁποιοδήποτε μέλος πού εἶναι ἐξουσιοδοτημένο νομίμως ἀπὸ τὸ Διοικητικὸ Συμβούλιο.

Ἄρθρο 5

Τὸ Διοικητικὸ Συμβούλιο ἐκλέγει μεταξὺ τῶν μελῶν τὸν Γραμματέα καὶ τὸν Ταμία.

Ἄρθρο 6

Περὶ προεδρίας.

Ὁ Πρόεδρος ἐκπροσωπεῖ τὸ Ἴδρυμα σὲ ὅλες τὶς ἔννομες αὐτοῦ σχέσεις καὶ σὲ κάθε ἄλλη Ἀρχὴ καὶ ὑπογράφει κάθε ἔγγραφο.

Ἄρθρο 7

Περὶ Ἀντιπροέδρου.

Ὅταν ἀπουσιάζει ἢ κωλύεται ὁ Πρόεδρος ἀναπληρώνεται ἀπὸ τὸν Ἀντιπρόεδρο, πού ἀσκεῖ ὅλα τὰ δικαιώματα τοῦ Προέδρου, ὅπως ἀναγράφονται στὸ προηγούμενο ἄρθρο.

Ἄρθρο 8

Περὶ τοῦ Ταμίου.

Ὁ Ταμίας τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου διαχειρίζεται τὴν περιουσία τοῦ Ἰδρύματος. Τὰ χρήματα κατατίθενται στὴν τράπεζα ἢ στὸ ταχυδρομικὸ ταμειετήριον. Τὸ χρηματικὸ ποσὸ πού μπορεῖ νὰ ἔχει στὰ χέρια του καὶ ὁ τρόπος ἀναλήψεως χρημάτων ὀρίζεται μὲ ἀπόφαση τοῦ Δ.Σ.

Ἄρθρο 9

Περὶ τοῦ Γραμματέως.

Ὁ Γραμματεὺς τηρεῖ τὰ πρακτικὰ τοῦ Δ.Σ. καθὼς καὶ ὅλα τὰ βιβλία καὶ διεξάγει τὴν ἀλληλογραφία.

Ἄρθρο 10

Τὸ Δ.Σ. στὸ τέλος τοῦ κάθε ἔτους συντάσσει τὸν προϋπολογισμὸ τοῦ νέου ἔτους καὶ τὸν ἀπολογισμὸ τοῦ λήξαντος ἔτους πού τοὺς ὑποβάλλει στὸ Μητροπολιτικὸ Συμβούλιο γιὰ ἔλεγχο καὶ ἔγκριση.

Ἄρθρο 11

Πόροι τοῦ Ἰδρύματος.

Πόροι τοῦ Ἰδρύματος εἶναι:

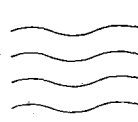
- 1) Τὰ χρηματικὰ κονδύλια πού ἀναγράφονται στοὺς ἐτήσιους προϋπολογισμοὺς τῶν Ἱερῶν Ναῶν, Μονῶν καὶ Φιλοπτώχων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.
- 2) Προαιρετικὲς δωρεές καὶ εἰσφορές.
- 3) Χρήματα προερχόμενα ἀπὸ δίσκους πού περιφέρονται στοὺς Ἱερούς Ναοὺς τῆς Μητροπολιτικῆς μας περιφέρειας.
- 4) Τυχὸν δωρεῖα τοῦ Κράτους καὶ Ν.Π.Δ.Δ.
- 5) Τόκοι κεφαλαίων.

Ἄρθρο 12

Γιὰ τὴν καλύτερη λειτουργία τοῦ Ἰδρύματος συνίστανται οἱ πρὸ κάτω θέσεις:

- 1) Μία θέση Διευθυντοῦ.
- 2) Δύο θέσεις Τμηματορχῶν.
- 3) Δύο θέσεις ἐκφωνητῶν ἢ ἐκφωνητριῶν.
- 4) Μία θέση καθαριστρίας καθὼς καὶ ὁποιαδήποτε ἄλλη ἀπαραίτητη θέση πού θὰ συνιστᾶται μὲ ἀπόφαση τοῦ Δ.Σ.

Τὶς θέσεις αὐτὲς καταλαμβάνουν ἱεραποστολικά πρόσωπα πού προσφέρουν τὶς ὑπηρεσίες τους ἀνιδιοτελῶς, σὲ περίπτωση δὲ πού δὲν ὑπάρχουν τέτοια πρόσωπα, ὕστερα ἀπὸ ἀπόφαση τοῦ Δ.Σ. τὶς καταλαμβάνουν πρόσωπα μὲ ἀντιμισθία.

Άρθρο 13

Τὸ Ἴδρυμα ἔχει δική του σφραγίδα πού φέρει 1) γύρω - γύρω τὸν τίτλο «ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΦΛΩΡΙΝΗΣ, ΠΡΕΣΠΩΝ ΚΑΙ ΕΟΡΔΑΙΑΣ — ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΟΣ ΣΤΑΘΜΟΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΦΛΩΡΙΝΗΣ ΑΓΙΟΣ ΧΥΣΟΣΤΟΜΟΣ» καὶ 2) στή μέση τὴν εἰκόνα τοῦ ἁγίου Χρυσοστόμου.

Άρθρο 14

Τελικὲς διατάξεις.

Σὲ περίπτωση διαλύσεως τοῦ Ἰδρύματος ὅλη ἡ κίνητη καὶ ἀκίνητη περιουσία τοῦ Ἰδρύματος περιέρχεται στήν Ἱερά Μητρόπολη Φλωρίνης (Ν.Π.Δ.Δ.), πού μπορεῖ νὰ διαθέσει αὐτήν γιὰ ὁποιοδήποτε σκοπό. Ἀπόφαση διαλύσεως τοῦ Ἰδρύματος ἢ τροποποιήσεως τοῦ Ὄργανισμοῦ του δὲν μπορεῖ νὰ ληφθεῖ ὅταν ἀπουσιάζει ὁ Μητροπολίτης.

Άρθρο 15

Κάθε θέμα πού ἀνακύπτει κατὰ τὴν ἐφαρμογή τοῦ παρόντος καὶ δὲν προβλέπεται ρητῶς ἀπὸ τὸν Ὄργανισμό ρυθμίζεται μὲ ἀπόφαση τοῦ Δ.Σ.

Άρθρο 16

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἀρχίζει ἀπὸ τὴ δημοσίευση στήν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ἡ παρούσα πράξη θὰ δημοσιευθεῖ στὸ περιοδικὸ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» καὶ στήν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Φλώρινα 7 Ἀπριλίου 1989

† Ὁ Φλωρίνης, Πρεσπῶν καὶ Εορδαίας

ΑΥΤΟΥΣΤΙΝΟΣ

Παρακαλοῦνται ὅσοι ἀποστέλλουν ταχυδρομικὲς ἐπιταγὲς πρὸς τὰ περιοδικὰ «Θεολογία», «Ἐκκλησία» καὶ «Ἐφημέριος», νὰ σημειώνουν καὶ τὴν αἰτία τῆς ἀποστολῆς.

«ΕΚΚΛΗΣΙΑ»

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἐκδιδόμενον κατὰ δεκαπενθήμερον
ΒΡΑΒΕΙΟΝ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ

ΕΠΟΠΤΕΥΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Ἐλασσώνος ΣΕΒΑΣΤΙΑΝΟΣ

† Ὁ Θήρας ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΩΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ

Ὄμोट. Καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

A) Ἐσωτερικοῦ : Δραχμαὶ 300 ἑτησίως.

B) Ἐξωτερικοῦ : Δολλάρια 20 ἑτησίως.

Τιμὴ ἑκάστου τεύχους μετὰ τοῦ «ΕΦΗΜΕΡΙΟΥ»

δρχ. 15.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἐδαγγέλου Δ. Θεοδώρου, Τὸ ἀνθρωπολογικὸν νόημα τῆς Ἀναλήψεως τοῦ Κυρίου.

Ἐδαγγέλου Δ. Θεοδώρου, Μνημόνιον τοῦ περιεχομένου τῆς γενετησίου διαπαιδαγωγήσεως.

Μητροπ. Κορίνθου Παντελεήμονος, Ἐπιστολὴ Ἐσωτάτης Συμβουλῆς.

Μητροπ. Γρεβενῶν Σεργίου, «Ὡς μαχηταὶ δραμοῦνται».

Μητροπ. Θηβῶν καὶ Λεβαδείας Ἰερωνύμου, Κυριακὴ τῆς Ὁρθοδοξίας.

Μητροπ. Θήρας Παντελεήμονος, Τὸ δημογραφικὸν πρόβλημα.

Νικ. Π. Μπρατσιώτη, Ἡ ὀνομαστικὴ ἑορτὴ τῆς Ὁρθοδοξίας, ἑορτὴ τῆς βαυτέρας ἀποσυνειδησίας αὐτῆς.

Ἡλία Β. Οἰκονόμου, Ὁρθοδοξία καὶ Οἰκολογία.

Ἀρχιμ. Ἱεροθέου Βλάχου, Παραδοσιακὴ Κατήχησις.

Γεωργ. Ε. Παπατζανᾶκη, Ἡ Ἀνάστασις τοῦ Κυρίου καὶ αἱ ἀνθρωπολογικαὶ αὐτῆς συνέπειαι κατὰ τὸν Ἀπ. Παῦλον.

Ἰω. Φ. Ἀθανασοπούλου, Ὁ Χριστιανοπούλεως ἅγιος Ἀθανάσιος καὶ ἡ περὶ αὐτοῦ ὁμολογία.

Παρατηρήσεις καὶ Σχόλια.

Ἐκκλησιαστικὰ Χρονικά.

Παράρτημα.

Κανονισμὸς 45/1989 καὶ Πράξεις συστάσεως Ἐκκλησιαστικῶν Ἰδρυμάτων.